

การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.)
ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๐๔-๒๕๑๑ ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา ๔

ปริิญาณิพนธ์
ของ
ประณม ใจจิตร

THE LIBRARY
COLLEGE OF EDUCATION
BANGKOK TAI/PU

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
๒๐ สิงหาคม ๒๕๑๓

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติได้พิจารณาปัญหานี้เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของวิทยาลัยวิชาการศึกษา
ได้.

๐

พริ้ม ศรีโพธิ์ ๐๕

ประธาน

ดร. ไพฑูริย์

กรรมการ

ดร. อนุชิต

กรรมการ

๒๐ สิงหาคม ๒๕๑๓

ประกาศคุณูปการ

ในการเขียนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำจาก
ท่านอาจารย์ทรงคุณวุฒิหลายท่านด้วยกัน คือ อาจารย์ ดร. พจน์ สะเพียรชัย ประธาน-
กรรมการที่ปรึกษา อาจารย์วรุณ โกมลบุญย์ และ อาจารย์ไพฑูรย์ ขรรณแสง
กรรมการที่ปรึกษา จึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่กล่าวนามมานี้เป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณหัวหน้ากองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการส่งแบบสอบถาม หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรรมการฝึกหัดครู
ที่ได้ให้คำแนะนำทั่วไปเกี่ยวกับการออกแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณศึกษาธิการอำเภอ
ที่ได้ให้ความร่วมมือในการแจกจ่ายแบบสอบถาม ตลอดจนครูใหญ่ และครู ป.ก.๗. ทุกท่าน
ในภาคการศึกษา ๔ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการออกแบบสอบถาม แสดงความกตัญญูต่าง ๆ

อนึ่ง ในการวิจัยเรื่องนี้ กรุณาได้ให้ความช่วยเหลือในด้านเงินทุนเพื่อใช้จ่าย
ในการวิจัย ผู้เขียนจึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย.

ประณม ใจจิตร

บทที่	สารบัญ	หน้า
๑	บทนำ	๑
	ภูมิหลัง	๑
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	๕
	สมมุติฐานในการวิจัย	๗
	ความสำคัญของการวิจัย	๗
	ขอบเขตของการวิจัย	๙
	กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ	๙
๒	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	๑๐
๓	วิธีดำเนินการ	๒๑
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	๒๑
	การทดลองใจแบบสอบถาม	๒๒
	กลุ่มตัวอย่าง	๒๓
	วิธีการรวบรวมข้อมูล	๒๔
	การจัดกระทำกับข้อมูล	๒๔
	การวิเคราะห์ข้อมูล	๒๖
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๑
๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๓
	ความเห็นของครูใหญ่และผู้สำเร็จ ปร.กศ. และการประเมินภาคตนเอง	
	ของผู้สำเร็จ ปร.กศ. เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในโรงเรียน	๓๓
	ความเห็นของผู้สำเร็จ ปร.กศ. เกี่ยวกับการรู้เท่าทันวิชาการพิเศษ	
	ปีถัดมา	๔๑

ความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับความรู้ความสามารถ
ในการสอนวิชาพิเศษ

๔๒

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ.

จำแนกตาม — อายุราชการ และวุฒิทางครูของครูใหญ่

๔๔

— เพศ และคะแนนเฉลี่ยของผู้สำเร็จ ป.กศ.

๕๐

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการประเมินค่าตนเองของผู้

สำเร็จ ป.กศ. จำแนกตาม เพศ

และรุ่นปีการศึกษาของผู้สำเร็จ ป.กศ.

๕๕

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับ

ความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษา จำแนกตาม เพศ คะแนนเฉลี่ย

และรุ่นปีการศึกษาของผู้สำเร็จ ป.กศ.

๕๘

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นครูใหญ่ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอน

ในโรงเรียนของผู้สำเร็จ ป.กศ. จำแนกตาม เพศ

และคะแนนเฉลี่ยของผู้สำเร็จ ป.กศ.

๖๒

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ.

กับการประเมินค่าตนเอง ของผู้สำเร็จ ป.กศ.

๖๔

ข้อเสนอแนะของครูใหญ่ต่อสถานศึกษาฝึกหัดครู

๖๕

ข้อเสนอแนะของผู้สำเร็จ ป.กศ. ต่อทางราชการและสถานศึกษา

ฝึกหัดครู

๖๘

๕ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

๗๒

สมมุติฐานและความมุ่งหมาย

๗๒

วิธีดำเนินการ

๗๓

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๗๖

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

๗๖

บรรณานุกรม

๘๙

ภาคผนวก

๙๐

- ก. หนังสือของปัทกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ. ๐๒๐๑/๑๕๑๓
ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๑๓ เรื่องขอความร่วมมือในการวิจัย
- ข. แบบสอบถามฉบับ ก. สำหรับครูใหญ่
- ค. แบบสอบถามฉบับ ข. สำหรับผู้สำเร็จ ป.กค.

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
๑ จำนวนครู ป.กศ. และจำนวนโรงเรียนที่กักขังข้อมาได้ เพื่อส่งแบบสอบถาม	๒๓
๒ ความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. และการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในเรื่องความรู้และความสามารถทางวิชาการศึกษา	๓๓
๓ ความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. และการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในเรื่องความรู้และความสามารถทางวิชาสามัญ	๓๖
๔ ความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. และการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในเรื่องความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน	๓๙
๕ ความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. และการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในเรื่องบุคลิกภาพทางอาชีพครู	๔๖
๖ ความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. และการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในเรื่องลักษณะนิสัยบางประการ	๕๐
๗ ความเห็นของผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษาฝึกหัดครู	๕๑
๘ วิชาพิเศษที่ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถในการสอน	๕๒
๙ อันดับความสามารถในการสอนวิชาพิเศษของผู้สำเร็จ ป.กศ.	๕๓
๑๐ ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่า F-ratios ของความเห็นครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. จำแนกตามอายุราชการของครูใหญ่	๕๔
๑๑ ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่า F-ratios ของความเห็นครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. จำแนกตามวุฒิทางครูของครูใหญ่	๕๗

๑๒. ทดสอบแผนเฉลี่ยและค่า F-ratios ของความเห็นครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ.
จำแนกตาม เพศ ของผู้สำเร็จ ป.กศ. ๕๐
๑๓. ทดสอบแผนเฉลี่ยและค่า F-ratios ของความเห็นครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ.
จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยของผู้สำเร็จ ป.กศ. ๕๑
๑๔. ทดสอบแผนเฉลี่ยและค่า F-ratios ของการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ.
จำแนกตาม เพศ ของผู้สำเร็จ ป.กศ. ๕๕
๑๕. ทดสอบแผนเฉลี่ยและค่า F-ratios ของการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ.
จำแนกตามรูปแบบการติ่หมา ของผู้สำเร็จ ป.กศ. ๕๗
๑๖. ทดสอบแผนเฉลี่ยและค่า F-ratios ของความเห็นผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับ
ความรู้ที่ไ้รับจากสถานที่หมา จำแนกตาม เพศ ของผู้สำเร็จ ป.กศ. ๕๙
๑๗. ทดสอบแผนเฉลี่ยและค่า F-ratios ของความเห็นผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับ
ความรู้ที่ไ้รับจากสถานที่หมา จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยของผู้สำเร็จ ป.กศ. ๖๐
๑๘. ทดสอบแผนเฉลี่ยและค่า F-ratios ของความเห็นผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับ
ความรู้ที่ไ้รับจากสถานที่หมา จำแนกตามรูปแบบการติ่หมาของผู้สำเร็จ ป.กศ. ๖๑
๑๙. ทดสอบแผนเฉลี่ยและค่า F-ratios ของความเห็นครูใหญ่เกี่ยวกับการปฏิบัติ
งานสอนในโรงเรียนของผู้สำเร็จ ป.กศ. จำแนกตามเพศของผู้สำเร็จ ป.กศ. ๖๒
๒๐. ทดสอบแผนเฉลี่ยและค่า F-ratios ของความเห็นครูใหญ่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอน
ในโรงเรียนของผู้สำเร็จ ป.กศ. จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยของผู้สำเร็จ ป.กศ. ๖๓
๒๑. ทดสอบแผนเฉลี่ยและค่า F-ratios ของความเห็นครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ.
กับการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. ๖๔

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ทั้งในแง่เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนความมั่นคงของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจุบันนี้ ประเทศไทย กำลังอยู่ในระยะแห่งการพัฒนา รัฐบาลจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษายิ่งขึ้น เป็นสำคัญ โดยมีความมุ่งหมายที่จะให้พลเมืองทุกคนได้รับการศึกษาตามควรแก่ศักยภาพ ทั้งใน ด้านวิชาชีพ พลศึกษา พหุศึกษา และหัตถศึกษา เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีศีลธรรมและ วัฒนธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีสุขภาพสมบูรณ์ มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย มีความรู้ความสามารถที่จะประกอบอาชีพ และทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ^๑

การที่จะบรรลุจุดหมายของการศึกษาของชาติ ตามแนวที่กล่าวไปได้นั้น จะต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่างควบคู่กัน เป็นต้นว่า ผู้บริหารการศึกษา หลักสูตร ครูผู้สอน และกำลังงบประมาณ กำลังบุคคลที่จะทำหน้าที่อบรมสั่งสอนดูแลบุตรกุลธิดาให้มีความรู้ และ ความประพฤติที่ดี ก็คือ ครู ครูมีอิทธิพลต่อเด็กทั้งในด้านการเสริมสร้างความกึก ความเชื่อ ทักทวน และกานินยต่าง ๆ ตลอดจนกระทั่งแบบแผนการดำเนินชีวิต

ครูเป็นบุคคลที่สำคัญมากที่สุด หลักสูตร รายวิชา จะไร้ความหมายถ้าครู ยังไร้คุณภาพไม่เพียงพอ^๒ ดังนั้นครูจะต้องมีความสมบูรณ์ ทั้งในด้านความรู้ บุคลิกภาพ ความ สามารถในการปกครอง ความรับผิดชอบ และมีมนุษยสัมพันธ์ดี เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่

^๑ ศึกษาธิการ, กระทรวง โครงการพัฒนาการศึกษา ๒๕๐๓ หน้า ๑๗๗.

^๒ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, ทฤษฎีและการศึกษา ระเบียบวิธีสอนทั่วไป
หน้า ๑๑.

ในการอบรมสั่งสอน และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชนของชาติต่อไป

สถานศึกษาฝึกหัดครู มีหน้าที่ผลิตครูให้มีความรู้ความสามารถทั้งในค่านิยมวิชาสามัญ วิชาพิเศษ และวิชาการศึกษา ให้มีความเข้าใจในหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ และพัฒนาการของเด็ก เพื่อให้สามารถออกไปเป็นผู้นำจัดประสบการณ์ส่งเสริมความเจริญงอกงามในชั้นต่าง ๆ ได้ถูกต้องเหมาะสมกับสมรรถภาพของเด็กแต่ละคน

ปัจจุบันประเทศไทย กำลังประสบปัญหาการขาดแคลนครู ทั้งนี้เพราะอัตราการเพิ่มของพลเมือง กับอัตราการผลิตครูไม่สมดุลกัน กล่าวคือ จำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะที่การผลิตครูเพิ่มขึ้นได้ไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าความต้องการครูจะมีมากขึ้นเป็นลำดับ การผลิตครูจะต้องคำนึงทั้งทางด้านการปริมาณและคุณภาพควบคู่กันไป ดังที่สายหยุด จำปาทอง และ บุญถิ่น อัตถากร^๓ ได้กล่าวไว้ว่า

การผลิตครู จะต้องมุ่งทั้งทางด้านการปริมาณและคุณภาพควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้พอและเหมาะสมแก่ความจำเป็นและความต้องการของประเทศ หมายถึงว่าต้องการให้ครูมีความรู้ความสามารถ มีจำนวนเพียงพอ สำหรับอบรมอนุชนในทุกระดับชั้นของชนในฐานที่เป็นพลเมืองดี และที่สำคัญที่สุดต้องสอนให้เยาวชนวางตนให้เหมาะสมในสังคม และโตขึ้นสามารถประกอบอาชีพได้มั่นคง เป็นกำลังทางเศรษฐกิจของประเทศ.

ครูมีหลายระดับด้วยกัน เมื่อแบ่งตามระดับการศึกษา ก็คือ อนุบาลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ครูที่สอนในระดับต่าง ๆ เหล่านี้ก็มีความสำคัญต่อการศึกษาของนักเรียน หรือนักศึกษาทั้งสิ้น แต่ครูที่สอนในระดับประถมศึกษา ออกจะมีความสำคัญกว่าระดับอื่นในแง่ที่ว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นผลผลิตของระดับประถมศึกษา^๔ กล่าวคือ

^๓ สายหยุด จำปาทอง และ บุญถิ่น อัตถากร การผลิตครู หน้า ๒.

^๔ เอกวิทย์ ณ ถลาง "ทัศนบางประการ เกี่ยวกับกฎนโยบายการศึกษา"

ประชากรส่วนมากมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับนี้เท่านั้น

เนื่องจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) เป็นหลักสูตรสำหรับฝึกอบรมผู้ที่จะทำการสอนในโรงเรียนชั้นประถมศึกษา ๕ ดังนั้นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาก็มีความสำคัญอย่างยิ่งในอันที่จะผลิตครูให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการ เพื่อให้บรรลุดูหม่งหมายของการศึกษาระชาติดังกล่าวแล้วข้างตน

เพื่อให้การผลิตครู ป.กศ. มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ อันจะเป็นผลให้ครู ป.กศ. ที่สำเร็จการศึกษามาจากสถานศึกษาฝึกหัดครู ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้พยายามปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร ป.กศ. ให้ดีและเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยได้มีการปรับปรุงแก้ไขมาแล้ว รวม ๒ ครั้ง คือครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๒ หลังจากนั้นก็เริ่มใหม่มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๔ และครั้งที่สองอันเป็นครั้งสุดท้ายได้ปรับปรุงแก้ไขเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๘

หลักสูตร ป.กศ. เป็นหลักสูตรสำหรับฝึกอบรมผู้ที่จะทำการสอนในโรงเรียนชั้นประถมศึกษา รับผิดชอบสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น มีกำหนดเวลาเรียน ๒ ปี โดยมีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

๑. ให้เป็นผู้มีความรู้ในค่านิยมสามัญ และวิชาการศึกษาเป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ที่ได้เรียนไปใช้ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ และเพื่อดำรงชีวิตอยู่ให้เหมาะสมแก่สภาพของสังคม

๒. ให้เป็นผู้มีนิสัยชอบค้นคว้าหาความรู้ มีความกตัญญู และเป็นผู้รู้จักใช้ความกตัญญูอย่างมีเหตุผล

๓. ให้มีโอกาสสำรวจหาความสนใจหรือความถนัดเป็นพิเศษ และส่งเสริมในทางนั้น ๆ

๔. ให้เป็นผู้มีความเข้าใจเกี่ยวกับรุ่น และให้มีความสามารถในการสอน
อบรม แนะนำ และการปกครองที่ถูกต้องแก่เด็ก

๕. ให้เป็นผู้มีความสามารถในการให้ทรัพยากรในห้องที่ทั้งโรงเรียนให้
เป็นประโยชน์แก่การเรียนการสอน ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

๖. ให้เป็นผู้ตระหนักในความสำเร็จของหน้าที่ และความรับผิดชอบหน้าที่
ของตน

๗. ให้เป็นผู้ตระหนักในจริยธรรม ศีลธรรม และวัฒนธรรมของชาติ ^๖

การปรับปรุงหลักสูตร ป.กศ. ครั้งใหม่นี้ ไม่ทราบว่าจะได้รับผลดีเพียงใด ผู้วิจัย
จึงอยากทราบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรใหม่นี้ มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในจุด
มุ่งหมายของหลักสูตรเพียงไร และครูใหญ่ตามโรงเรียนต่าง ๆ มีความเห็นอย่างไรบ้าง
เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ ป.กศ. จะให้ทราบขอบเขต และนำมาพิจารณาปรับปรุง
แก้ไขหลักสูตรในครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตรได้เร็วขึ้น

หลักเกณฑ์การให้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา

๑. หลักสูตรนี้กำหนดให้สามารถเรียนได้สำเร็จภายใน ๖ ภาคเรียน (กำหนด
ปีละ ๓ ภาคเรียน)

๒. ผู้ที่จะเรียนจบหลักสูตร จะต้องเรียนรายวิชาต่าง ๆ ตามที่กำหนดให้ อย่าง
น้อย ๑๓๐ หน่วยกิต

๓. ในจำนวน ๑๓๐ หน่วยกิตนี้ กำหนดให้เรียนรายวิชาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๓.๑ วิชาสามัญ	๗๕ หน่วยกิต
ภาษาไทย	๑๕ หน่วยกิต
ภาษาอังกฤษ	๒๐ หน่วยกิต
สังคมศึกษา	๑๕ หน่วยกิต
คณิตศาสตร์	๑๐ หน่วยกิต
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	๑๕ หน่วยกิต

๓.๒	<u>วิชาชีพพิเศษ</u>	๓๕	หน่วยกิต
	เกษตรกรรม	๕	หน่วยกิต
	เกษตรศาสตร์	๕	หน่วยกิต
	หัตถศึกษา	๖	หน่วยกิต
	พลานามัย	๖	หน่วยกิต
	ดนตรีและนาฏศิลป์	๔	หน่วยกิต
	ศิลปะ	๕	หน่วยกิต
	วิธีสอนวิชาลูกเสือหรือการสอนอนุบาลภาค	๒	หน่วยกิต
	บรรณารักษศาสตร์	๒	หน่วยกิต
๓.๓	<u>วิชาการศึกษา</u>	๒๐	หน่วยกิต
	วิชาการศึกษา	๑๕	หน่วยกิต
	การฝึกสอน	๕	หน่วยกิต
	รวมทั้งสิ้น	๑๓๐	หน่วยกิต ^{๓)}

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ ป.กศ. ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๐๙ - ๒๕๑๑ ในภาคการศึกษา ๔ นี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

๑. สอบถามความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. และศึกษาการประเมินค่าตนเอง ของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในรายการต่าง ๆ ต่อไปนี้

- ๑.๑ ความรู้และความสามารถทางวิชาการศึกษา
- ๑.๒ ความรู้และความสามารถทางวิชาสามัญ
- ๑.๓ ความรู้และความสามารถทางวิชาชีพพิเศษ

๑.๔ ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน

๑.๔ บุคลิกภาพทางอาชีพการ

๑.๖ ลักษณะนิสัยบางประการ เช่น ความประพฤติ การตรงต่อเวลา ฯลฯ

๒. สอบถามความเห็นของผู้สำเร็จ ป.กศ. ต่อสถานศึกษาฝึกหัดครูที่สำเร็จ ออกไปในรายการต่าง ๆ ต่อไปนี้

๒.๑ ความรู้ทางวิชาสามัญที่ได้รับจากสถานศึกษา

๒.๒ ความรู้ทางวิชาพิเศษที่ได้รับจากสถานศึกษา

๒.๓ ความรู้ทางวิชาการที่ที่ได้รับจากสถานศึกษา

๒.๔ ประสบการณ์ที่ควรได้รับการฝึกหัดเพิ่มเติมจากสถานศึกษา

๒.๕ รายวิชาที่ควรได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมจากสถานศึกษา

๒.๖ ความต้องการให้สถานศึกษา ช่วยเหลือทางวิชาการ

๓. สอบถามความเห็นของครูใหญ่ เพื่อปรับปรุงคุณภาพของผู้สำเร็จ ป.กศ. ให้ดียิ่งขึ้น

๔. สอบถามความเห็นของผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับสวัสดิการที่ควรได้รับเพิ่มเติมจากทางโรงเรียนหรือทางราชการ

๕. เปรียบเทียบความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. ตามอายุราชการ และวุฒิทางครูของครูใหญ่ กับตามเพศ และคะแนนเฉลี่ยของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในปัจจุบัน หมายถึง

๖. เปรียบเทียบการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. ตามเพศ และรุ่นปีการศึกษา ในปัจจุบัน หมายถึง

๗. เปรียบเทียบความเห็นของผู้สำเร็จ ป.กศ. ตามเพศ รุ่นปีการศึกษา และคะแนนเฉลี่ย เกี่ยวกับการรู้ทางด้านต่าง ๆ ที่ได้รับจากสถานศึกษา

๘. เปรียบเทียบความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. กับ การประเมินค่าตนเอง ของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในปัจจุบัน หมายถึง

สมมุติฐานในการวิจัย

๑. ครูใหญ่ให้ความผลการปฏิบัติงานของครูสำเร็จ ป.กท. อยู่ในเกณฑ์
๒. ครูสำเร็จ ป.กท. ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองว่าอยู่ในเกณฑ์
๓. ครูใหญ่ที่มีอายุราชการ และวุฒิทางครูต่างกัน มีความเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูสำเร็จ ป.กท. เหมือนกัน
๔. ครูใหญ่มีความเห็นเหมือนกันในเรื่องการปฏิบัติงานของครูสำเร็จ ป.กท. ที่มี เพศ และคะแนนเฉลี่ยต่างกัน
๕. ครูสำเร็จ ป.กท. เห็นว่า ความรู้ทางานต่าง ๆ ที่ได้รับจากสถานศึกษา "เพียงพอ" ที่จะปฏิบัติงาน
๖. ครูสำเร็จ ป.กท. ที่มีเพศ และรุ่นปีการศึกษาที่ต่างกัน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองเหมือนกัน
๗. ครูสำเร็จ ป.กท. ที่มีเพศ คะแนนเฉลี่ย และรุ่นปีการศึกษาที่ต่างกัน มีความเห็นเหมือนกันในเรื่องความรู้ทางานต่าง ๆ ที่ได้รับจากสถานศึกษา
๘. ความเห็นของครูใหญ่ต่อครูสำเร็จ ป.กท. และการประเมินภาคตนเองของครูสำเร็จ ป.กท. ในเรื่องการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

การติดตามผลการปฏิบัติงานของครูสำเร็จ ป.กท. จะช่วยให้ผู้บริหารการศึกษา ผู้สร้างหลักสูตร และอาจารย์สอนในสถานศึกษามีหลักสูตร ใฝ่มองเห็นปัญหาและขอบข่ายของทาง ๆ ซึ่งอาจใช้เป็นแนวทางปรับปรุงหลักสูตร และการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ลีฟเวอว์ เทอร์เรล วิทเชค^๔ และ สตูปส์ กับ วากวิสท์^๕ ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการติดตามผลว่า

^๔ Lofever, D.W., Turrell, Archie M. and Wertzel, Henry I., Principles and Techniques of Guidance p. ๖40.

^๕ Stoops, Emory and Wahlquist, Gunnar L., Principles and Practices in Guidance p. 191.

ผลที่ได้จากการติดตามผลจะเป็นข้อมูลในการประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร การเรียน การสอนให้ดียิ่งขึ้น และผลที่ได้ย่อมเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและนักเรียนหรือผู้ศึกษานักศึกษา ผู้ที่ กำลังศึกษาอยู่มาก กล่าวคือ สามารถใช้เป็นข้อมูลในการฝึกอบรม และส่งเสริมเขาเหล่านั้น ให้ออกไปประกอบอาชีพในสถานที่ต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถพิจารณาในการ จัดการศึกษาให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษา และการศึกษาผู้ใหญ่ได้ดียิ่งขึ้น

ดาร์บัคเกิด^{๑๐} ได้กล่าวว่า การติดตามผลไม่เพียงแต่เป็นการประเมินผลหลักสูตร การเรียนการสอน และผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งที่จะให้ความช่วยเหลือผู้สำเร็จการศึกษา ในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของงาน เพื่อให้การทำงานดีขึ้น และมั่นคงยิ่งขึ้น

สำหรับความสำคัญของการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ ป.กศ. ครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

๑. จะช่วยให้ทราบผลและประสิทธิภาพของหลักสูตร หลักสูตรนั้นมุ่งหมาย ที่จะฝึกอบรมครู ป.กศ. ให้มีความรู้ทางวิชาสามัญ วิชาพิเศษ และวิชาการศึกษาเป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เรียนไปใช้ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี การติดตามผลการปฏิบัติงาน จะช่วยให้ทราบว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถอย่างไร

๒. ผลการศึกษาอันควาเรื่องนี้ จะช่วยให้สถานศึกษาฝึกหัดครูได้ทราบถึง ผลงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว และพิจารณาเปรียบเทียบผล กับความมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อเป็น แนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาฝึกหัดครู ให้มี ประสิทธิภาพสูงขึ้น ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงคุณภาพของผู้สำเร็จ ป.กศ. ให้ดียิ่งขึ้น

๓. เพื่อเป็นประโยชน์แก่องค์งานการศึกษาฝึกหัดครู ในการปรับปรุงหลักสูตร ระดับ ป.กศ. ให้เหมาะสมรัดกุม มีสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น

๔. การทราบถึงความต้องการของครู ป.กศ. ในท้องถิ่นต่าง ๆ ทางด้าน สวัสดิการ จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงงานบริหาร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้จะทำเฉพาะผู้สำเร็จ ป.ศ. ปีการศึกษา ๒๕๐๘ - ๒๕๑๐ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคการศึกษา ๔ ซึ่งประกอบด้วย ๗ จังหวัด คือ ลำพูน ลำปาง เชียงใหม่ เชียงราย แพร่ น่าน และแม่ฮ่องสอน

กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ

การติดตามผล

หมายถึง การพิจารณาถึงผู้สำเร็จการศึกษาในชั้นต่าง ๆ ใ้แก่ผลการปฏิบัติงาน ความกึกเห็นต่อสถานศึกษา และ ปัญหาต่าง ๆ ที่พบขณะปฏิบัติงาน

ผู้สำเร็จ ป.ศ.

หมายถึง ผู้สำเร็จ ป.ศ. จากสถานศึกษาฝึกหัดครูต่าง ๆ ในปีการศึกษา ๒๕๐๘ - ๒๕๑๐ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคการศึกษา ๔

โรงเรียนประถมศึกษา

หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดกรมสามัญศึกษา และ โรงเรียนประชาบาลที่สังกัดกองการบริหารส่วนจังหวัด

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การศึกษาก่อนหน้าเกี่ยวกับการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาปึกหักทุกระดับต่าง ๆ นั้น ได้มีการศึกษาก่อนหน้าไว้หลายเรื่องด้วยกัน ผลการศึกษาที่น่าสนใจ สรุปได้มีดังนี้

ดัดดา ประเสริฐกุล^๑ ได้วิจัยเรื่อง การติดตามพิจารณาถึงผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร ป.กค.สูง รุ่นที่ ๑ และ ๒ จากวิทยาลัยครู ๔ แห่ง คือ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูเทพสตรี วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา

ปรากฏว่า ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ มีอายุ ๒๒ - ๒๓ ปี ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่การสอนและการปกครองชั้น

งานพิเศษที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้ปฏิบัติ ได้แก่ การสอนพิเศษสำหรับนักเรียนที่เรียนอ่อน ส่วนในกิจกรรมเสริมหลักสูตรยังปฏิบัติกันเป็นส่วนน้อย สำหรับงานพิเศษอื่น ๆ เช่น งานทะเบียน งานธุรการ และงานห้องสมุด ปรากฏว่าผู้สำเร็จการศึกษาได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติเกือบทุกประเภท นอกจากนี้ยังได้รับเกียรติให้เข้าร่วมบริหารงานกลุ่มโรงเรียน และกิจกรรมของประชาคมท้องถิ่น

ประมาณ ๑ ใน ๓ ของผู้สำเร็จการศึกษา มีเหตุผลในการเลือกอาชีพครูว่า เพราะรักเด็ก พอใจที่ไปทำงานกับเด็ก เกือบ ๑ ใน ๕ มีความเห็นว่าเมื่อจบการศึกษาก็ควรจะช่วยเยาวชนของชาติให้เป็นพลเมืองดี ประมาณร้อยละ ๑๐ เห็นว่าเมื่อจบการศึกษาก็ควรจะ ๕ เลือกอาชีพครูเพราะได้ทุนเล่าเรียน ร้อยละ ๙ เห็นว่าที่เรียนครูเนื่องจากใจตนรักชอบ และที่เรียนครูเพื่อปฏิบัติตามความเห็นชอบของบิดามารดา

^๑ ดัดดา ประเสริฐกุล "การติดตามพิจารณาถึงผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร ป.กค.สูง รุ่นที่ ๑ และ ๒" วารสารการวิจัยทางการศึกษา ๒: ๒๐ - ๕๐ มกราคม - เมษายน ๒๕๓๗.

มีประมาณร้อยละ ๓ เช่นเดียวกัน ร้อยละ ๑ ยอมรับว่าเขาเรียนกฎ เพราะเข้าใจว่าเป็นวิชา
ที่เรียนง่ายและสอบเขาที่อื่นไม่ได้

ในเรื่องความรู้สึของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่ออาชีพกฎ พร้อมกับเหตุผลประกอบนั้น
ปรากฏว่า เพียง ๒ ใน ๓ มีความพอใจในอาชีพ โดยให้เหตุผลประกอบว่า เพราะได้ช่วย
เยาวชนของชาติให้เป็นพลเมืองที่มีความรู้ ประมาณร้อยละ ๒๐ มีความพอใจระดับปานกลาง
และประมาณร้อยละ ๑ - ๒ มีความพอใจน้อย แต่ที่พอใจน้อยที่สุด มีไม่ถึงร้อยละ ๑

เหตุผลของผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่ค่อยพอใจในอาชีพกฎ พอสรุปได้เรียงตามลำดับดังนี้

๑. รายได้น้อยไม่เพียงพอแก่ฐานะการครองชีพ
๒. เป็นอาชีพที่กาวหนาว่า และกาวหนายากกว่าอาชีพอื่น
๓. ไม่มีความสะดวกใจในการสอน เพราะจากอุปสรรคและห้องสมุดที่ว่างเปล่า
๔. ต้องสอนวิชาที่ไม่มีความหนัก
๕. นักเรียนคุดและเกเรมากเกินไป
๖. ขาดความร่วมมือในหมู่คณะกฎ ยากต่อการปฏิบัติหน้าที่ให้ใคร
๗. ไม่พอใจการบริหารและการปกครองของผู้ใหญ่ เหม ลำสมัย ไม่ประจบ

และขาดความเสมอภาค

๘. เป็นงานที่ซ้ำซากจำเจ น่าเบื่อหน่าย
๙. ไม่ชอบสอน

ประมาณ ๒ ใน ๓ ของผู้สำเร็จการศึกษา รักอาชีพกฎ และต้องการเป็นกฎตลอดไป
อีก ๑ ใน ๓ ต้องการเป็นครูทั่วๆไป อาจเปลี่ยนหรือย้ายอาชีพถ้ามีโอกาส

แนวความคิดของผู้สำเร็จการศึกษา ประสิทธิภาพมากในการสอนทั้งในด้านการรู้และวิธีสอน
เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ภาษาอังกฤษ รองลงมาคือวิทยาศาสตร์ กิตติศาสตร์ และ
เบ็ดเตล็ด

ประมาณร้อยละ ๓๐ มีความเห็นว่าการรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษาไม่เพียงพอต่อการ
เป็นกฎ ในเรื่องการฝึกสอน ผู้สำเร็จ ป.ก.ส่วนใหญ่ เห็นว่าได้รับการฝึกและอบรมเพียงพอแล้ว

ผู้สำเร็จการศึกษาที่รู้ดีว่าความรู้ทางวิชาการยังไม่เพียงพอมีดังนี้ ภาษาอังกฤษ
 ทยละ ๔๐ วิทยาศาสตร์ เบ็ดเตล็ด และคณิตศาสตร์ ประมาณทยละ ๓๐ - ๓๕
 ภาษาไทยและสังคมศึกษา ทยละ ๒๐

สำหรับวิชาสอนก็เช่นเดียวกัน ที่เห็นว่ายังไม่เพียงพอมีดังนี้ ภาษาอังกฤษทยละ ๔๐
 วิทยาศาสตร์ ทยละ ๓๕ คณิตศาสตร์ ทยละ ๓๐ ภาษาไทยทยละ ๒๗.๒๗ สังคมศึกษา
 ทยละ ๒๑.๘๕

งานบริหารและธุรการของโรงเรียน ผู้สำเร็จการศึกษาว่านานมากที่รู้ดีว่าความรู้
 หรือการเตรียมตัวในค่านี้อยู่ไม่เพียงพอ ก็มีประมาณทยละ ๔๐

มหาวิทยาลัยที่มีผู้ต้องการอบรมมากที่สุด ก็คือ ภาษาอังกฤษ ประมาณทยละ ๒๓.๘๔
 คณิตศาสตร์ ทยละ ๕๕.๓๗ วิทยาศาสตร์ ทยละ ๕๒.๒๗ ภาษาไทยและสังคมศึกษา
 ทยละ ๔๐ วิชาวิทยาการศึกษา ทยละ ๓๔.๕๒ เบ็ดเตล็ด ทยละ ๒๕.๕๖

ความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษาที่ต้องการให้สถานศึกษาช่วยเหลือเรียงตามลำดับ
 มีดังนี้

๑. ช่วยเหลือในการหางาน และให้คำปรึกษาในการสมัครเข้าทำงาน
๒. จัดบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว เพื่อแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ
 ที่พบในการทำงาน

๓. ออกเอกสารเป็นรายเดือน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ทางวิชาการ แจ้งความ
 กว้างและกว้างไกลในทางต่าง ๆ ในวงการศึกษาศึกษา ทดลองงานศึกษาวิจัย และเป็นสื่อกลาง
 ระหว่างศิษย์เก่ากับใหม่ โดยยอมเสียค่าบริการพอสมควร

๔. เปิดอบรมความรู้ทางวิชาการแก่ผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว เป็นครั้งคราว
๕. จัดดำเนินการสมาคมศิษย์เก่าให้โดยดี
๖. ให้สถานศึกษาเปิดสอนถึงระดับปริญญาตรีทางการศึกษา
๗. ให้มีการบรรจุระดับปริญญาตรีทางการศึกษา

วนิกา นิโคลม ม.ว. ทุย ชุมสาย และ ศวัคดี ประทุมราชม ๒ กณะวิชา
 วิชาการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประถมศึกษา ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจภาวะ
 ผู้ที่สำเร็จปริญญาตรีวิชาการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๔๘๗ - ๒๕๐๓" เพื่อจะได้เป็นแนวทาง
 ประกอบการพิจารณาส่งเสริม ปรับปรุงและแก้ไขการสอนการอบรมนิสิตและนักศึกษา ให้ใกล้ชิด
 ยิ่งขึ้น โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้ที่สำเร็จการศึกษา ตั้งแต่รุ่นแรก ถึง ปีการศึกษา ๒๔๘๗
 จนถึงรุ่นที่สำเร็จไปปีการศึกษา ๒๕๐๓ (ซึ่งคงไปเฝ้าเร็วกว่า กศ.บ.) จำนวน ๑๑๙๙ คน
 และส่งแบบสอบถามอีกฉบับหนึ่งไปให้ผู้บังคับบัญชาใกล้ชิดของ กศ.บ. เหนานั้น ได้ประเมิน
 คุณภาพต่าง ๆ

จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม กศ.บ. ปรากฏผลโดยย่อดังนี้

๑. การเตรียมการสอน ปรากฏว่าร้อยละ ๘๖ ของ กศ.บ. เตรียมการสอน
 ก่อนสอนแต่ที่ไม่ได้เตรียมเพราะไม่มีเวลา ก็เพราะว่างานในการสอน มีประมาณร้อยละ ๒
 เกินเกินไป
๒. การสอนวิชาที่ถนัดและไม่ถนัด ปรากฏว่าร้อยละ ๘๖ ได้สอนวิชาที่ถนัด
 ร้อยละ ๔๕ ได้สอนทั้งวิชาที่ถนัดและไม่ถนัด ร้อยละ ๓ ได้สอนวิชาที่ไม่ถนัด
๓. การตรวจงานของนักเรียน ปรากฏว่าร้อยละ ๔ ได้ให้นักเรียนตรวจงาน
 เอง เพราะไม่มีเวลา ร้อยละ ๔ ตรวจเสร็จขณะที่อยู่ในห้องเรียน นอกนั้นตรวจที่โรงเรียน
 แล้วนำไปตรวจต่อที่บ้าน
๔. การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ร้อยละ ๙ ไปใช้เวลาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม
 ร้อยละ ๔๑ ศึกษาหาความรู้ของตนเอง นอกนั้นไปอบรมศึกษาตามความต้องการของทางราชการ
๕. วุฒิก่อนเกี่ยวกับการสอนของวิทยาคัย
 - ๕.๑ เนื้อหาวิชาและวิธีสอน ปรากฏว่าร้อยละ ๒๕ ได้รับทั้งสอง
 อย่างพอเพียง และร้อยละ ๒๕ เห็นว่าได้รับน้อยไปทั้งสองอย่าง ร้อยละ ๓๓ เห็นว่า

๒ วนิกา นิโคลม ทุย ชุมสาย, ม.ว. และ ศวัคดี ประทุมราชม การสำรวจ
 ภาวะผู้ที่สำเร็จปริญญาตรีวิชาการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๔๘๗ - ๒๕๐๓ หน้า ๑๐๐ - ๑๐๑ .

ได้รับเนื้อหาพอ แก้ววิธสอนน้อยไป ร้อยละ ๑๔ เห็นว่าได้รับเนื้อหาวิธสอนไป แก้ววิธสอนพอ
รวมแล้ว ร้อยละ ๕๓ เห็นว่าวิธสอนน้อย และร้อยละ ๓๔ เห็นว่าเนื้อหาวิธสอนไป

๔.๒ วิชากาการศึกษา ร้อยละ ๖๔ เห็นว่าพอเพียง และร้อยละ ๓๖
เห็นว่ายังไปพอ

๕.๓ การอบรมที่ลดทอนและวัฒนธรรม ร้อยละ ๗๓ เห็นว่าได้รับ
พอเพียง และร้อยละ ๒๗ เห็นว่าได้รับน้อยไป

๖. ความพอใจในหน้าที่การงาน ปรากฏว่า ร้อยละ ๙๗ มีความพอใจ

สำหรับค่าที่การรับรู้ของผู้บังคับบัญชา กค.บ. ในเรื่องความประพฤติ และลักษณะ
นิสัยบางประการนั้น ปรากฏว่า กค.บ. ส่วนใหญ่มีความประพฤติและลักษณะนิสัยดี เป็นที่พอใจ
ของผู้บังคับบัญชา อย่างไรก็ตาม ควรปรับปรุงลักษณะนิสัยบางข้อให้ดียิ่งขึ้น เรียงตามลำดับ
ดังนี้

๑. การประมาณตนเองมากเกินไป (อวดดี อวดแข็ง)
๒. การติดตามสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน
๓. ความกikir เกรี้ยว
๔. ความเอาใจใส่ในราชการที่ไม่ไร้พรที่โดยตรง
๕. ความเอาใจใส่ตัวนักเรียนนอกเหนือจากการสอนโดยตรง
๖. การปกครองอื่น
๗. การศึกษาหาความรู้ให้กว้างขวาง
๘. ความรู้ในระเบียบงานและการปฏิบัติตามระเบียบ
๙. การวางตัวในหมู่คณะและในสังคมทั่วไป
๑๐. ความเอาใจใส่ในการงาน
๑๑. ความตรงต่อเวลาและความสม่ำเสมอในการทำงาน
๑๒. ความขยันหมั่นเพียร

ปี พ.ศ. ๒๔๐๒ สุทิน ชิมโฆ^๓ ได้ทำการสำรวจทัศนคติของนักเรียนฝึกหัดครู ๒ แห่ง คือ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครู- จันทรเกษม โรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรี โรงเรียนฝึกหัดครูอาชีวศึกษาชาย และ โรงเรียนฝึกหัดครูพระนคร โดยนำวัตถุประสงค์ที่จะกันหาข้อเท็จจริงของนักเรียนที่เข้ามาเรียน ในโรงเรียนฝึกหัดครูระดับ ป.กศ. และ ป.กศ.สูง ในเรื่องพื้นเพเดิม ความต้องการ เกี่ยวกับการสอน ทัศนคติต่อการเป็นครู การประกอบอาชีพอื่น ๆ และความต้องการทาง ทุนสวัสดิการ ผลการสำรวจสรุปได้ดังนี้

๑. นักเรียนทั้ง ๒ ระดับ มีความถนัดในวิชาต่าง ๆ พอ ๆ กัน แต่ถนัดภาษาอังกฤษน้อยที่สุด
๒. นักเรียนประมาณ ๓ ใน ๔ ไม่มีความสามารถพิเศษ ส่วนอีก ๑ ใน ๔ ส่วนมากถนัดในทางนาฏศิลป์ และดนตรี
๓. นักเรียนส่วนมากไม่ชอบบรรยายละเอียดเกี่ยวกับการงานที่ตนจะออกไปทำ
๔. จุดหมายของการหางานอันดีแรกของนักเรียนเกือบทั้งหมด คือ การสอน แต่มีความนิยมโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ที่สุด
๕. นักเรียนฝึกหัดครูจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่ง ต้องการสอนในโรงเรียนสหศึกษา
๖. นักเรียน ป.กศ.สูง ต้องการสอนมัธยมปลาย (ม. ๔ - ๖) มากที่สุด และนักเรียน ป.กศ.ต้น ต้องการสอนมัธยมต้น (ม. ๑ - ๓) มากที่สุด แต่ต้องการสอนในระดับประถมศึกษาน้อย
๗. นักเรียนทั้ง ๒ ระดับต้องการสอนวิชาสามัญเป็นส่วนใหญ่
๘. การฝึกสอนช่วยให้นักเรียนทั้ง ๒ ระดับ อยากเป็นครูมากยิ่งขึ้น
๙. นักเรียนที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัด ที่เข้ามาเรียนในส่วนกลาง ไม่อยากกลับไปทำงานภูมิลำเนาเดิมบางคนประสงค์จะหางานที่เมืองที่มา นักเรียนที่มีภูมิลำเนาต่างภาคเหนือ

^๓ สุทิน ชิมโฆ "การสำรวจความภาคภูมิใจของนักเรียนฝึกหัดครูต่ออาชีพครู" วิทยานิพนธ์ ภาควิชาจิตวิทยา วุฒิปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ๒๕๐ - ๒๕๒.

ต้องการกลับมากกว่าภาคอื่น

๑๐. นักเรียน ป.ศ.สูง ไม่พอใจในอัตราเงินเดือนที่ทางราชการกำหนดไว้ โดยอยากได้มากกว่า ส่วนนักเรียน ป.ศ.ต้น ส่วนใหญ่มีความพอใจ

๑๑. นักเรียนส่วนมากต้องการศึกษาต่อ และพวกที่ต้องการศึกษาต่อไม่ยอมเพ่งเล็งความก้าวหน้าในอาชีพนัก

๑๒. นักเรียนต้องการใฝ่หานักครูมากที่สุด รองลงมาคือการรักษาพยาบาล

โรงเรียนฝึกหัดครูนครสวรรค์^๕ ได้วิจัยเรื่องการติดตามผลการผลิตครูของสถานศึกษาฝึกหัดครู โดยส่งแบบสอบถามไปยังเจ้าหน้าที่บริหาร ศึกษาธิการ จังหวัดสอบถามเกี่ยวกับการประเมินผลในแง่ต่าง ๆ ของผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาฝึกหัดครูทั่วประเทศ ผลการวิจัยพอสรุปได้มีดังนี้

๑. ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาฝึกหัดครู ปฏิบัติงานเป็นที่พอใจของผู้เกี่ยวข้อง มีจำนวนร้อยละ ๖๖.๖๖

๒. ความสามารถทางสังคม เป็นผู้ที่ประพฤติตนและดำรงตนตามระเบียบประเพณีและวัฒนธรรม ถึงร้อยละ ๘๙.๖๗

๓. กิจการของโครงการฝึกหัดครูชายเขต มีผู้เชื่อมั่นใสมากถึงร้อยละ ๖๔.๔๔ และยังเรียกร้องให้ขยายกว้างขวางออกไปอีก ทั้งระดับ ป.ศ. และ ป.ศ.สูง ซึ่งส่วนมากเป็นความต้องการของท้องถิ่นที่จังหวัดชายแดน

๔. ปริมาณและคุณภาพของการผลิตเป็นที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง ถึงร้อยละ ๘๐.๐๐ ส่วนมากมีความต้องการ ครูเพศชายมากกว่าเพศหญิง นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะจากจังหวัดชายแดนให้ผลิตครูเพื่อจุดประสงค์กว้างขวาง เช่น ในท้องที่ซึ่งมีภาษา

^๕ โรงเรียนฝึกหัดครูนครสวรรค์ "การติดตามผลการผลิตครูของสถานศึกษาฝึกหัดครู" เอกสารการสัมมนาผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาฝึกหัดครู ฉบับที่ ๑๗.

และวัฒนธรรมแตกต่างกัน

๔. มีข้อเสนอแนะให้จัดหลักสูตร เกี่ยวกับระเบียบแบบแผนของราชการ เช่น บัญชีการเงา ทะเบียน และงานสารบรรณ ตลอดจนพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน และวิชาทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่ง

๕. บางท้องถิ่นมีความประสงค์ให้เน้นหนักเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย และฝึกอบรมการเจริญศึกษา ให้มากกว่าที่เป็นอยู่

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ เฉพาะโรงเรียน ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลหลักสูตร การฝึกหัดครูของวิทยาลัยพารสัน เพื่อปรับปรุงหลักสูตรในวิทยาลัยให้ดีขึ้น โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้สำเร็จการศึกษา ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๐๒ จำนวน ๒๒ คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษากังลาว จำนวน ๔๖ คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. ผู้สำเร็จการศึกษาระมาณร้อยละ ๘๔ มีความพอใจในตำแหน่งหน้าที่การงานของงานที่ปฏิบัติอยู่

๒. ผู้บังคับบัญชาระมาณร้อยละ ๕๓ มีความพอใจในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา

๓. การบริการต่าง ๆ ในวิทยาลัยยังไม่เพียงพอ ได้แก่ บริการให้คำปรึกษาหารือ ห้องปฏิบัติการสำหรับการอ่าน (Reading Laboratory) บริการด้านสุขภาพอนามัย ที่พักอาศัย การพักผ่อนหย่อนใจ การประณีตเทศน์ โสตทัศนวัสดุ และห้องปฏิบัติการหลักสูตร

๔. การบริการที่เพียงพอแล้ว ได้แก่ ห้องสมุด และบริการจัดหางานทำ

๕. ผู้สำเร็จการศึกษารู้สึกพอใจในความรู้พื้นฐานของงาน และเห็นว่าการเตรียมตัวทางวิชาเอกก็เพียงพอแล้วเช่นกัน

๖. การฝึกหัดการให้อุปกรณ์การสอนยังไม่เพียงพอ
๗. ท้องการให้มีรายวิชาพิเศษเพิ่มเติมอีกในแต่ละสาขาวิชา
๘. การฝึกสอน การให้นิสิต อาจารย์นิเทศก์ของวิทยาลัย และอาจารย์พี่เลี้ยง มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกว่าที่เป็นอยู่ขณะนี้
๙. เวลาที่ใช้ในการฝึกสอน การฝึกเต็มวัน (full-time) และการใช้เวลาฝึกสอนอย่างน้อยครึ่งภาคเรียน
๑๐. ให้มีการมีเหตุการณ์ฝึกสอนมากขึ้น

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ เพย์เลอร์^๖ ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินค่าหลักสูตรปริญญาโททางการศึกษา ในวิทยาลัยทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของรัฐโอกลาโฮมา โดย เพย์เลอร์ ได้สัมภาษณ์ผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน ๑๒๕ คน และครูใหญ่โรงเรียนที่ผู้สำเร็จการศึกษาเหล่านี้ทำการสอนอยู่ จำนวน ๗๕ คน ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

๑. ความรู้ทางวิชาเฉพาะ ผู้สำเร็จการศึกษาต้องการ เรียนเนื้อหาในรายวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น และให้เพิ่มการเรียนวิธีสอนวิชาเฉพาะเหล่านี้ด้วย
๒. ความรู้ทางวิชาการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่า ควรปรับปรุงในบางส่วน เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้กับสถานการณ์จริง ๆ ในห้องเรียน นั่นก็ควรเพิ่มเติมเนื้อหาวิชาในรายวิชาต่าง ๆ และตัดเนื้อหาวิชาในบางส่วนซึ่งไม่เหมาะสมหรือซ้ำกับรายวิชาอื่น ๆ ออกไป
๓. ความรู้ทางวิชาชีพทั่วไป ควรให้มีโอกาสเลือกเรียนรายวิชาตามความสนใจ เพื่อให้มีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น
๔. การบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษาหารือ เป็นที่พอใจของผู้สำเร็จการศึกษา

๘. การบริการห้องสมุดและการเตรียมตัวเพื่อทำการวิจัย ผู้สำเร็จการศึกษา
รู้สึกพอใจหรือไม่เพิ่มขึ้น

สำหรับครูใหญ่ให้ความเห็นเพิ่มเติมกับผู้สำเร็จการศึกษา

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ กลินตัน^๗ ได้ศึกษาเรื่องปัญหาของครูใหม่ โดยส่งแบบสอบถาม
ไปยังผู้สำเร็จการศึกษาลัทธิศรพิทักษ์จากมหาวิทยาลัยเท็กซัส จำนวน ๑๐๐ คน ปรากฏว่า
ปัญหาที่ครูใหม่พบมีดังนี้

๑. ปัญหาการใช้อุปกรณ์การสอน ซึ่งสาเหตุเนื่องมาจากได้รับการฝึกหัดในเรื่อง
น้อยไป
๒. เวลาไม่พอ ทำให้การเตรียมตัวเพื่อการวางแผน การปรับปรุงทาง
วิชาชีพ และการปฏิบัติหน้าที่พิเศษอื่น ๆ ไม่ได้ผลเต็มที่
๓. ความรู้ในเรื่องนโยบายและวิธีดำเนินการของโรงเรียนยังน้อยไป
๔. ความรู้ในเรื่องปรัชญาและจุดมุ่งหมายของการศึกษาของโรงเรียนยังน้อยไป
๕. มีความลำบากในการทำงานกับนักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน
๖. มีปัญหาในการใช้วิธีสอนแบบบรรยายมากเกินไป
๗. มีความสนใจในเรื่องการสอนวิชาที่ไม่ถนัด
๘. มีปัญหาในเรื่องการใช้เสียงเมื่อเวลาสอนยาว
๙. มีความรู้ไม่เพียงพอในเรื่องบทบาทของครูต่อสาธารณชน
๑๐. มีปัญหาในเรื่องการติดต่อกับผู้ปกครอง
๑๑. มีปัญหาในเรื่องการบริหารงานภายในโรงเรียน

จากผลการวิจัยในต่างประเทศ พอจะสรุปได้ว่าผู้สำเร็จการศึกษามหาวิทยาลัย
พอใจในอาชีพ และใฝ่ปฏิบัติงานเป็นที่พอใจของผู้อื่นกับบุตรสาว ส่วนในเรื่องความรู้ที่ได้รับ
จากสถานศึกษานั้น ผู้สำเร็จการศึกษาล้วนเห็นว่าได้รับเพียงพอที่จะปฏิบัติงาน แต่ยังมี
ความสนใจที่จะเรียนรายวิชาอื่น ๆ เพิ่มเติมอีก นอกจากนี้ยังมีบางเรื่องที่ไม่เห็นว่าการ
ฝึกหัดนักไป เช่น การทำและการใช้อุปกรณ์การสอน เป็นต้น.

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

สร้างแบบสอบถามโดยจัดทำเป็น ๒ ฉบับ คือ

๑. ฉบับ ก. แบบสอบถามสำหรับครูใหญ่
๒. ฉบับ ข. แบบสอบถามสำหรับผู้สำเร็จ ป.กศ.

แบบสอบถามสำหรับครูใหญ่แบ่งออกเป็น ๔ ตอน

ตอนที่ ๑ เป็นรายละเอียดส่วนตัวของครูใหญ่ ประกอบด้วยรายละเอียดต่างๆ
คือ เพศ อายุ อายุราชการ วุฒิสามัญ วุฒิทางครู และสถานภาพสมรส

ตอนที่ ๒ เป็นข้อถามความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. ในเรื่อง
ความรู้และความสามารถทางวิชาการศึกษา วิชาสามัญ การปฏิบัติงานในโรงเรียน บุคลิกภาพ
ทางอาชีพครู และลักษณะนิสัยบางประการ ข้อถามตอนนี้ได้มาควาส่วนประมาณ ๕ ชิ้น

ตอนที่ ๓ เป็นข้อถามความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. ในเรื่อง
ความรู้และความสามารถทางวิชาชีพ เช่น มีความสามารถในการสอนวิชาพิเศษวิชาอะไร
บ้าง วิชาพิเศษที่ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถในการสอนมากที่สุด และรองลงไปอีก
๒ อันด้วย นอกจากนี้ยังมีข้อถามความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ไม่ได้สอนวิชาพิเศษอีกด้วย

ตอนที่ ๔ เป็นข้อถามความเห็นของครูใหญ่เพื่อปรับปรุงคุณภาพของผู้สำเร็จ
ป.กศ. ให้ดียิ่งขึ้น โดยแยกออกเป็นข้อ ๆ คือ การปรับปรุงความรู้และความสามารถทาง
วิชาการศึกษา วิชาสามัญ วิชาพิเศษ ความรู้ในระเบียบวอบังคับและหน้าที่ปฏิบัติของครู
ประสบการณ์ที่ควรได้รับการฝึกหัดเพิ่มเติมอีก ในขณะที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาฝึกหัดครู และข้อ
เสนอแนะอื่น ๆ ข้อถามตอนนี้ไว้ในแบบปลายเปิด

แบบสอบถามสำหรับผู้สำเร็จ ป.กศ. แบ่งออกเป็น ๓ ตอน

ตอนที่ ๑ เป็นรายละเอียดส่วนตัวของผู้สำเร็จ ป.กศ. ประกอบด้วยรายละเอียดต่าง ๆ คือ เพศ วุฒิทางกฏปัจจุบัน สถานภาพสมรส วิชาที่สอบ จำนวนชั่วโมงที่สอบต่อสัปดาห์ คะแนนเฉลี่ย สถานศึกษาฝึกหัดครูที่ศึกษามา และปีการศึกษาที่สำเร็จ ป.กศ.

ตอนที่ ๒ เป็นสอบถามความเห็นของผู้สำเร็จ ป.กศ. เพื่อให้ประเมินค่าตนเองในเรื่องความรู้และความสามารถทางวิชาการศึกษา วิชาสามัญ การปฏิบัติงานในโรงเรียน บุคลิกภาพทางวิชาชีพครู และลักษณะนิสัยบางประการ แบบสอบถามตอนนี้เหมือนกับแบบสอบถามตอนที่ ๒ ของครูใหญ่ นอกจากนี้ยังได้ถามความเห็นของผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับความเพียงพอ และความเหมาะสมของความรู้ทางวิชาการศึกษา วิชาสามัญ และวิชาพิเศษที่ได้รับจากสถานศึกษาฝึกหัดครูที่เคยศึกษา แบบสอบถามตอนนี้ใช้มาตราส่วนประมาณค่า ๔ ชั้น

ตอนที่ ๓ เป็นสอบถามความเห็นของผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับรายวิชาและประสบการณ์ที่ได้รับจากการอบรมและฝึกหัดเพิ่มเติมอีกในขณะที่ยังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา ความต้องการให้สถานศึกษารวบรวมเรื่องทางวิชาการ และความต้องการให้ทางโรงเรียนหรือราชการช่วยเหลือด้านสวัสดิการ ข้อถามตอนนี้เป็นแบบปลายเปิด

การทดลองใช้แบบสอบถาม

หลังจากสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ได้ทดลองใช้แบบสอบถามทั้ง ๒ ฉบับ คือ

๑. ฉบับ ก. แบบสอบถามสำหรับครูใหญ่ ได้จัดส่งไปให้ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไปรษณีย์ จำนวน ๕๐ โรงเรียน โรงเรียนละ ๑ ฉบับ ทั้งนี้ได้แนบคำอธิบายในการตอบแบบสอบถาม และแนบไปเพื่อส่งกลับคืนไปยังผู้วิจัยด้วย

๒. ฉบับ ข. แบบสอบถามสำหรับผู้สำเร็จ ป.กศ. ได้ทดลองใช้กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการชั้นสูง ภาคก่า วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๓๕ คน

หลังจากนี้ได้นำแบบสอบถามทั้ง ๒ ฉบับมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยวิธีการดังนี้

๑. เปลี่ยนแปลงลักษณะของแบบสอบถามในจุดที่ผู้ตอบ ไม่เข้าใจ

๒. ตัดยอดตามที่ได้ถามว่ากันออก

๓. เพิ่ม เติมและแก้ไขคำพูดในแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการดังนี้

๑. ได้รายชื่อครู ป.กศ. จากคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการครูของ จังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๒ ที่สังกัดกรมสามัญศึกษาและองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในจังหวัดต่าง ๆ ของภาคการศึกษา ๔ ซึ่งประกอบด้วย ๗ จังหวัด คือ ลำพูน เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง แพร่ น่าน และแม่ฮ่องสอน

๒. กลุ่มตัวอย่างที่ส่งแบบสอบถามไปคือ ครู ป.กศ. ที่ได้รายชื่อมาได้ และ ครูใหญ่โรงเรียนที่ครู ป.กศ. ทำการสอนอยู่

๓. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครู ป.กศ. ที่สำเร็จ ป.กศ. ปีการศึกษา ๒๕๐๘ - ๒๕๑๑ และครูใหญ่โรงเรียนที่ครู ป.กศ. ทำการสอนอยู่

ตาราง ๑. จำนวนครู ป.กศ. และจำนวนโรงเรียนที่ได้กรอกรายชื่อมาให้เพื่อส่งแบบสอบถาม

จังหวัด	จำนวน	
	ครู ป.กศ.	โรงเรียน
ลำพูน	๒๑	๔๐
เชียงใหม่	๒๒๑	๑๙๑
เชียงราย	๕๕๓	๒๓๕
ลำปาง	๑๓๕	๑๐๓
แพร่	๑๕๐	๑๐๒
น่าน	๘๓	๖๘
แม่ฮ่องสอน	๕๖	๖๕
รวม	๑๑๘๙	๘๑๓

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่จะส่งไปทั้งหมด มอบให้กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเป็นผู้ดำเนินการจัดส่งไปให้ศึกษาธิการอำเภอต่าง ๆ โดยทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ได้พิมพ์หนังสือของปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอความร่วมมือให้ศึกษาธิการอำเภอแจกจ่ายแบบสอบถามไปให้ครูใหญ่โรงเรียนต่าง ๆ ตามที่ระบุชื่อโรงเรียนที่เฉพาะของแบบสอบถามเท่านั้น และให้ศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จแล้วส่งกลับมายังกองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แล้วผู้วิจัยได้ไปติดต่อรับภายหลัง

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ๒๓๓๔ ฉบับ เป็นแบบสอบถามฉบับ ก. สำหรับครูใหญ่ ๑๘๘๗ ฉบับ และฉบับ ข. สำหรับผู้สำเร็จ ป.กศ. ๑๘๘๗ ฉบับ ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ๑๑๐๒ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๘๔ ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป เป็นแบบสอบถามฉบับ ก. สำหรับครูใหญ่ และฉบับ ข. สำหรับผู้สำเร็จ ป.กศ. อย่างละ ๕๕๖ ฉบับ

เนื่องจากการวิจัยเรื่องนี้ เป็นการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ ป.กศ. ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๐๘ - ๒๕๑๑ เท่านั้น จึงได้คัดเลือกเอาแบบสอบถามเฉพาะผู้ที่สำเร็จ ป.กศ. ปีการศึกษา ๒๕๐๘ - ๒๕๑๑ ทำให้ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์และใช้ได้จริง ๆ จำนวน ๘๒๐ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๖๘ ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป หรือร้อยละ ๗๓.๗๖ ของจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา แบบสอบถามดังกล่าวนี้เป็นแบบสอบถามฉบับ ก. สำหรับครูใหญ่ และฉบับ ข. สำหรับผู้สำเร็จ ป.กศ. อย่างละ ๒๑๐ ฉบับ

การจัดกระทำข้อมูล

๑. กำหนดคะแนนของความเห็นของครูใหญ่และผู้สำเร็จ ป.กศ. และการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในเรื่องการปฏิบัติงานในโรงเรียน ตามระดับดังนี้

- | | |
|-----------|------------|
| ๑.๑ ดีมาก | ให้คะแนน ๕ |
| ๑.๒ ก็ | ให้คะแนน ๔ |

๑.๓ ปานกลาง – หรือพอใช้	ให้คะแนน ๓
๑.๔ ยังไม่พอใช้	ให้คะแนน ๒
๑.๕ ใจไม่ได้	ให้คะแนน ๑

๒. การแยกประเภทกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

๒.๑ ใหญ่ แบ่งกลุ่มตามอายุราชการ และวุฒิทางครูดังนี้

๒.๑.๑ อายุราชการ อายุราชการของครูใหญ่ในกลุ่มตัวอย่างมีตั้งแต่ ๒ ปี ถึง ๓๕ ปี ผู้วิจัยจึงว่าแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม โดยอาศัยมัธยฐาน (Median) เป็นหลัก กับอายุราชการตั้งแต่ ๒ ปี ถึง ๒๑ ปี ถือเป็นพวกกลุ่มอายุราชการต่ำ และอายุราชการตั้งแต่ ๒๒ ปี ถึง ๓๕ ปี ถือเป็นพวกกลุ่มอายุราชการสูง มีจำนวนดังนี้ คือ

กลุ่มอายุราชการต่ำ	๑๐๘	คน
กลุ่มอายุราชการสูง	๑๐๕	คน
รวม	๒๑๐	คน

๒.๑.๒ วุฒิทางครู ผู้วิจัยได้แยกประเภทวุฒิทางครูของครูใหญ่ออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ

กลุ่มไม่มีวุฒิทางครู	๒๕	คน
กลุ่มต่ำกว่าระดับอนุปริญญา	๑๓๕	คน
กลุ่มระดับอนุปริญญา	๕๐	คน
รวม	๒๑๐	คน

๒.๒ ผู้สำเร็จ ป.กศ. แบ่งกลุ่มตามเพศ รุ่นปีการศึกษา และคะแนนเฉลี่ยดังนี้

๒.๒.๑ เพศ แบ่งออกเป็นเพศชาย และเพศหญิง คือ

กลุ่มเพศชาย	๑๒๒	คน
กลุ่มเพศหญิง	๘๘	คน
รวม	๒๑๐	คน

๒.๒.๒ รุ่ปีการศึกษา แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ตามรุ่ปีการศึกษา
ที่สำเร็จ ป.กศ. คือปีการศึกษา ๒๕๐๙ ๒๕๑๐ และ ๒๕๑๑ มีจำนวนดังนี้

กลุ่มปีการศึกษา ๒๕๐๙	๕๙	คน
กลุ่มปีการศึกษา ๒๕๑๐	๕๒	คน
กลุ่มปีการศึกษา ๒๕๑๑	๕๙	คน
รวม	๒๑๐	คน

๒.๒.๓ คะแนนเฉลี่ย แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม โดยนำคะแนนเฉลี่ย
ตลอด ๒ ปี ของผู้สำเร็จ ป.กศ. มาเรียงกันตามลำดับ ซึ่งมีตั้งแต่ ๒.๐๐ ถึง ๓.๓๖
แล้วนำมาหาเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ ๓๐ และเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ ๗๐ ปรากฏว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ ๓๐
คือคะแนนเฉลี่ย ๒.๓๐ และเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ ๗๐ คือคะแนนเฉลี่ย ๒.๕๕ ถือว่าคะแนนเฉลี่ย
ตั้งแต่ ๒.๐๐ - ๒.๓๐ เป็นพวกกลุ่มคะแนนเฉลี่ยต่ำ และคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๕๕ - ๓.๓๖
เป็นพวกกลุ่มคะแนนเฉลี่ยสูง แต่ละกลุ่มมีจำนวนดังนี้

กลุ่มคะแนนเฉลี่ยต่ำ	๖๓	คน
กลุ่มคะแนนเฉลี่ยสูง	๖๓	คน
รวม	๑๒๖	คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. แจกแจงความถี่คะแนนที่ได้จากความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. และ
การประเมินภาคตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. แล้วหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความ
แปรปรวน (Variance) ในแต่ละรายการต่อไปนี้

๑.๑ ความรู้และความสามารถทางวิชาการศึกษา

๑.๑.๑ ความเข้าใจใช้ในการเตรียมการสอน

๑.๑.๒ ความสามารถในการใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ใ้ได้อย่างเหมาะสม

๑.๑.๓ ความสามารถในการอุปกรณ์การสอน

- ๑.๑.๔ ความรู้และความสามารถในการวัดและประเมินผล
- ๑.๑.๕ การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อการสอน
- ๑.๑.๖ ความสามารถในการจัดและควบคุมกิจกรรม
 - ความสามารถในการวัดกิจกรรม
 - ความสามารถในการควบคุมกิจกรรม
- ๑.๑.๗ ความสามารถในการอบรมแนะแนว และการปกครองชั้น
 - ความสามารถในการอบรม
 - ความสามารถในการแนะแนว
 - ความสามารถในการปกครองชั้น
- ๑.๒ ความรู้และความสามารถทางวิชาสามัญ
 - ๑.๒.๑ ความรู้และความเข้าใจในวิชาที่สอน
 - ๑.๒.๒ ความแม่นยำในเนื้อหาวิชา
- ๑.๓ ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน
 - ๑.๓.๑ ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน
 - ความสม่ำเสมอในการปฏิบัติงาน
 - ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
 - ความเข้าใจใส่ใจในการจัดห้องเรียน
 - ความเข้าใจใส่ใจในหน้าที่พิเศษอื่น ๆ
 - การมารวมประชุมคณะครู
 - ๑.๓.๒ มนุษยสัมพันธ์
 - การวางตัวในหมู่คณะและในสังคม
 - การให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่น
 - การสร้างความเข้าใจและความรักกับเด็กนักเรียน
 - การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
 - ความสัมพันธ์กับครูในโรงเรียน

- ๑.๓.๓ ความรู้และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับในหน้าที่การ
 – ความรู้ในระเบียบข้อบังคับ
 – การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ

๑.๓.๔ ผลการสอบ

๑.๔ บุคลิกภาพทางอาชีพการ

- ๑.๔.๑ ความกระตือรือร้นทางอาชีพ
 – การศึกษาจนกว่าหาความรู้เพิ่มเติม
 – ความขวนขวายในการศึกษาต่อ

- ๑.๔.๒ การสำรวจและการควบคุมอารมณ์
 – การรักษากริยามารยาท
 – การควบคุมอารมณ์

- ๑.๔.๓ ความสามารถในการตัดสินใจและการแก้ปัญหา
 – ความสามารถในการตัดสินใจ
 – ความสามารถในการแก้ปัญหา

- ๑.๔.๔ การแต่งกายและสุขภาพอนามัย
 – การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย
 – สุขภาพอนามัย

๑.๔.๕ ความสามารถในการวิเคราะห์

๑.๔.๖ ความสามารถในการใช้กระตือรือร้น

๑.๕ ลักษณะนิสัยบางประการ

- ๑.๕.๑ ความขยันหมั่นเพียร
 ๑.๕.๒ ความกตเวทิตะ
 ๑.๕.๓ ความเชื่อมั่นในตนเอง
 ๑.๕.๔ ความละเอียดรอบคอบ

๑.๕.๕ การตรงต่อเวลา

๑.๕.๖ ความประพฤติ

๑.๕.๗ การมีสัมพันธไมตรี

๒. แจกแจงความถี่คะแนนที่ได้จากความเห็นของผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษานี้ ควบหาความถี่เฉลี่ย และค่าความแปรปรวน ในแต่ละรายการต่อไปนี้

๒.๑ ความรู้ทางวิชาสามัญ

๒.๒ ความรู้ทางวิชาชีพพิเศษ

๒.๓ ความรู้ทางวิชาการศึกษา

๒.๓.๑ วิธีสอน

๒.๓.๒ จิตวิทยาการศึกษา

๒.๓.๓ การทำและการใจอุปกรณ์การสอน

๒.๓.๔ การใช้กระดานดำ

๒.๓.๕ การวัดผลการศึกษา

๒.๓.๖ การจัดกิจกรรมในห้องเรียน

๓. แจกแจงความถี่คะแนนที่ได้จากความเห็นของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในเรื่องความรู้และความสามารถทางวิชาชีพพิเศษของผู้สำเร็จ ป.กศ. แลวคำนวณร้อยละ ในรายการต่อไปนี้

๓.๑ จำนวนผู้สำเร็จ ป.กศ. ที่มีความสามารถในการสอนแต่ละวิชาชีพพิเศษ

๓.๒ วิชาชีพพิเศษที่ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถในการสอนมากที่สุด และรองลงไปอีก ๒ อันดับ

๓.๓ สาเหตุที่ไม่ได้สอนวิชาชีพพิเศษ

๔. เปรียบเทียบความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. ตามอายุราชการ และ วุฒิต่างของครูใหญ่ กับ จำแนกตามเพศ และคะแนนเฉลี่ยของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในแต่ละ รายการทางข้อ ๑ โดยวิธี วิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance)

๕. เปรียบเทียบการประเมินค่าคนของผู้สำเร็จ ป.กศ. ตามเพศ และรุ่นปีการศึกษา ในแต่ละรายการตามข้อ ๑ และข้อ ๒ โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน

๖. เปรียบเทียบความเห็นของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในเรื่องความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษา ตาม เพศ รุ่นปีการศึกษา และคะแนนเฉลี่ย โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน

๗. เปรียบเทียบความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. ในเรื่องการทำงานสอน ในโรงเรียน จำแนกตาม เพศ และคะแนนเฉลี่ยของผู้สำเร็จ ป.กศ. โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน

สำหรับการปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนนี้ ได้เลือกเอาเฉพาะคุณลักษณะที่สำคัญจาก ความมุ่งหมายของหลักสูตร ป.กศ. ที่ได้ปรับปรุงใหม่เป็นเกณฑ์ ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะต่อไปนี้

- ๗.๑ ผลการสอน
- ๗.๒ ความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอน
- ๗.๓ ความสามารถในการใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
- ๗.๔ ความสามารถในการจัดและการควบคุมกิจกรรม
- ๗.๕ ความสามารถในการแนะแนว
- ๗.๖ ความสามารถในการปกครองชั้น
- ๗.๗ ความรู้และความสามารถในการวัดผลและประเมินผล
- ๗.๘ การให้ทรัพยากรในห้องเรียนให้เป็นประโยชน์ต่อการสอน
- ๗.๙ ความรับผิดชอบในการทำงาน
- ๗.๑๐ การให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่น

๔. เปรียบเทียบความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. กับ การประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน ในรายการต่อไปนี้

- ๔.๑ ความรู้และความสามารถทางวิชาการศึกษา
- ๔.๒ ความรู้และความสามารถทางวิชาสามัญ
- ๔.๓ ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน
- ๔.๔ บุคลิกภาพทางอาชีพครู
- ๔.๕ ลักษณะนิสัยบางประการ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การกำหนดค่าคะแนนเฉลี่ย ในสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลบวกของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

๒. การกำหนดค่าความแปรปรวน ในสูตร

$$s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ค่าความแปรปรวน

$\sum X$ แทน ผลบวกของคะแนนทั้งหมด

$(\sum X)^2$ แทน ผลบวกของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

$\sum X^2$ แทน ผลบวกของแต่ละคะแนนยกกำลังสอง

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

^๑ Guilford, J.P., *Experimental Statistics in Psychology and Education*, p. 51.

^๒ Spiegel, Murray D., *Practical Statistics*, p. 43.

๓. การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) แบบ One-Way Classification ใ้สุกร

$$SS_t = \sum x^2 - \frac{(\sum x)^2}{N}$$

$$SS_b = \frac{(\sum x_1)^2}{n_1} + \frac{(\sum x_2)^2}{n_2} + \dots + \frac{(\sum x_n)^2}{n_n} - \frac{(\sum x)^2}{N}$$

$$SS_w = SS_t - SS_b$$

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}^{\text{๓}}$$

เมื่อ	SS_t	แทน	ผลบวกของกำลังสองทั้งหมด
	SS_b	แทน	ผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม
	SS_w	แทน	ผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม
	MS_b	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองภายในกลุ่ม
$n_1, n_2, \dots, n_n$		แทน	จำนวนข้อมูลในแต่ละกลุ่ม
N		แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด
F		แทน	สัดส่วนของความแปรปรวน

^๓ Garrett, Henry E., Statistics in Psychology and Education, p. 282.

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการทบทวนครั้งนี้ เป็นรายการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อต้องการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และความแปรปรวน ในเรื่องความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. และการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในโรงเรียนในแต่ละรายการ ผลที่ได้ปรากฏตามตารางดังต่อไปนี้

ตาราง ๒. ความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. และการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในเรื่องความรู้และความสามารถทางวิชาการที่ศึกษา

รายการ	ครูใหญ่		ครู ป.กศ.	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
๑. ความเอาใจใส่ในการเตรียมการสอน	๓.๕๒	.๖๐๘๘	๓.๑๔	.๖๑๑๐
๒. ความสามารถในการใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	๓.๕๐	.๔๑๓๘	๓.๔๐	.๓๘๕๖
๓. ความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอน	๓.๓๓	.๓๕๖๐	๓.๑๘	.๓๗๘๕
๔. ความรู้และความสามารถในการวัดผลและ ประเมินผล	๓.๖๓	.๓๕๗๒	๓.๔๘	.๓๕๖๒
๕. การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นได้เป็นประโยชน์ต่อ การสอน	๓.๐๒	.๙๓๑๔	๓.๑๘	.๖๑๑๖
๖. ความสามารถในการจัดและควบคุมกิจกรรม	๓.๕๑	.๔๓๕๘	๓.๔๓	.๔๖๕๖
๖.๑ การจัดกิจกรรม	๓.๓๕	.๔๓๘๘	๓.๒๒	.๕๖๕๒
๖.๒ การควบคุมกิจกรรม	๓.๖๖	.๓๗๗๕	๓.๗๑	.๓๘๘๕

ตาราง ๒. (ต่อ)

รายการ	ครูใหญ่		ครู ป.กศ.	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
๗. ความสามารถในการอบรม แนะนำ และการปกครองชั้น				
๗.๑ การอบรม	๓.๖๒	.๔๕๓๓	๓.๖๙	.๔๐๕๘
๗.๒ การแนะนำ	๓.๓๔	.๔๖๔๘	๓.๖๖	.๕๑๐๓
๗.๓ การปกครองชั้น	๓.๗๙	.๓๖๗๓	๓.๖๔	.๓๖๖๓
	๓.๗๒	.๔๔๗๕	๓.๘๒	.๓๕๓๖

จากตาราง ๒. จะเห็นว่าในเรื่องความรู้และความสามารถทางวิชาการศึกษา ครูใหญ่มีความเห็นว่าคุณสำเร็จ ป.กศ. มีความรู้ความสามารถค่อนข้างดีในด้านการแนะนำ การปกครองชั้น การวัดผล และประเมินผล การควบคุมกิจกรรม ความเอาใจใส่ในการเตรียมการสอน และการใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ใ้กันอย่างเหมาะสม ตามคำชี้แจง จากตัวชี้วัด ครูใหญ่มีความพอใจในความรู้ความสามารถของคุณสำเร็จ ป.กศ. ในด้านต่าง ๆ นั้น ในระดับค่อนข้างมาก ส่วนในด้านการจัดกิจกรรม การอบรม และการใช้อุปกรณ์การสอน ครูใหญ่เห็นว่าคุณสำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถในระดับปานกลาง สำหรับการให้ทรัพยากรในห้องเรียนให้เป็นประโยชน์ต่อการสอนนั้น มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือเท่ากับ ๓.๐๒ จึงเป็นความเห็นในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ผู้สำเร็จ ป.กศ. ประเมินค่าตนเองว่ามีความรู้และความสามารถในการปกครองชั้น การควบคุมกิจกรรม การอบรม การแนะนำ ค่อนข้างมาก และรองลงมาตามคำชี้แจง และเห็นว่ามีความรู้และความสามารถในเรื่องการวัดผลและประเมินผล การใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ใ้กันอย่างเหมาะสม การจัดกิจกรรม การใช้อุปกรณ์การสอน และการให้ทรัพยากรในห้องเรียนให้เป็นประโยชน์ต่อการสอน ในระดับปานกลาง สำหรับความเอาใจใส่ในการเตรียมการสอน

มีคะแนนเฉลี่ยอันดับที่สี่ ก็เท่ากับ ๓.๑๔ แสดงว่ามีความเอาใจใส่ในการเตรียมการสอน
บางพอสมควร

ตาราง ๓. ความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. และการประเมินค่าตนเอง
ของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในเรื่องความรู้และความสามารถทางวิชาสามัญ

รายการ	ครูใหญ่		ครู ป.กศ.	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
๑. ความรู้และความเข้าใจในวิชาที่สอน	๓.๕๔	.๒๔๓๘	๓.๕๕	.๓๐๘๖
๒. ความแม่นยำในเนื้อหาวิชา	๓.๗๒	.๕๐๘๖	๓.๕๑	.๔๐๖๔

จากตาราง ๓. ครูใหญ่เห็นว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความรู้ความเข้าใจในวิชาที่สอน
และมีความแม่นยำในเนื้อหาวิชาในระดับค่อนข้างดี แต่จากคะแนนเฉลี่ยและการแปรปรวน
แสดงว่าครูใหญ่มีความพอใจในเรื่องแรกมากกว่าเรื่องหลัง

สำหรับผู้สำเร็จ ป.กศ. ก็ประเมินค่าตนเองว่ามีความรู้และความเข้าใจในวิชาที่สอน
ค่อนข้างดี แต่มีความแม่นยำในเนื้อหาวิชา อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง ๔. ความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. และการประเมินค่าตนเอง
ของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในเรื่องความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน

	ครูใหญ่		ครู ป.กศ.	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
๑. ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน	๓.๕๐	.๙๒๒๐	๓.๕๑	.๔๗๕๔
๑.๑ ความสม่ำเสมอในการปฏิบัติงาน	๓.๔๙	.๕๐๑๓	๓.๕๖	.๔๓๑๐

ตาราง ๔. (ต่อ)

รายการ	ครูใหญ่		ครู ป.ก.	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
๑.๒ ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	๓.๕๐	.๔๔๐๖	๔.๐๓	.๕๓๔๔
๑.๓ ความเอาใจใส่ในการจัดห้องเรียน	๓.๕๔	.๖๖๙๙	๓.๖๐	.๕๑๖๖
๑.๔ ความเอาใจใส่ในหน้าที่พิเศษอื่นๆ	๓.๕๔	.๖๙๙๑	๓.๖๖	.๔๙๕๐
๑.๕ การมารวมประชุมคณะครู	๔.๖๓	.๔๖๒๙	๔.๑๘	.๕๘๒๕
๒. มนุษยสัมพันธ์	๔.๐๗	.๕๕๙๘	๓.๙๔	.๕๕๘๙
๒.๑ การวางตัวในหมู่คณะและสังคม	๓.๙๗	.๔๔๔๔	๓.๖๓	.๔๒๙๗
๒.๒ การให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่น	๓.๙๘	.๖๐๒๕	๓.๙๘	.๖๖๔๔
๒.๓ การสร้างภาพพจน์ที่ดีและความรัก นับถือจากชาวบ้าน	๓.๘๐	.๖๖๗๙	๓.๖๗	.๔๗๘๓
๒.๔ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	๔.๓๑	.๔๒๔๔	๔.๒๐	.๕๐๕๖
๒.๕ ความสัมพันธ์กับครูในโรงเรียน	๔.๒๗	.๓๔๓๙	๔.๒๔	.๔๘๙๑
๓. ความรู้และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ในหน้าที่ครู	๓.๗๖	.๕๔๑๑	๓.๗๘	.๔๑๑๑
๓.๑ ความรู้ในระเบียบข้อบังคับ	๓.๙๐	.๓๔๔๔	๓.๙๒	.๓๓๔๔
๓.๒ การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ	๓.๖๑	.๖๘๖๗	๓.๖๓	.๔๔๓๘
๔. ผลการสอน	๓.๗๗	.๓๑๘๐	๓.๓๓	.๓๐๑๔

จากตาราง ๔. ในเรื่องความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ครูใหญ่เห็นว่าผู้สำเร็จ
ป.ก. มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานค่อนข้างดี โดยเห็นว่าผู้สำเร็จ ป.ก. มีความ
รับผิดชอบในการมารวมประชุมครูมากกว่า และที่รองลงไปก็มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับ

มอบหมาย ความสม่ำเสมอในการปฏิบัติงาน ความเอาใจใส่ในการจัดห้องเรียน และหน้าที่พิเศษอื่น ๆ

สำหรับผู้สำเร็จ ป.กศ. ก็ประเมินตนเองในเรื่องความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน คล้ายกับความเห็นของครูใหญ่ โดยมีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน นอกจากเรื่องความร่วมมือประชุมครู ครูใหญ่ ให้คะแนนเฉลี่ยมากกว่าผู้สำเร็จ ป.กศ.

ในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ ครูใหญ่ มีความเห็นว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมาก และที่รองลงไปคือ ความสัมพันธ์กับครู การให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่น การวางตัวในหมู่คณะและสังคม และการสร้างความเอื้อเฟื้อและความรักเมตตาจากชาวบ้าน

ผู้สำเร็จ ป.กศ. ประเมินตนเองในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ใกล้เคียงกับความเห็นของครูใหญ่ แต่พิจารณาโดยสรุปแล้ว ครูใหญ่ ให้คะแนนเฉลี่ยในเรื่องมนุษยสัมพันธ์มากกว่าการประเมินตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. เล็กน้อย

ในเรื่องความรู้และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับในหน้าที่ครู ครูใหญ่ มีความเห็นว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความรู้ในระเบียบข้อบังคับอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี และมีการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดีเช่นเดียวกัน แต่อยู่ในอันดับรองลงไป สำหรับผู้สำเร็จ ป.กศ. ประเมินตนเองคล้ายกันมากกับความเห็นของครูใหญ่

ครูใหญ่ เห็นว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. มีผลการสอนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี โดยให้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๓๙ สำหรับผู้สำเร็จ ป.กศ. ประเมินค่าผลการสอนของตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ทั่วให้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๓๓ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยแล้วจะเห็นว่า ครู ป.กศ. ประเมินค่าผลการสอนของตนเองน้อยกว่าครูใหญ่ ประเมินค่า อาจเป็นเพราะว่า ครู ป.กศ. หวังผลจากการสอนมากกว่าครูใหญ่ หรือครูใหญ่ มุ่งมองอย่างจำเริญไปทางบวกก็ได้

ตาราง ๕. ความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. และการประเมินตนเอง
ของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในเรื่องบุคลิกภาพทางอาชีพการ

รายการ	ครูใหญ่		ครู ป.กศ.	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
บุคลิกภาพทางอาชีพการ				
๑. ความกระตือรือร้นทางอาชีพ	๓.๘๓	.๓๖๓๒	๓.๓๘	.๖๓๐๑
๑.๑ การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	๓.๙๐	.๔๘๔๑	๓.๕๐	.๕๖๖๘
๑.๒ ความขวนขวายในการศึกษาต่อ	๓.๘๓	.๕๕๐๑	๔.๐๖	.๖๑๓๕
๒. การสำรวจและควบคุมอารมณ์	๔.๐๒	.๕๖๘๕	๓.๖๔	.๓๙๓๓
๒.๑ การรักษากิริยามารยาท	๔.๑๒	.๓๗๖๙	๓.๓๔	.๓๑๖๓
๒.๒ การควบคุมอารมณ์	๓.๙๑	.๕๐๙๓	๓.๕๔	.๔๕๐๓
๓. ความสามารถในการตัดสินใจและการแก้ปัญหา	๓.๕๖	.๓๖๖๓	๓.๔๘	.๓๙๔๔
๓.๑ ความสามารถในการตัดสินใจ	๓.๖๓	.๓๙๔๔	๓.๔๔	.๓๓๕๕
๓.๒ ความสามารถในการแก้ปัญหา	๓.๔๕	.๓๖๔๑	๓.๕๑	.๔๕๑๓
๔. การแต่งกายและสุขภาพอนามัย	๔.๑๘	.๓๙๖๙	๓.๘๓	.๔๘๓๒
๔.๑ การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย	๔.๑๖	.๓๘๘๓	๓.๖๓	.๔๔๐๑
๔.๒ สุขภาพอนามัย	๔.๑๙	.๓๙๓๐	๓.๙๙	.๔๘๓๒
๕. ความสามารถในการใช้ภาษา	๔.๐๘	.๒๙๘๘	๓.๓๓	.๔๙๓๑
๖. ความสามารถในการใช้กระตือรือร้น	๓.๓๕	.๔๑๖๘	๓.๖๔	.๕๖๐๖

จากตาราง ๕. แสดงว่าในแง่ของความกระตือรือร้นทางอาชีพ ครูใหญ่เห็นว่าการที่ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และความขวนขวายในการศึกษาต่อ ในระดับ
ค่อนข้างมาก แต่เมื่อพิจารณาจากความเหมาะสมในเรื่องความขวนขวายในการศึกษาต่อ เห็นว่า

ไต่ถามความแปรปรวนมากเมื่อเปรียบเทียบกับรายการอื่น แสดงว่าความถี่เกิดใหม่ของกรูใหญ่
ในเรื่องนี้ยังไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันนัก

ในเรื่องความขวนขวายในการศึกษาต่อ ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความเต็มใจด้วยความ
เห็นของกรูใหญ่ แต่ในเรื่องการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ผู้สำเร็จ ป.กศ. ประเมินค่าตนเอง
ในระดับปานกลาง

กรูใหญ่ มีความเห็นในเรื่องการสำรวจและการควบคุมอารมณ์ของผู้สำเร็จ ป.กศ.
ว่ามีการรักษากิริยามารยาท และการควบคุมอารมณ์ดี สำหรับผู้สำเร็จ ป.กศ. ประเมินค่าว่า
ตนเองรักษากิริยามารยาท และควบคุมอารมณ์ค่อนข้างดี

กรูใหญ่มีความเห็นว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถในการตัดสินใจและการแก้
ปัญหาค่อนข้างดี สำหรับผู้สำเร็จ ป.กศ. ก็ประเมินค่าตนเองในเรื่องนี้ใกล้เคียงกับความเห็น
ของกรูใหญ่

ในเรื่องการแต่งกายและสุขภาพอนามัยของผู้สำเร็จ ป.กศ. กรูใหญ่เห็นว่า ผู้สำเร็จ
ป.กศ. มีการแต่งกายและสุขภาพอนามัยดี แต่ผู้สำเร็จ ป.กศ. ใจจะแนบแน่นในเรื่องนี้
น้อยกว่ากรูใหญ่ แสดงว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. เห็นว่าตนเองมีการแต่งกายและสุขภาพอนามัย
ค่อนข้างดีเท่านั้น

ในเรื่องความสามารถในการใช้ภาษา กรูใหญ่เห็นว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถ
ในการใช้ภาษาดี แต่ผู้สำเร็จ ป.กศ. เห็นว่าตนเองมีความสามารถในการใช้ภาษาค่อนข้างดี
เท่านั้น

กรูใหญ่เห็นว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถในการใช้กระดานดำค่อนข้างดี
สำหรับผู้สำเร็จ ป.กศ. ประเมินค่าตนเองในเรื่องนี้ใกล้เคียงกับความเห็นของกรูใหญ่

ตาราง ๖. ความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. และการประเมินภาคตนเอง
ของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในเรื่องลักษณะนิสัยบางประการ

รายการ	ครูใหญ่		ครู ป.กศ.	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
ลักษณะนิสัย	๓.๙๓	.๓๓๓๘	๓.๗๐	.๕๔๑๓
๑. ความขยันหมั่นเพียร	๓.๘๗	.๕๖๒๓	๓.๕๘	.๔๒๖๔
๒. ความกตัญญู	๓.๕๐	.๔๕๓๓	๓.๕๒	.๔๘๔๘
๓. ความซื่อสัตย์ในตนเอง	๓.๘๖	.๕๓๕๔	๔.๐๓	.๕๔๘๖
๔. ความละเอียดรอบคอบ	๓.๖๒	.๕๕๕๔	๓.๔๐	.๕๖๑๖
๕. การตรงต่อเวลา	๓.๙๘	.๓๕๕๖	๓.๘๖	.๕๖๖๗
๖. ความประพฤติ	๔.๑๔	.๔๐๓๓	—	—
๗. การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น	๔.๘๐	.๒๓๕๓	—	—

จากตาราง ๖. จะเห็นว่าในเรื่องลักษณะนิสัยบางประการ ครูใหญ่เห็นว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. มีลักษณะนิสัยดี ลักษณะนิสัยที่ครูใหญ่เห็นว่าดีที่สุด คือ การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น ให้คะแนนเฉลี่ยถึง ๔.๘๐ แสดงว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. ส่วนมากไม่ได้มีสัมพันธภาพกับผู้อื่นเลย ทำให้เป็นที่พอใจแก่ครูใหญ่มาก ลักษณะนิสัยที่อยู่ในอันดับรองลงไปคือ ความประพฤติ การตรงต่อเวลา ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ในตนเอง และความละเอียดรอบคอบ สำหรับความกตัญญูเริ่มนั้น ครูใหญ่ให้คะแนนเฉลี่ยอันดับที่สี่ คือเท่ากับ ๓.๕๐

การประเมินค่าลักษณะนิสัยตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. ปรากฏว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความเชื่อมั่นในตนเองมากที่สุด และที่รองลงไปคือ การตรงต่อเวลา ความขยันหมั่นเพียร ความกตัญญู และความละเอียดรอบคอบ ตามลำดับ จึงปรากฏว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. มีลักษณะนิสัยที่ดีอยู่ในระดับค่อนข้างดี

การแจกแจงความถี่ของผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษา
ฝึกหัดครู ผลที่ได้ปรากฏตามตารางดังต่อไปนี้

ตาราง ๗. ความถี่ของผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษา
ฝึกหัดครู

รายการ	$\bar{X}$	S^2
๑. ความรู้ทางวิชาสามัญ	๓.๔๐	.๙๖๘๔
๒. ความรู้ทางวิชาชีพพิเศษ	๓.๙๑	.๘๐๖๐
๓. ความรู้ทางวิชาการศึกษา	๓.๓๘	.๙๙๕๒
๓.๑ วิธีสอน	๓.๖๓	.๘๒๑๘
๓.๒ จิตวิทยาการศึกษา	๓.๕๐	๑.๐๐๗๑
๓.๓ การทำและ การใช้อุปกรณ์การสอน	๓.๕๘	.๘๒๓๗
๓.๔ การใช้กระดานดำ	๓.๐๒	๑.๑๒๓๘
๓.๕ การวัดผลการศึกษา	๓.๔๖	.๙๗๖๓
๓.๖ การจัดกิจกรรมในห้องเรียน	๓.๐๘	๑.๐๔๓๕

จากตาราง ๗. ผู้สำเร็จ ป.กศ. เห็นว่าตนได้รับความรู้ทางวิชาพิเศษจากสถานศึกษา
ในระดับปานกลางมาก

ส่วนเรื่องที่ได้รับความรู้และการฝึกฝนจากสถานศึกษาพอควร ได้แก่ เรื่องวิธีสอน
จิตวิทยาการศึกษา การทำและ การใช้อุปกรณ์การสอน การวัดผลการศึกษา และวิชาสามัญ
ตามลำดับ

สำหรับการจัดกิจกรรมในห้องเรียน และการใช้กระดานดำ ผู้สำเร็จ ป.กศ. เห็นว่า
ได้รับความรู้และการฝึกฝนน้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ

สรุปแล้ว ผู้สำเร็จ ป.กศ. เห็นว่าได้รับความรู้ทางด้านวิชาชีพมากที่สุด และ
รองลงไปคือ วิชาสามัญ และวิชาการศึกษา ตามลำดับ

ความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับความรู้และความสามารถในการ
สอนวิชาชีพ

ตาราง ๔. วิชาชีพที่ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถในการสอน

วิชาชีพ	จำนวนครู ป.กศ.	ร้อยละ
๑. เกษตรกรรม	๔๒	๔.๒๗
๒. กหกรรมศาสตร์	๘	๑.๕๗
๓. ทัศนศึกษา	๖๑	๑๒.๐๑
๔. พละนันท	๑๒๔	๒๔.๔๑
๕. คหกรรมและนาฏศิลป์	๓๓	๖.๖๖
๖. กีฬาศึกษา	๑๐๖	๒๑.๒๑
๗. ลูกเสือหรืออเนกภาษา	๓๐	๖.๐๖
๘. การใช้วิทยุสื่อสาร	๑๒	๒.๔๒
๙. ไม้ไผ่สอน	๘	๑.๕๗
รวม	๕๐๘*	๑๐๐

* ผู้สำเร็จ ป.กศ. คนหนึ่งอาจมีความสามารถสอนวิชาชีพมากกว่า ๑ วิชา

จากตาราง ๔. แสดงว่าวิชาชีพที่ผู้สำเร็จ ป.กศ. ในกลุ่มตัวอย่าง มีความสามารถ
ในการสอนมากที่สุด คือ วิชาพละนันท และที่รองลงไปคือวิชา กีฬาศึกษา คหกรรมและนาฏศิลป์
ลูกเสือหรืออเนกภาษา ทัศนศึกษา เกษตรกรรม การใช้วิทยุสื่อสาร และกหกรรมศาสตร์
ตามลำดับ

ผู้สำเร็จ ป.กศ. ที่ไม่ได้สอนวิชาพิเศษเลย มีจำนวน ๔ คน หรือประมาณร้อยละ ๑.๕๓ สาขาที่ไม่ได้สอนวิชาพิเศษ ใหญ่ให้เหตุผลดังนี้

๑. ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีงานสอนในวิชาอื่น ๆ มาก จำนวน ๔ คน
๒. ผู้สำเร็จ ป.กศ. ไม่มีความสามารถในการสอนวิชาพิเศษ จำนวน ๒ คน
๓. ไม่มีวิชาพิเศษเหล่านี้ จัดสอนในโรงเรียน จำนวน ๒ คน

ตาราง ๕. อันดับความสามารถในการสอนวิชาพิเศษของผู้สำเร็จ ป.กศ.

วิชาพิเศษ	อันดับ ๑		อันดับ ๒		อันดับ ๓	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. เกษตรกรรม	๑๐	๕.๔๑	๑๓	๗.๖๐	๑๕	๑๐.๔๘
๒. กนกกรรมศาสตร์	๐	๐	๓	๑.๗๕	๔	๒.๘๐
๓. หัตถศึกษา	๑๑	๕.๕๕	๘	๑๐.๕๓	๓๓	๒๓.๐๘
๔. พานาแกมัย	๒๑	๓๒.๕๗	๓๗	๒๑.๖๔	๑๘	๑๒.๕๕
๕. กษัตริและนาฏศิลป์	๔๐	๒๑.๖๒	๒๔	๑๔.๐๔	๒๒	๑๕.๓๗
๖. ศิลปศึกษา	๔๑	๒๒.๑๖	๔๕	๒๕.๖๕	๒๓	๑๖.๐๘
๗. ลูกเสือหรืออนุชาด	๑๗	๙.๐๕	๒๕	๑๔.๖๒	๒๕	๑๗.๔๘
๘. การไว้วางบรรณาการ	๕	๒.๗๐	๒	๑.๑๗	๓	๒.๑๐
รวม	๘๘	๑๐๐	๑๗๑	๑๐๐	๑๔๓	๑๐๐

จากตาราง ๕. ในเรื่องอันดับความสามารถในการสอนวิชาพิเศษของผู้สำเร็จ ป.กศ. ใหญ่เห็นว่า วิชาพิเศษที่ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถในการสอนเป็นอันดับหนึ่ง คือ พานาแกมัย อันดับสอง คือ ศิลปศึกษา และอันดับสาม คือ กษัตริและนาฏศิลป์ ส่วนวิชาพิเศษที่ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถในการสอนเป็นอันดับสุดท้าย คือ การไว้วางบรรณาการ และกนกกรรมศาสตร์

ผลการทบทวนนี้เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. อันเนื่องมาจากแหล่งกำเนิดของความแปรผัน (Source of Variation) ต่าง ๆ ก็คือ อายุราชการ กับวุฒิทางครูของครูใหญ่ และ เพศ กับคะแนนเฉลี่ยของผู้สำเร็จ ป.กศ. ปรากฏผลดังนี้

ก. อายุราชการของครูใหญ่

ตาราง ๑๐. กะแนเฉลี่ย และค่า F-ratios ของความเห็นครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. จำแนกตามอายุราชการของครูใหญ่

รายการ	กะแนเฉลี่ย		F-ratios
	อายุ ราชการน้อย	อายุ ราชการมาก	
๑. ความรู้และความสามารถทางวิชาการศึกษา			
๑.๑ ความเอาใจใส่ในการเตรียมการสอน	๓.๕๐	๓.๔๓	.๐๔
๑.๒ ความสามารถในการใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	๓.๔๓	๓.๖๐	๕.๕๐ *
๑.๓ ความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอน	๓.๒๕	๓.๔๑	๔.๐๒ *
๑.๔ ความรู้และความสามารถในการวัดผลและ ประเมินผล	๓.๗๐	๓.๖๔	.๔๗
๑.๕ การใช้ทรัพยากรในห้องเรียนให้เป็นประโยชน์ ต่อการสอน	๒.๙๙	๓.๐๕	.๕๗
๑.๖ ความสามารถในการจัดและควบคุมกิจกรรม	๓.๘๙	๓.๕๑	.๐๓
๑.๗ ความสามารถในการอบรม แนะนำ และ การปกครองนักเรียน	๓.๔๔	๓.๖๘	๓.๕๒

ตาราง ๑๐. (ต่อ)

รายการ	คะแนนเฉลี่ย		F-ratios
	อายุ ราชการน้อย	อายุ ราชการมาก	
๒. ความรู้และความสามารถทางวิชาสามัญ			
๒.๑ ความรู้และความเข้าใจในวิชาที่สอน	๓.๙๒	๓.๙๖	.๒๙
๒.๒ ความแม่นยำในเนื้อหาวิชา	๓.๖๔	๓.๗๙	๒.๗๗
๓. ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน			
๓.๑ ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน	๓.๘๔	๓.๙๖	๒.๒๒
๓.๒ มนุษยสัมพันธ์	๓.๙๗	๔.๑๗	๖.๕๔ *
๓.๓ ความรู้และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ในหน้าที่การงาน	๓.๖๙	๓.๘๑	๒.๒๙
๓.๔ ผลการสอน	๓.๗๑	๓.๘๔	๒.๕๘
๔. บุคลิกภาพทางอาชีพการงาน			
๔.๑ ความกระตือรือร้นทางอาชีพ	๓.๗๑	๔.๐๓	๕.๑๗ **
๔.๒ การสำรวจและการควบคุมอารมณ์	๓.๙๓	๔.๑๑	๖.๗๗ *
๔.๓ ความสามารถในการตัดสินใจและการแก้ปัญหา	๓.๕๒	๓.๖๐	๑.๕๔
๔.๔ การแต่งกายและสุภาพอนามัย	๔.๑๗	๔.๑๙	.๗๗
๔.๕ ความสามารถในการใช้ภาษา	๔.๐๕	๔.๑๒	๑.๐๐
๔.๖ ความสามารถในการใช้กระตือรือร้น	๓.๖๔	๓.๘๓	๒.๕๕
๕. ลักษณะนิสัย	๓.๘๙	๔.๐๕	๖.๐๕ *

ความน่าจะเป็น เมื่อ F เป็น .๐๕ , F (๑, ๒๐๔) = ๓.๘๙ *

เมื่อ P เป็น .๐๑ , F (๑, ๒๐๔) = ๖.๗๗ *

จากตาราง ๑๐. ในเรื่องความรู้และความสามารถทางวิชาการที่เก่า ปรากฏว่า
ครูใหญ่ที่มีอายุราชการมาก เห็นว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถในการใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ
ได้อย่างเหมาะสม ความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอน และความสามารถในการอบรม
แนะแนว และการปกครองชั้น มากกว่าความเห็นของครูใหญ่ที่มีอายุราชการน้อย อย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๕ ส่วนเรื่องอื่น ๆ ในด้านความรู้และความสามารถทาง
วิชาการที่เก่า- ครูใหญ่ที่มีอายุราชการต่างกัน มีความเห็นต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. เหมือน ๆ กัน

ครูใหญ่ที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความเห็นในเรื่องความรู้และความสามารถทาง
วิชาสามัญของผู้สำเร็จ ป.กศ. ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๕

ในเรื่องความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน ครูใหญ่ที่มีอายุราชการมากเห็นว่า
ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีมนุษยสัมพันธ์ดีกว่าความเห็นของครูใหญ่ที่มีอายุราชการน้อยอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๕ ส่วนเรื่องอื่น ๆ เช่น ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน
ความรู้ และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับในหน้าที่ครู และผลการสอนของผู้สำเร็จ ป.กศ.
ปรากฏว่าสัดส่วนความแปรปรวนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นก็คือครูใหญ่ที่มีอายุ
ราชการต่างกันมีความเห็นในเรื่องเหล่านี้เหมือน ๆ กัน

เกี่ยวกับบุคลิกภาพทางอาชีพครู ครูใหญ่ที่มีอายุราชการมากเห็นว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ.
มีความกระตือรือร้นทางอาชีพครู การสำรวจและการควบคุมอาคารสถานที่ความเห็นของครูใหญ่
ที่มีอายุราชการน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑ และ .๐๕ ตามลำดับ
ส่วนในด้านอื่น ๆ ในเรื่องบุคลิกภาพทางอาชีพครู ครูใหญ่ที่มีอายุราชการต่างกันมีความเห็นต่อ
ผู้สำเร็จ ป.กศ. เหมือน ๆ กัน

ในเรื่องลักษณะนิสัยบางประการของผู้สำเร็จ ป.กศ. ความเห็นของครูใหญ่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๕ โดยครูใหญ่ที่มีอายุราชการมากเห็นว่า
ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีลักษณะนิสัยดีกว่าความเห็นของครูใหญ่ที่มีอายุราชการน้อย

๓. วุฒิทางครูของครูใหญ่

ตาราง ๑๑. ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่า F-ratios ของความเห็นครูใหญ่ต่อ
สำเร็จ ป.กศ. จำแนกตามวุฒิทางครูของครูใหญ่

รายการ	คะแนนเฉลี่ย			F-ratios
	ต่ำกว่า อนุปริญญา	อนุปริญญา	ไม่มีวุฒิครู	
๑. ความรู้และความสามารถทางวิชาการศึกษา				
๑.๑ ความเข้าใจในการเตรียมการสอน	๓.๕๕	๓.๔๓	๓.๕๐	.๓๗
๑.๒ ความสามารถในการใช้วิธีสอนแบบต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	๓.๕๒	๓.๔๕	๓.๖๐	.๕๗
๑.๓ ความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอน	๓.๓๕	๓.๒๕	๓.๓๖	.๔๔
๑.๔ ความรู้และความสามารถในการวัดผล และประเมินผล	๓.๖๗	๓.๖๘	๓.๖๔	.๐๒
๑.๕ การให้ทรัพยากรในห้องเรียนให้เป็น ประโยชน์ต่อการสอน	๓.๐๘	๒.๙๖	๒.๙๙	.๕๘
๑.๖ ความสามารถในการจัดและการควบคุม กิจกรรม	๓.๕๑	๓.๔๕	๓.๕๗	๑๔.๒๓**
๑.๗ ความสามารถในการอบรม แนะนำ และการปกครองชั้น	๓.๖๒	๓.๕๓	๓.๗๐	๑.๒๓
๒. ความรู้และความสามารถทางวิชาสามัญ				
๒.๑ ความรู้และความเข้าใจในวิชาที่สอน	๓.๙๑	๓.๘๘	๔.๐๗	๑.๐๓
๒.๒ ความแม่นยำในเนื้อหาวิชา	๓.๖๗	๓.๖๘	๔.๐๐	๒๕.๕๘

ตาราง ๑๑. (ต่อ)

รายการ	คะแนนเฉลี่ย			F-ratios
	ต่ำกว่า อนุญาต	อนุญาต	ไม่พอควร	
๓. ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน				
๓.๑ ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน	๓.๕๓	๓.๘๗	๓.๘๙	.๒๑
๓.๒ มนุษยสัมพันธ์	๔.๑๓	๓.๙๙	๔.๐๙	๑.๑๙
๓.๓ ความรู้และการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับในหน้าที่การงาน	๓.๗๖	๓.๖๓	๓.๙๒	๑.๗๖
๓.๔ ผลการฝึกงาน	๓.๘๕	๓.๖๑	๓.๖๔	๔.๐๓*
๔. บุคลิกภาพทางอาชีพการงาน				
๔.๑ ความกระตือรือร้นทางอาชีพ	๓.๘๙	๓.๖๕	๔.๐๗	๒.๖๒
๔.๒ การสำรวจและการควบคุมอารมณ์	๔.๐๕	๔.๘๙	๔.๑๓	๑.๙๐
๔.๓ ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา	๓.๕๗	๓.๔๕	๓.๖๗	๑.๙๓
๔.๔ การแต่งกายและสุขภาพอนามัย	๔.๑๘	๔.๑๑	๔.๒๙	.๕๒
๔.๕ ความสามารถในการใช้ภาษา	๔.๑๓	๓.๙๘	๔.๐๓	๑.๔๓
๔.๖ ความสามารถในการใช้กระดานดำ	๓.๗๘	๓.๕๙	๓.๘๙	๒.๑๔
๕. ลักษณะนิสัย	๓.๙๙	๓.๘๙	๔.๐๓	.๙๒

ความน่าจะเป็น เมื่อ P เป็น .๐๕ , F (๒, ๒๐๙) = ๓.๐๔ *

เมื่อ P เป็น .๐๑ , F (๒, ๒๐๙) = ๔.๗๑ **

จากตาราง ๑๑. ในเรื่องความรู้และความสามารถทางวิชาการที่นักศึกษา วิทยาลัยที่มี
วุฒิทางครูต่างกัน มีความเห็นในเรื่องความสามารถในการจัดการควบคุมกิจกรรมของครู
สำเร็จ ป.ก. แตกต่างกันบางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑ โดยเมื่อพิจารณา

จากคะแนนเฉลี่ยพบว่า วิทยาลัยที่ไม่มีวุฒิทางครูเห็นว่ายู่สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถในการ
จัดและการควบคุมกิจกรรมดีกว่าความเห็นของวิทยาลัยที่มีวุฒิทางครูระดับต่ำกว่าอนุปริญญาและ
ระดับอนุปริญญา ส่วนเรื่องอื่น ๆ ในด้านความรู้และความสามารถทางวิชาการศึกษา วิทยาลัย
ที่มีวุฒิทางครูระดับแตกต่างกัน มีความเห็นต่อยุ่สำเร็จ ป.กศ. เหมือน ๆ กัน

วิทยาลัยที่มีวุฒิทางครูระดับแตกต่างกันมีความเห็นคล้ายกันในเรื่องความรู้และความ
สามารถทางวิชาสามัญของยุ่สำเร็จ ป.กศ.

ในเรื่องความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน วิทยาลัยที่มีวุฒิทางครูระดับต่ำกว่า
อนุปริญญา ระดับอนุปริญญา และไม่มีวุฒิทางครู มีความเห็นในเรื่องผลการสอนของยุ่สำเร็จ
ป.กศ. แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๕ โดยเมื่อพิจารณาจาก
คะแนนเฉลี่ยแล้วพบว่าวิทยาลัยที่มีวุฒิทางครูต่ำกว่าระดับอนุปริญญา มีความเห็นว่า ยุ่สำเร็จ ป.กศ.
มีผลการสอนดีกว่าความเห็นของวิทยาลัยที่มีวุฒิทางครูระดับอนุปริญญา และไม่มีวุฒิทางครู

ส่วนในกรณีอื่น ๆ ในเรื่องความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานในโรงเรียนของ
ยุ่สำเร็จ ป.กศ. วิทยาลัยที่มีวุฒิทางครูระดับแตกต่างกัน มีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๕ นั่นก็คือวิทยาลัยที่มีวุฒิทางครูระดับแตกต่างกันมีความเห็น
ในเรื่องเหล่านี้เหมือนกัน

วิทยาลัยที่มีวุฒิทางครูระดับแตกต่างกันมีความเห็นในเรื่อง บุคลิกภาพทางอาชีพครู และ
ลักษณะนิสัย ของยุ่สำเร็จ ป.กศ. ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๕
หรืออาจกล่าวได้ว่า วิทยาลัยทั้ง ๓ กลุ่ม มีความเห็นต่อยุ่สำเร็จ ป.กศ. ทั้ง ๒ เรื่องนี้เหมือนกัน

ตาราง ๑๒. (ต่อ)

รายการ	คะแนนเฉลี่ย		F-ratios
	ชาย	หญิง	
๓.๓ ความรู้และการปฏิบัติทามระ เบียบบวบงกับในหน้าทัก	๓.๗๘	๓.๗๔	.๑๑
๓.๔ แผนการสอน	๓.๗๗	๓.๗๗	.๓๔
๔. บุคลิกภาพทางอาชีพ			
๔.๑ ความกระตือรือร้นทางอาชีพ	๓.๘๒	๓.๕๓	.๕๐
๔.๒ การสำรวจและการควบคุมอารมณ์	๓.๕๕	๔.๐๖	.๖๔
๔.๓ ความสามารถในการตัดสินใจและการแก้ปัญหา	๓.๖๐	๓.๕๐	๒.๐๗
๔.๔ การแต่งกายและสุภาพอนามัย	๔.๑๔	๔.๒๖	.๕๓
๔.๕ ความสามารถในการใช้ภาษา	๔.๐๓	๔.๑๖	๒.๗๓
๔.๖ ความสามารถในการใช้กระตาคำ	๓.๘๑	๓.๖๗	๒.๔๖
๕. ลักษณะนิสัย	๓.๕๔	๓.๕๕	.๕๐
ความน่าจะเป็น เมื่อ P เป็น .๐๕ , F (๑,๒๔) = ๓.๘๕ * เมื่อ P เป็น .๐๑ , F (๑,๒๔) = ๖.๗๖ **			

จากตาราง ๑๒. แสดงว่าความเห็นของครูใหญ่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในโรงเรียน
 ทุก ๆ รายการ ของผู้สำรวจ ป.กศ. เพศชาย และเพศหญิง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติ นี้เกิด ครูใหญ่เห็นว่าผู้สำรวจ ป.กศ. ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความรู้และความ
 สามารถทางวิชาการศึกษา ความรู้และความสามารถทางวิชาชีพ ความรู้และความสามารถ
 ในการปฏิบัติงาน บุคลิกภาพทางอาชีพ และลักษณะนิสัยบางประการ เหมือน ๆ กัน

ง. คะแนนเฉลี่ยของผู้สำเร็จ ป.กศ.

ตาราง ๑๓. คะแนนเฉลี่ย และค่า F-ratios ของความเห็นครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ
ป.กศ. จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยของผู้สำเร็จ ป.กศ.

รายการ	คะแนนเฉลี่ย		F-ratios
	กลุ่มต่ำ	กลุ่มสูง	
๑. ความรู้และความสามารถทางวิชาการที่ศึกษา			
๑.๑ ความเข้าใจในการเตรียมการสอน	๓.๕๒	๓.๔๗	.๑๑
๑.๒ ความสามารถในการไว้สอนแบบต่าง ๆ โดยทางเหมาะสม	๓.๕๑	๓.๕๐	.๐๐๓
๑.๓ ความสามารถในการจัดอุปกรณ์การสอน	๓.๔๘	๓.๔๗	๔.๑๔ *
๑.๔ ความรู้และความสามารถในการวัดผลและประเมินผล	๓.๖๙	๓.๖๖	.๐๘
๑.๕ การให้ทรัพยากรในห้องเรียนให้เป็นประโยชน์ต่อ การสอน	๓.๐๑	๓.๐๓	.๐๐๑
๑.๖ ความสามารถในการจัดและการควบคุมกิจกรรม	๓.๕๓	๓.๕๖	.๔๓
๑.๗ ความสามารถในการอบรม แนะนำ และ การปกครองชั้น	๓.๖๒	๓.๖๒	.๐๐๔
๒. ความรู้และความสามารถทางวิชาสามัญ			
๒.๑ ความรู้และความเข้าใจในวิชาที่สอน	๓.๕๒	๓.๕๘	.๕๒
๒.๒ ความแม่นยำในเนื้อหาวิชา	๓.๖๖	๓.๘๒	๑.๕๖
๓. ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน			
๓.๑ ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน	๓.๕๐	๓.๕๑	.๐๓
๓.๒ มนุษยสัมพันธ์	๔.๐๗	๔.๐๘	.๐๔

ตาราง ๑๓. (ต่อ)

รายการ	คะแนนเฉลี่ย		F-ratios
	กลุ่มต่ำ	กลุ่มสูง	
๓.๓ ความรู้และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับในหน้าที่การ	๓.๗๖	๓.๘๒	.๕๑
๓.๔ วิชาการสอน	๓.๗๓	๓.๘๓	๑.๐๐
๔. บุคลิกภาพทางวิชาชีพ			
๔.๑ ความกระตือรือร้นทางอาชีพ	๓.๗๓	๔.๐๕	๕.๗๓ *
๔.๒ การสำรวจและการควบคุมอารมณ์	๔.๐๔	๓.๙๕	.๘๓
๔.๓ ความสามารถในการตัดสินใจและการแก้ปัญหา	๓.๖๑	๓.๕๔	.๓๑
๔.๔ การแต่งกายและสุขภาพอนามัย	๔.๑๙	๔.๑๔	.๑๖
๔.๕ ความสามารถในการใช้ภาษา	๔.๐๕	๔.๑๑	.๔๘
๔.๖ ความสามารถในการใช้กระดานดำ	๓.๘๑	๓.๖๓	๒.๕๐
๕. ลักษณะนิสัย	๓.๙๖	๔.๑๑	๒.๖๔

ความน่าจะเป็น เมื่อ P เป็น .๐๕ , F (๑,๑๒๔) = ๓.๙๒ *

เมื่อ P เป็น .๐๑ , F (๑,๑๒๔) = ๖.๘๔ **

จากการวาง ๑๓. ในเรื่องความรู้และความสามารถทางวิชาการศึกษา การเห็น
ของครูใหญ่ทวญุสำเร็จ ป.๓. เกี่ยวกับ ความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอน แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๕ โดยครูใหญ่มีความเห็นว่ายุสำเร็จ ป.๓.
กลุ่มคะแนนเฉลี่ยต่ำ มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอนดีกว่าผู้สำเร็จ ป.๓. กลุ่มคะแนน
เฉลี่ยสูง ส่วนในกรณีอื่น ๆ ในเรื่อง ความรู้และความสามารถทางวิชาการศึกษา ครูใหญ่
เห็นว่ายุสำเร็จ ป.๓. ทั้งสองกลุ่ม มีความรู้และความสามารถพอ ๆ กัน

ความเห็นของครูใหญ่ในเรื่องความรู้และความสามารถทางวิชาสามัญ ความรู้และ
ความสามารถในการปฏิบัติงาน และลักษณะนิสัยบางประการของผู้สำเร็จ ป.กศ. ไม่แตกต่างกัน
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับเรื่องบุคลิกภาพทางอาชีพครู ครูใหญ่เห็นว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. ที่มีคะแนนเฉลี่ย
ต่างกัน มีความกระตือรือร้นทางอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น
.๐๕ โดยครูใหญ่เห็นว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. กลุ่มคะแนนเฉลี่ยสูง มีความกระตือรือร้นทาง
อาชีพหรือความขวนขวายในการศึกษาต่อ และการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม มากกว่าผู้สำเร็จ
ป.กศ. กลุ่มคะแนนเฉลี่ยต่ำ ส่วนในด้านอื่น ๆ นอกจากนั้น ความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ.
ทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนในการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กท. เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในโรงเรียน อันเนื่องมาจากแหล่งกำเนิดของความแปรผันต่าง ๆ คือ เพศ และ รูปแบบการศึกษา ของผู้สำเร็จ ป.กท. ปรากฏผลดังนี้

ก. เพศ ของผู้สำเร็จ ป.กท.

ตาราง ๑๔. ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่า F-ratios ของการประเมินค่าตนเอง ของผู้สำเร็จ ป.กท. เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในโรงเรียน จำแนกตามเพศของผู้สำเร็จ ป.กท.

รายการ	คะแนนเฉลี่ย		F-ratios
	ชาย	หญิง	
๑. ความรู้และความสามารถทางวิชาการศึกษา			
๑.๑ ความเข้าใจในการเตรียมการสอน	๓.๐๗	๓.๒๔	๒.๓๑
๑.๒ ความสามารถในการใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ โดย่างเหมาะสม	๓.๔๐	๓.๔๑	.๐๔
๑.๓ ความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอน	๓.๒๑	๓.๑๔	.๘๑
๑.๔ ความรู้และความสามารถในการวัดผลและประเมินผล	๓.๔๕	๓.๕๓	๑.๐๐
๑.๕ การบริหารชั้นเรียนในห้องเรียนให้เป็นประโยชน์ต่อ การสอน	๓.๑๔	๓.๒๓	.๗๒
๑.๖ ความสามารถในการจัดและการควบคุมกิจกรรม	๓.๔๘	๓.๔๑	.๐๓
๑.๗ ความสามารถในการอบรม แนะนำ และ การปกครองชั้น	๓.๗๐	๓.๖๔	.๐๒
๒. ความรู้และความสามารถทางวิชาชีพ			
๒.๑ ความรู้และความเข้าใจในวิชาที่สอน	๓.๔๘	๓.๖๖	๑.๒
๒.๒ ความสนใจในเนื้อหาวิชา	๓.๖๒	๓.๔๑	.๐๗

ตาราง ๑๔. (ต่อ)

รายการ	คะแนนเฉลี่ย		F-ratios
	ชาย	หญิง	
๓. ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน			
๓.๑ ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน	๓.๘๔	๓.๘๘	.๒๒
๓.๒ มนุษยสัมพันธ์	๓.๙๑	๓.๙๖	๑.๓๙
๓.๓ ความรู้และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับในหน้าที่การงาน	๓.๙๔	๓.๘๒	๑.๐๗
๓.๔ ผลการสอบ	๓.๓๖	๓.๓๑	.๕๐
๔. บุคลิกภาพทางอาชีพการงาน			
๔.๑ ความกระตือรือร้นทางอาชีพ	๓.๙๔	๓.๘๔	๑.๑๘
๔.๒ การสำรวจและการควบคุมอารมณ์	๓.๖๒	๓.๖๖	.๑๔
๔.๓ ความสามารถในการตัดสินใจและการแก้ปัญหา	๓.๕๑	๓.๔๔	๑.๐๓
๔.๔ การแต่งกายและสุภาพพจน์	๓.๘๒	๓.๘๕	.๒๐
๔.๕ ความสามารถในการใช้ภาษา	๓.๙๑	๓.๙๖	.๒๔
๔.๖ ความสามารถในการใช้กระดานดำ	๓.๙๐	๓.๘๘	๑.๙๐
๕. ลักษณะนิสัย	๓.๙๑	๓.๖๖	.๖๔

ความน่าจะเป็น เมื่อ P เป็น .๐๕ , $F(๑, ๒๔) = ๓.๘๘^*$

เมื่อ P เป็น .๐๑ , $F(๑, ๒๔) = ๖.๙๖^{**}$

จากตาราง ๑๔. แสดงว่า การประเมินค่าตนเองในทุก ๆ รายการของผู้สำเร็จ
ป.กศ. เพศชายและเพศหญิง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรืออาจกล่าวได้ว่าผู้สำเร็จ
ป.กศ. ทั้งเพศชายและเพศหญิง ประเมินค่าตนเองในเรื่องความรู้และความสามารถทางวิชาการ
ศึกษา วิชาสามัญ การปฏิบัติงานโรงเรียน บุคลิกภาพทางอาชีพการงาน และลักษณะนิสัยบางประการ
เหมือนกัน

๒. รุ่ปีการศึกษา ของผู้สำเร็จ ป.กศ.

ตาราง ๑๕. ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่า F-ratios ของการประเมินค่าตนเอง
ของผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในโรงเรียน
จำแนกตามรุ่ปีการศึกษาของผู้สำเร็จ ป.กศ.

รายการ	คะแนนเฉลี่ย			F-ratios
	๒๕๐๘	๒๕๑๐	๒๕๑๑	
๑. ความรู้และความสามารถทางวิชาการศึกษา				
๑.๑ ความเข้าใจใ้ในการ เตรียมการสอน	๓.๑๒	๓.๐๙	๓.๒๙	๑.๑๕
๑.๒ ความสามารถในการไว้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ใ้ได้อย่างเหมาะสม	๓.๓๙	๓.๕๕	๓.๓๕	.๑๑
๑.๓ ความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอน	๓.๑๒	๓.๒๒	๓.๑๘	.๕๓
๑.๔ ความรู้และความสามารถในการวัดผลและ ประเมินผล	๓.๔๐	๓.๕๒	๓.๕๑	.๓๑
๑.๕ การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นใ้เป็นประโยชน์ ใ้ในการสอน	๓.๐๘	๓.๒๒	๓.๒๕	.๖๙
๑.๖ ความสามารถในการจัดและการควบคุมกิจกรรม	๓.๔๔	๓.๕๐	๓.๔๙	.๐๕
๑.๗ ความสามารถในการอบรม แนะนำ และ การปกครองชั้น	๓.๖๕	๓.๖๙	๓.๗๒	.๐๙
๒. ความรู้และความสามารถทางวิชาสามัญ				
๒.๑ ความรู้และความเข้าใจในวิชาที่สอน	๓.๕๖	๓.๖๔	๓.๕๖	.๒๙
๒.๒ ความแม่นยำในเนื้อหาวิชา	๓.๔๙	๓.๔๒	๓.๓๘	.๖๘
๓. ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน				
๓.๑ ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน	๓.๘๑	๓.๘๙	๓.๘๖	.๑๐

รายการ	คะแนนเฉลี่ย			F-ratios
	๒๕๐๘	๒๕๑๐	๒๕๑๑	
๓.๒ มุมมองสัมพันธ์	๓.๙๒	๓.๙๖	๓.๙๖	.๐๘
๓.๓ ความรู้และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ในหน้าที่การงาน	๓.๙๕	๓.๙๙	๓.๙๙	.๐๕
๓.๔ ผลการประเมิน	๓.๒๙	๓.๔๒	๓.๒๕	๒.๑๓
๔. บุคลิกภาพทางอาชีพการงาน				
๔.๑ ความกระตือรือร้นทางอาชีพการงาน	๓.๘๖	๓.๖๘	๓.๘๖	.๙๘
๔.๒ การสำรวจและการควบคุมอารมณ์	๓.๖๓	๓.๖๕	๓.๖๔	.๐๒
๔.๓ ความสามารถในการตัดสินใจและการแก้ปัญหา	๓.๕๒	๓.๔๙	๓.๔๔	.๐๘
๔.๔ การแต่งกายและสุขภาพอนามัย	๓.๘๔	๓.๘๔	๓.๘๓	.๐๑
๔.๕ ความสามารถในการใช้ภาษา	๓.๘๐	๓.๙๓	๓.๖๘	.๔๑
๔.๖ ความสามารถในการใช้กระดานดำ	๓.๕๙	๓.๙๒	๓.๔๙	๔.๐๑ *
๕. ทัศนคติ	๓.๖๑	๓.๙๒	๓.๙๑	.๒๓

การประเมิน เมื่อ P เป็น .๐๕ , F (๒,๒๐๗) = ๓.๐๘ *

เมื่อ P เป็น .๐๑ , F (๒,๒๐๗) = ๔.๙๑ **

จากการวิจัยพบว่า การประเมินตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ.ในเรื่องความรู้และความสามารถทางวิชาการที่ศึกษา ความรู้และความสามารถทางวิชาชีพ ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน และลักษณะนิสัยบางประการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. ทั้ง ๓ รุ่น ประเมินตนเองในเรื่องเหล่านี้เหมือนกัน ในเรื่องบุคลิกภาพทางอาชีพการงาน ผู้สำเร็จ ป.กศ. ทั้ง ๓ รุ่น ประเมินตนเองในเรื่องความสามารถในการใช้กระดานดำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ๐.๐๕

โดยผู้สำเร็จ ป.กศ. รุ่นปีการศึกษา ๒๕๐๐ ให้ว่าตนเองมีความสามารถในการใช้กระดานดำ คัดภาษาผู้สำเร็จ ป.กศ. รุ่นปีการศึกษา ๒๕๐๘ และ ๒๕๑๑ เล็กน้อย ส่วนในด้านอื่น ๆ เช่น ความกระตือรือร้นทางอาชีพ การสำรวจและการควบคุมอารมณ์ ความสามารถในการตัดสินใจ และแก้ปัญหา การแต่งกายและสุภาพอนามัย และความสามารถในการใช้ภาษา ผู้สำเร็จ ป.กศ. ทั้ง ๓ รุ่น ประเมินค่าตนเองใกล้เคียงกัน

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความถี่ของผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับ ความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษา อันเนื่องมาจากแหล่งกำเนิดของความแปรผันต่าง ๆ คือ เพศ กระแสมندی และรุ่นปีการศึกษาของผู้สำเร็จ ป.กศ. ปรากฏผลดังนี้

ก. เพศ ของผู้สำเร็จ ป.กศ.

ตาราง ๑๖. ค่ากระแสมندی และค่า F-ratios ของความถี่ของผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ของผู้สำเร็จ ป.กศ.

รายการ	กระแสมندی		F-ratios
	ชาย	หญิง	
๑. ความรู้ทางวิชาสามัญ	๓.๓๘	๓.๔๔	.๘๓
๒. ความรู้ทางวิชาพิเศษ	๓.๘๔	๔.๐๒	๒.๒๒
๓. ความรู้ทางวิชาการศึกษา	๓.๘๑	๓.๓๘	.๙๓

ความน่าจะเป็น เมื่อ P เป็น .๐๕ , $F(๑, ๒๐๘) = ๓.๘๘ *$

เมื่อ P เป็น .๐๑ , $F(๑, ๒๐๘) = ๖.๓๖ **$

จากตาราง ๑๖ แสดงว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. แต่ละเพศมีความรู้ในเรื่องความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือผู้สำเร็จ ป.กศ.

ทั้งเพชรชายและเพชรหญิง ได้รับความรู้ในชั้นต่าง ๆ เท่าเทียมกัน

ถ้าพิจารณาความรู้ในชั้นต่าง ๆ ที่ผู้สำเร็จ ป.กศ. เพชรชายและเพชรหญิงได้รับ มีดังนี้
 ผู้สำเร็จ ป.กศ. เพชรชายเห็นว่าได้รับความรู้ทางวิชาชีพพิเศษมากเป็นอันดับหนึ่ง และที่รองลงไป
 ก็คือ วิชาการศึกษา และวิชาสามัญ ตามลำดับ ส่วนผู้สำเร็จ ป.กศ. เพชรหญิง เห็นว่าได้รับ
 ความรู้ในชั้นวิชาชีพพิเศษ มากเป็นอันดับหนึ่ง เรนเดียวกัน แต่ที่รองลงไปเป็น วิชาสามัญ และ
 วิชาการศึกษา ตามลำดับ

ข. คะแนนเฉลี่ย ของผู้สำเร็จ ป.กศ.

ตาราง ๑๓. ถ้าคะแนนเฉลี่ย และค่า F-ratios ของความเพิ่มของผู้สำเร็จ
 ป.กศ. เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษา จำแนกตามคะแนน
 เฉลี่ยของผู้สำเร็จ ป.กศ.

รายการ	คะแนนเฉลี่ย		F-ratios
	กลุ่มต่ำ	กลุ่มสูง	
๑. ความรู้ทางวิชาสามัญ	๓.๒๙	๓.๓๗	.๕๐
๒. ความรู้ทางวิชาชีพพิเศษ	๓.๘๓	๓.๘๕	.๐๑
๓. ความรู้ทางวิชาการศึกษา	๓.๓๒	๓.๓๓	.๐๔

ความน่าจะเป็น เมื่อ P เป็น .๐๕ , $F(๑, ๑๒๔) = ๓.๐๗$ *

เมื่อ P เป็น .๐๑ , $F(๑, ๑๒๔) = ๕.๙๔$ **

จากตาราง ๑๓. แสดงว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. กลุ่มคะแนนเฉลี่ยต่ำและกลุ่มคะแนน
 เฉลี่ยสูง มีความเห็นในเรื่องความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติ อาทากราไรว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. ทั้ง ๒ กลุ่ม ได้รับความรู้ในชั้นต่าง ๆ เท่าเทียมกัน

สำหรับข้อที่เกี่ยวกับความรู้ในชั้นต่าง ๆ ของผู้สำเร็จ ป.กศ. กลุ่มคะแนนเฉลี่ยต่ำ และกลุ่ม
 คะแนนเฉลี่ยสูง ได้รับปรากฏดังนี้ ผู้สำเร็จ ป.กศ. กลุ่มคะแนนเฉลี่ยต่ำ เห็นว่าได้รับความรู้

ทางวิชาพิเศษมากเป็นอันดับหนึ่ง และที่รองลงไปก็ วิชาการศึกษา และวิชาสามัญตามลำดับ ส่วนผู้สำเร็จ ป.กศ. กลุ่มคะแนนเฉลี่ยสูงเห็นว่าได้รับความรู้ทางวิชาพิเศษมากเป็นอันดับหนึ่ง เช่นเดียวกัน แต่ที่รองลงไปเป็นวิชาสามัญและวิชาการศึกษาตามลำดับ

ก. รุ่นปีการศึกษา ของผู้สำเร็จ ป.กศ.

ตาราง ๔. คะแนนเฉลี่ย และค่า F-ratios ของความเห็นของผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษา จำแนกตามรุ่น ปีการศึกษาของผู้สำเร็จ ป.กศ.

รายการ	คะแนนเฉลี่ย			F-ratios
	๒๕๐๘	๒๕๑๐	๒๕๑๑	
๑. ความรู้ทางวิชาสามัญ	๓.๓๐	๓.๔๕	๓.๓๘	.๔๓
๒. ความรู้ทางวิชาพิเศษ	๓.๔๒	๓.๕๓	๓.๕๓	.๑๒
๓. ความรู้ทางวิชาการศึกษา	๓.๓๒	๓.๔๒	๓.๕๐	.๑๘

ความน่าจะเป็น เมื่อ F เป็น .๐๕ , F (๒, ๒๐๙) = ๓.๐๔ *
เมื่อ F เป็น .๐๑ , F (๒, ๒๐๙) = ๔.๙๑ **

จากตาราง ๔. ปรากฏว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. รุ่นปีการศึกษา ๒๕๐๘, ๒๕๑๐ และ ๒๕๑๑ มีความเห็นในเรื่องความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจกล่าวได้ว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. ทั้ง ๓ รุ่น ได้รับความรู้ในแขนงต่าง ๆ เท่าเทียมกัน

ข้อสังเกตความรู้ในแขนงต่าง ๆ ที่ผู้สำเร็จ ป.กศ. ทั้ง ๓ รุ่น ได้รับมีดังนี้ ผู้สำเร็จ ป.กศ. รุ่นปีการศึกษา ๒๕๐๘ และ ๒๕๑๑ ให้ความเห็นเหมือนกันว่า ได้รับความรู้ทางวิชาพิเศษมาก เป็นอันดับหนึ่ง และที่รองลงไปก็ วิชาการศึกษา และวิชาสามัญตามลำดับ ส่วนผู้สำเร็จ ป.กศ. รุ่นปีการศึกษา ๒๕๑๐ เห็นว่าได้รับความรู้ทางวิชาพิเศษมากเป็นอันดับหนึ่ง เช่นเดียวกัน

แต่ที่รองลงไปเป็นวิชาสามัญ และวิชาการศึกษาตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นครูใหญ่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนของผู้สำเร็จ ป.กศ. อันเนื่องมาจากแหล่งกำเนิดของความแปรผัน คือ เพศ และคะแนนเฉลี่ยของผู้สำเร็จ ป.กศ. ปรากฏผลตามตารางดังนี้

ตาราง ๕. ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่า F-ratios ของความเห็นครูใหญ่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอนในโรงเรียน ของผู้สำเร็จ ป.กศ. จำแนกตามเพศของผู้สำเร็จ ป.กศ.

รายการ	คะแนนเฉลี่ย		F-ratios
	ชาย	หญิง	
การปฏิบัติงานสอนในโรงเรียน	๓.๖๒	๓.๘๖	๑.๐๐

ความน่าจะเป็น เมื่อ P เป็น .๐๕ , $F(๑, ๒๔) = ๓.๘๕$ *

เมื่อ P เป็น .๐๑ , $F(๑, ๒๔) = ๖.๖๖$ **

สำหรับการปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนซึ่งได้เลือกเอาเฉพาะจุดลักษณะที่สำคัญ ๆ จากความมุ่งหมายของผู้สำเร็จ ป.กศ. เป็นเกณฑ์ ปรากฏว่าความเห็นของครูใหญ่ต่อการปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนของผู้สำเร็จ ป.กศ. เพศชายและเพศหญิง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นก็ครูใหญ่เห็นว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. ทั้ง ๒ เพศ ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนดีพอ ๆ กัน

ตาราง ๒๐. ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่า F-ratios ของความเห็นครูใหญ่เกี่ยวกับ
การปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนของผู้สำเร็จ ป.กศ. จำแนกตาม
คะแนนเฉลี่ยของผู้สำเร็จ ป.กศ.

รายการ	คะแนนเฉลี่ย		F-ratios
	กลุ่มต่ำ	กลุ่มสูง	
การปฏิบัติงานสอนในโรงเรียน	๓.๒๓	๓.๕๘	.๒๒
ความน่าจะเป็น เมื่อ I เป็น .๐๕ , F (๑, ๑๒๔) ๓.๙๒ * เมื่อ P เป็น .๐๑ , F (๑, ๑๒๔) ๖.๘๔ **			

จากตาราง ๒๐. ปรากฏว่า ความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. กลุ่มคะแนน
เฉลี่ยต่ำ และกลุ่มคะแนนเฉลี่ยสูง ในเรื่องการปฏิบัติงานสอนในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ครูใหญ่เห็นว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. ทั้ง ๒ กลุ่ม ปฏิบัติงานสอนใน
โรงเรียนก็พอ ๆ กัน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความเต็มใจใหญ่ของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในรายการต่าง ๆ ปรากฏผลดังนี้

ตาราง ๒๑. ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่า F-ratios ของความเต็มใจใหญ่ของผู้สำเร็จ ป.กศ. และประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในรายการต่าง ๆ ต่อไปนี้

รายการ	คะแนนเฉลี่ย		F-ratios
	ผู้ใหญ่	ผู้สำเร็จ ป.กศ.	
๑. ความรู้และความสามารถทางวิชาการศึกษา	๓.๔๔	๓.๔๔	.๕๐
๒. ความรู้และความสามารถทางวิชาสามัญ	๓.๔๓	๓.๕๐	๒๕.๓๕**
๓. ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน	๓.๕๓	๓.๔๔	๑.๕๔
๔. บุคลิกภาพทางอาชีพการ	๓.๕๐	๓.๗๑	๑๐.๒๐**
๕. ลักษณะนิสัย	๓.๗๖	๓.๗๐	.๗๕

ความน่าจะเป็น เมื่อ P เป็น .๐๕ , $F(๑, ๔๔) = ๓.๘๖^*$

เมื่อ P เป็น .๐๑ , $F(๑, ๔๔) = ๖.๗๐^{**}$

จากตาราง ๒๑. จะพบว่าความเต็มใจของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในเรื่อง ความรู้และความสามารถทางวิชาสามัญ และบุคลิกภาพทางอาชีพการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .๐๑ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ก็คือ ความรู้และความสามารถทางวิชาการศึกษา ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน และลักษณะนิสัยบางประการ ปรากฏว่า ความเต็มใจของผู้ใหญ่ในการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. ไม่แตกต่างกัน

ผลการก่นกว่าตอนสุดท้ายนี้เป็นข้อเสนอแนะของครูใหญ่ต่อสถานศึกษาฝึกหัดครู เพื่อปรับปรุงความรู้และความสามารถของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในด้านต่าง ๆ และเป็นข้อเสนอแนะของผู้สำเร็จ ป.กศ. ต่อทางราชการและสถานศึกษาฝึกหัดครู ผลการก่นกว่ามีดังนี้
(กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนครูใหญ่ ๒๑๐ คน และผู้สำเร็จ ป.กศ. ๒๑๐ คน)

ก. ข้อเสนอแนะของครูใหญ่ต่อสถานศึกษาฝึกหัดครู เพื่อปรับปรุงคุณภาพของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

๑. ความรู้ทางวิชาสามัญ

ครูใหญ่จำนวน ๘ คน ที่เห็นว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความรู้ทางวิชาสามัญเพียงพอสำหรับการสอนระดับประถมศึกษา และมีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงความรู้ในด้านนี้ให้ดียิ่งขึ้นคือ

จำนวนความถี่

๑.๑	ครูใหญ่สำเร็จ ป.กศ. ใ้ศึกษาแบบเรียน หลักสูตร และประมวลการสอน ในชั้นประถมศึกษา	๑๐	คน
๑.๒	ครูใหญ่สำเร็จ ป.กศ. รู้จักคนกว่าเพิ่มเติม เพื่อให้ความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น	๕	คน
๑.๓	สถานศึกษาควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับที่จะนำไปใช้ในการสอนแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษา	๔	คน
๑.๔	เพิ่มเกล็ดความรู้ในรายวิชาสามัญต่าง ๆ	๒	คน
รวม		๒๑	คน

๒. ความรู้ทางวิชาการศึกษา

จำนวนความถี่

๒.๑	ปรับปรุงวิธีสอนวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะวิธีสอนภาษาไทย และคณิตศาสตร์ และเน้นวิธีสอนเด็ก เริ่มเรียนใหม่	๕๐	คน
๒.๒	การวัดผลการศึกษา ให้รู้จักเขียนและวิเคราะห์ข้อสอบ นอกจากนี้ให้เข้าใจระเบียบการวัดผลแบบใหม่ ของกระทรวงศึกษาธิการด้วย	๕๒	คน

จำนวนความถี่

๒.๓	การฝึกสอน ควรให้มีประสิทธิภาพกว่านี้ โดยจัดให้ ฝึกสอนโรงเรียนประถม จะได้เข้าวิเศษประชุมแผน และสภาพโรงเรียนที่มีปัญหา และให้อาจารย์ให้เทก ควบคุมดูแลโดยใกล้ชิด นอกจากนี้ให้ขยายเวลา การฝึกสอนด้วย	๔๓	คน
๒.๔	จิตวิทยาการศึกษา สามารถใช้เป็นประโยชน์แก่การสอน และการปกครอง	๓๐	คน
๒.๕	การแนะแนว เพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหา เน้นเรียนอ่อน มาสาย จากโรงเรียน ว่าอุปสรรคการเรียน ตลอดจน ผู้ปกครองที่ไม่เห็นความสำคัญของการเรียน	๒๗	คน
รวม		๒๔๐	คน

๓. ความรู้ทางวิชาชีพพิเศษ

ครูใหญ่เห็นว่าสถานศึกษามีการปรับปรุงเนื้อหาวิชาและวิธีการสอนวิชาพิเศษต่าง ๆ
เพื่อใ้ผู้สำเร็จ ป.กศ. สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่การสอนแก่เด็กนักเรียนได้จริง ๆ
โดยมีจำนวนครูใหญ่ที่เสนอแนะให้ปรับปรุงแต่ละวิชาพิเศษ ดังนี้

จำนวนความถี่

๓.๑	ทุก ๆ วิชา	๓๒	คน
๓.๒	ดนตรี - นาฏศิลป์	๒๕	คน
๓.๓	ทัศนศึกษา	๒๑	คน
๓.๔	ศิลปศึกษา	๒๐	คน
๓.๕	เกษตรกรรม	๑๖	คน
๓.๖	พลศึกษา	๑๖	คน
๓.๗	ลูกเสือ และ นวกรรม ฯลฯ	๑๓	คน

	จำนวนความถี่
๓.๘ กิตกรรมศาสตร์	๒ คน
๓.๙ บรรณารักษ์	๕ คน
รวม	๑๖๑ คน

๔. ความรู้ในระเบียบและหน้าที่ปฏิบัติของครู

ครูใหญ่เห็นว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. ควรได้รับการอบรมความรู้เรื่องนี้ มีจำนวน ๔๕ คน โดยให้ขอเสนอแนะว่า อาจจัดเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตร ป.กศ. หรือจัดอบรมแนะนำเรื่องนี้แก่ผู้ที่กำลังจะสำเร็จการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ในระเบียบบริหารราชการของครู เช่น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการพลเรือน ระเบียบกฤษฎีกา และให้มีความสามารถในงานธุรการประจำวัน เช่น การทำแบบ ส.ก. ต่าง ๆ ใ้แก่ บัณฑิตเรียนครู สมุคประจำชั้น สมุคประจำตัวนักเรียน ต. ๒ ก. ทะเบียนครู บัตรสุขภาพ บัตรย้ายโรงเรียน และระเบียบสะสม เลื่อนขั้นเป็นต้น

๕. ประสิทธิภาพที่ควรได้รับการฝึกหัดเพิ่มเติมอีก	จำนวนความถี่
๕.๑ การทำและการใช้อุปกรณ์การสอน	๔๓ คน
๕.๒ การศึกษากับชุมนุมชมรมหรือผู้ปกครอง และการพัฒนาชุมชน	๔๕ คน
๕.๓ มนุษยสัมพันธ์ การวางตัว และการเข้าสังคมกับบุคคลอื่น	๔๕ คน
๕.๔ การเล่น การพักผ่อน และการสร้างสันทนาการของเด็ก ๆ เช่น ฟุตบอล เนตบอล แรบบอล และเกมอื่น ๆ	๑๐๐ คน
๕.๕ การอบรมศีลธรรม ความประพฤติ และการปกครอง เด็กนักเรียน	๑๐๐ คน
๕.๖ การขับร้อง - เล่นรำ	๕ คน
๕.๗ การจัด ตกแต่ง และปรับปรุงโรงเรียน ตลอดจนการบริหารโรงเรียน	๔๕ คน
๕.๘ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และกิจกรรมพิเศษอื่น ๆ	๕๕ คน

	จำนวนความถี่
๕.๙ พิมพ์ดีด - ดูกฤติ	๕ คน
๕.๑๐ ทักษะในการพูด	๓ คน
รวม	๑๓๔ คน
๖. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อทางราชการและสถานศึกษาฝึกหัดครู	จำนวนความถี่
๖.๑ ปลุกฝังใหญ่เรียน ป.กศ. รักอาชีพครู เชน มีความเสียสละ มีความอดทน รักเด็ก และเต็มใจที่จะสอนโรงเรียนจนจบ	๓๗ คน
๖.๒ ให้ศึกษานิเทศก์ประจำจังหวัดจัดอบรมความรู้แก่ผู้สำเร็จ ป.กศ.	๑๑ คน
๖.๓ รับนักเรียน ป.กศ. ให้มากขึ้น เพราะครูไม่พอ	๘ คน
๖.๔ กวบนุมการแต่งกายและการไว้มของนักเรียน ป.กศ.	๕ คน
๖.๕ ส่งเสริมสวัสดิการครู	๔ คน
รวม	๖๕ คน
๗. ข้อเสนอแนะของผู้สำเร็จ ป.กศ. ต่อทางราชการและสถานศึกษาฝึกหัดครู	
๑. ความต้องการทางคานสวัสดิการ และบริการต่าง ๆ	จำนวนความถี่
๑.๑ บ้านพักครู	๗๑ คน
๑.๒ กาเช่าบ้าน	๑๘ คน
๑.๓ จัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้แก่โรงเรียน เชน หนังสือประกอบบทเรียน แผนที่ ดูกโลก แผนรูปภาพขูกกอดสำคัญ ตลอดจนอุปกรณ์การ เคนกี ้าและเกมสต่าง ๆ	๑๘ คน
๑.๔ การเงินพิเศษ เชน เบี้ยกันการ เบี้ยเลี้ยงขวัญ ให้ผู้ยืมเงิน จักเป็นสารลงจ่ายแก่ครูใหม่ และให้ส่วนได้รับ การจากโดยสาร	๑๗ คน

	จำนวนความถี่	
๑.๕ จัดดูยาประจำโรงเรียน และให้เลิกการรักษาพยาบาล ไต่เรื้อรัง	๑๕	กน
๑.๖ ปรับปรุงถนนหนทาง และคุ้มครองความปลอดภัยในการ เดินทางไปโรงเรียน	๑๔	กน
๑.๗ บริการน้ำประปา หรือเจาะน้ำบาดาล	๑๑	กน
๑.๘ เพิ่มครูให้พอเพียง	๑๑	กน
๑.๙ จัดสร้างห้องสมุด โรงรถ โรงอาหาร และห้องส้วม	๑๐	กน
๑.๑๐ ให้ทุนและโอกาสในการศึกษาต่อมากขึ้น	๑๐	กน
๑.๑๑ จัดหาการโรงประจำโรงเรียน	๘	กน
๑.๑๒ พิจารณาให้ยากดภูมิคุ้มกันเพิ่มได้	๕	กน
รวม	๒๐๗	กน

๒. วิชาที่ผู้สำเร็จ ป.๓ . ต้องการ เรียนเพิ่มเติมอีกจากสถานศึกษาที่มีหลักสูตร

	จำนวนความถี่	
๒.๑ ระเบียบปฏิบัติการและงานธุรการประจำชั้นเรียน	๒๓	กน
๒.๒ ทัศนศึกษา	๒๐	กน
๒.๓ กติกาศึกษา	๑๑	กน
๒.๔ เทคโนโลยี	๑๑	กน
๒.๕ ทัณฑ์ - คนกร	๑๑	กน
๒.๖ จิตวิทยาการศึกษา	๑๐	กน
๒.๗ วิธีสอนภาษาไทย	๕	กน
๒.๘ นาฏศิลป์	๗	กน
๒.๙ ลูกเสือและอนุการาค	๖	กน

	จำนวนความถี่	
๒.๑๐ วิธีสอนอภิถาสน์	๕	กน
๒.๑๑ เนื้อหาวิชาที่เรียนไม่ไ้เน้นเพื่่อออกไปสอน แต่เพื่อศึกษาต่อ	๗	กน
รวม	๑๒๐	กน
๓. ประสิทธิภาพที่ควรได้รับการฝึกหัดเพิ่มเติมอีกจากสถานศึกษาฝึกหัดครู		
	จำนวนความถี่	
๓.๑ การทำและการใ้ครูปกครองการสอน	๓๖	กน
๓.๒ วิธีสอนและทักษะในการสอนเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษา ตอนต้น	๒๔	กน
๓.๓ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ	๒๓	กน
๓.๔ การแก้ปัญหาเด็กนักเรียนที่เรียนอ่อน มาสาย ขาดโรงเรียน และขาดอุปกรณ์การเรียน	๑๓	กน
๓.๕ การเล่น การพักผ่อน และการสร้างสนามกีฬาของเด็ก ๆ เล่น ฟุตบอล เนตบอล แร่บด และเกมส์อื่น ๆ	๑๐	กน
๓.๖ การติดต่อกับชุมชนในเขต และผู้ปกครองนักเรียน	๑๐	กน
๓.๗ การขับร้อง -- ฟอนรำ	๕	กน
๓.๘ การปกครองชั้น	๔	กน
๓.๙ ทักษะในการพูด	๖	กน
๓.๑๐ การวัดชั้นเรียน	๖	กน
๓.๑๑ การใ้กระคนคำ	๔	กน
รวม	๑๕๓	กน

๔. ความต้องการให้สถานศึกษาฝึกหัดครูช่วยเหลือทางวิชาการ และอื่น ๆ

จำนวนความถี่

๔.๑ จัดอบรมทางวิชาการแก่ผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว เพื่อให้มีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์แก่การสอนเด็กนักเรียน	๓๘	คน
๔.๒ ออกเอกสาร เป็นราย เดือน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ แฉะ ความก้าวหน้าและความเคลื่อนไหวในวงการศึกษาคอลเลกชันสถานศึกษา	๑๕	คน
๔.๓ จัดบริการให้ข้อมูลประกอบการส่งนจากสถานศึกษา	๑๖	คน
๔.๔ จัดอบรมวิชาครูครู เพื่อยกระดับวิทยฐานะครู	๑๖	คน
๔.๕ จัดแผนกตอบปัญหาต่าง ๆ แก่ผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว	๑๑	คน
๔.๖ ติดตามผลการสอนของผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว	๖	คน
๔.๗ จัดส่ง เอกสารการศึกษาระหว่างสื่อประกอบแบบเรียนที่หน่วยราชการจัดพิมพ์	๖	คน
รวม	๑๑๒	คน

บทที่ ๘

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สมมติฐานและความมุ่งหมาย

กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ได้ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษา (ป.กศ.) เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๔ เพื่อให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
โดยมีความมุ่งหมายที่จะผลิตครู ป.กศ. ให้มีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงานในโรงเรียนได้
เป็นอย่างดี และเป็นที่พอใจของผู้บังคับบัญชา หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง การปรับปรุงหลักสูตร ป.กศ.
ครั้งนี้ ไม่ทราบว่า จะได้รับผลดีเพียงใด ผู้วิจัยจึงได้ศึกษากันว่า โดยกำหนดความมุ่งหมายใน
การวิจัยดังนี้

๑. เพื่อทราบความเห็นของครูใหญ่และผู้สำเร็จ ป.กศ. และการประเมินค่าตนเอง
ของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในการปฏิบัติงานในโรงเรียน
๒. เพื่อทราบความเห็นของผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษา
ฝึกหัดครู
๓. เพื่อเปรียบเทียบความเห็นของครูใหญ่และผู้สำเร็จ ป.กศ. ตามอายุราชการกับ
วุฒิทางครู ของครูใหญ่ และตามเพศ กับคะแนนเฉลี่ยของผู้สำเร็จ ป.กศ.
๔. เพื่อเปรียบเทียบการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. ตามเพศ และรู้มี-
การศึกษารองของผู้สำเร็จ ป.กศ.
๕. เพื่อทราบข้อเสนอแนะของครูใหญ่และผู้สำเร็จ ป.กศ. ต่อทางราชการและ
สถานศึกษาฝึกหัดครู

วิธีดำเนินการ

๑. สร้างแบบสอบถามโดยจัดทำเป็น ๒ ฉบับ คือ

๑.๑ ฉบับ ก. แบบสอบถามสำหรับครูใหญ่ เพื่อให้ครูใหญ่ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูสำเร็จ ป.กศ.

๑.๒ ฉบับ ข. แบบสอบถามสำหรับครูสำเร็จ ป.กศ. เพื่อให้ครูสำเร็จ ป.กศ. ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง และแสดงความคิดเห็นในเรื่องความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษา

๒. กำหนดกลุ่มตัวอย่างว่าครูสำเร็จ ป.กศ. ในปีการศึกษา ๒๕๐๘ - ๒๕๑๐ และครูใหญ่โรงเรียนที่ครูสำเร็จ ป.กศ. ทำการสอนอยู่ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูใหญ่ ๒๑๐ คน และครูสำเร็จ ป.กศ. ๒๑๐ คน

๓. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่คะแนนที่ได้จากความเห็นของครูใหญ่ต่อครูสำเร็จ ป.กศ. และการประเมินค่าตนเองของครูสำเร็จ ป.กศ. ในเรื่องการปฏิบัติงานในโรงเรียน แล้วหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าสัดส่วนความแปรปรวน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ความเห็นของครูใหญ่ต่อครูสำเร็จ ป.กศ. และการประเมินค่าตนเองของครูสำเร็จ ป.กศ.

๑.๑ ความรู้และความสามารถทางวิชาการศึกษา

เรื่องที่ครูใหญ่เห็นว่าครูสำเร็จ ป.กศ. มีความรู้และความสามารถค่อนข้างดีเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การแนะแนว การปกครองชั้น การวัดผลและประเมินผล และการควบคุมกิจกรรม ส่วนในเรื่องการจัดกิจกรรม การอบรมนักเรียน การใช้อุปกรณ์การสอน และการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อการสอน ครูใหญ่เห็นว่าครูสำเร็จ ป.กศ. มีความรู้และความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง

ครูสำเร็จ ป.กศ. ประเมินค่าตนเองว่า มีความรู้และความสามารถค่อนข้างดี ในเรื่อง การปกครองชั้น การควบคุมกิจกรรม การอบรมนักเรียน และการ-

แนะแนวตามคำขวัญ ส่วนเรื่องที่เห็นว่ามี^๖ความรู้และความสามารถในการระดับปานกลาง คือ การวัดกิจกรรม การวัดอุปกรณ์การสอน การใช้ทรัพยากรในห้องอื่นให้เป็นประโยชน์ต่อการสอน และทวาทเวลาใช้ในการเตรียมการสอน

๑.๒ ความรู้และความสามารถทางวิชาสามัญ

ครูใหญ่เห็นว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความรู้ความเข้าใจในวิชาที่สอนและความแม่นยำในเนื้อหาวิชา ในระดับค่อนข้างดี ส่วนผู้สำเร็จ ป.กศ. ประเมินค่าตนเองว่ามีความรู้ความเข้าใจในวิชาที่สอนค่อนข้างดี แต่มีความแม่นยำในเนื้อหาวิชาในระดับปานกลาง

๑.๓ ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน

๑.๓.๑ ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน

ครูใหญ่เห็นว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความรับผิดชอบในการมาร่วมประชุมคณะกรรมการมากที่สุด และที่รองลงไปคือ ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ส่วนเรื่องที่ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความรับผิดชอบน้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ คือ ความเอาใจใส่ในการจัดห้องเรียนและหน้าที่พิเศษอื่น ๆ ผู้สำเร็จ ป.กศ. ประเมินค่าตนเองในเรื่องนี้เพิ่มขึ้นกับความเห็นของครูใหญ่ ซึ่งทั้งหมดนี้อยู่ในระดับค่อนข้างดี

๑.๓.๒ มนุษยสัมพันธ์

ครูใหญ่เห็นว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. มีมนุษยสัมพันธ์ในทุกเรื่อง และเรื่องที่เห็นว่ามีค่าที่สุดคือการยอมรับทั้งความผิดเห็นของผู้อื่น และความสัมพันธ์กับครูในโรงเรียนสำหรับผู้สำเร็จ ป.กศ. ประเมินค่าตนเองใกล้เคียงกับความเห็นของครูใหญ่

๑.๓.๓ ความรู้และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับในหน้าที่การงาน

ในเรื่องนี้ ครูใหญ่มีความเห็นว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความรู้และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี สำหรับผู้สำเร็จ ป.กศ. ประเมินค่าตนเองค่อนข้างมากกับความเห็นของครูใหญ่

๑.๓.๔ ผลการสอน

ครูใหญ่เห็นว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. ปฏิบัติหน้าที่การสอนได้ค่อนข้างดี ส่วนผู้สำเร็จ ป.กศ. ยังเห็นค่าตนเองปฏิบัติหน้าที่การสอนได้ในระดับปานกลาง

๑.๔ บุคลิกภาพทางอาชีพการ

กรุใหญ่เห็นว่าคุณสำเร็จ ป.กศ. มีบุคลิกภาพทางอาชีพการที่เกี่ยวกับทุกสายการ เช่น สุขภาพอนามัย การแต่งกาย กิริยามารยาท การใช้ภาษา การสำรวจและควบคุม อารมณ์ ส่วนรายการที่กรุใหญ่เห็นว่าคุณสำเร็จ ป.กศ. มีบุคลิกภาพที่คล้ายคลึงกับรายการอื่น ก็คือ ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา

สำหรับผู้สำเร็จ ป.กศ. เห็นว่าตนเองมีบุคลิกภาพทางอาชีพการที่ค่อนข้างดี เช่น ในเรื่องความช่วยเหลือในการศึกษาต่อ สุขภาพอนามัย กิริยามารยาท การใช้ภาษา และการแต่งกาย ส่วนรายการที่คล้ายคลึงกับเรื่องอื่น ก็คือ ความสามารถในการแก้ปัญหา การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และความสามารถในการตัดสินใจ

๑.๕ ลักษณะนิสัยบางประการ

ในเรื่องนี้กรุใหญ่เห็นว่าคุณสำเร็จ ป.กศ. มีลักษณะนิสัยที่เกี่ยวกับทุกเรื่อง ที่เห็นว่าคุณดีก็คือ การไม่ไปยุ่งกับขมขื่น และที่รองลงไปก็คือความประพฤติ การตรงต่อ เวลา และความขยันหมั่นเพียร ลักษณะนิสัยที่คล้ายคลึงกับเรื่องอื่น ๆ ก็คือความกิริยารว่ สำหรับผู้สำเร็จ ป.กศ. ประเมินค่าลักษณะนิสัยตนเองเหมือนกับความเห็นของกรุใหญ่

๒. ความเห็นของกรุใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับความรู้และความสามารถในการสอนวิชาพิเศษ

กรุใหญ่เห็นว่าวิชาพิเศษที่ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถในการสอนมากที่สุด ก็คือ วิชาคณิตศาสตร์ และที่รองลงไปคือ ศักดิ์ศึกษา และดนตรี - นาฏศิลป์ ส่วนวิชาบรรณารักษ์ และกิจกรรมการสตรี มีความสามารถในการสอนน้อยที่สุด

๓. ความเห็นของผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษา

๓.๑ วิชาพิเศษ ผู้สำเร็จ ป.กศ. เห็นว่าได้รับความรู้ทางวิชาพิเศษในระดับค่อนข้างมาก

๓.๒ วิชาสามัญ ผู้สำเร็จ ป.กศ. เห็นว่าได้รับความรู้ทางวิชาสามัญในระดับปานกลาง

๓.๓ วิชาการศึกษา ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความเห็นว่าได้รับความรู้ทางคันนี้ในระดับปานกลาง เรื่องที่เห็นว่าได้รับความรู้มากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับรายการอื่น ๆ ก็คือ วิธีสอน การทำและการใช้อุปกรณ์การสอน จิตวิทยาการศึกษาและกระบวนการศึกษา ตามลำดับ ส่วนเรื่องที่เห็นว่าได้รับความรู้ต่ำกว่ารายการอื่น ก็คือ การจัดกิจกรรม และการวิเคราะห์คุณค่า

๔. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความถี่ครูใหญ่ต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนของผู้สำเร็จ ป.กศ. จำแนกตามอายุราชการ กับวุฒิทางครูของครูใหญ่ และจำแนกตามเพศ กับคะแนนเฉลี่ยของผู้สำเร็จ ป.กศ.

๔.๑ อายุราชการของครูใหญ่

ครูใหญ่ที่มีอายุราชการมากเห็นว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถในการให้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ใต้อย่างเหมาะสม ความกระตือรือร้นทางอาชีพครู ความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอน ความสามารถในการอบรม แนะนำ และปกครองชั้น มนุษยสัมพันธ์ การสำรวจและการควบคุมอารมณ์ และทักษะนิสัยบางประการ ก็กว่าความถี่ของครูใหญ่ที่มีอายุราชการน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนในรายการอื่น ๆ ในเรื่องการปฏิบัติงานในโรงเรียน ครูใหญ่ที่มีอายุราชการต่างกัน มีความเห็นเหมือนกัน

๔.๒ วุฒิทางครูของครูใหญ่

ครูใหญ่ที่มีวุฒิทางครูระดับต่ำกว่าอนุปริญญาเห็นว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. ปฏิบัติหน้าที่การสอนดีกว่าความถี่ของครูใหญ่ที่มีวุฒิทางครูระดับอนุปริญญา และที่ไม่มีวุฒิทางครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในเรื่องความสามารถในการจัดและควบคุมกิจกรรม ครูใหญ่ที่ไม่มีวุฒิทางครูเห็นว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถดีกว่าความถี่ของครูใหญ่อีกทั้ง ๒ กลุ่ม

ส่วนในรายการอื่น ๆ ครูใหญ่ทั้ง ๓ กลุ่ม มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

๔.๓ เพศของผู้สำเร็จ ป.กศ.

ปรากฏว่าความเห็นของครูใหญ่ในรายการต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในโรงเรียนของผู้สำเร็จ ป.กศ. เพศชาย และเพศหญิง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือครูใหญ่เห็นว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความสามารถในการ

ปฏิบัติงานในโรงเรียนใดพอ ๆ กัน

๔.๔ คะแนนเฉลี่ยของผู้สำเร็จ ป.กศ.

ครูใหญ่เห็นว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. กลุ่มคะแนนเฉลี่ยสูง มีความกระตือรือร้นทางอาชีพครูมากกว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. กลุ่มคะแนนเฉลี่ยต่ำ แต่ในทางกลับกันในเรื่องความสามารถในการใส่อุปกรณ์การสอน ครูใหญ่เห็นว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. กลุ่มคะแนนเฉลี่ยต่ำมีความสามารถดีกว่า

ส่วนในรายการอื่น ๆ ความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. ทั้ง ๒ กลุ่มไม่แตกต่างกัน

๕. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในโรงเรียน จำแนกตามเพศ และรุ่นปีการศึกษาของผู้สำเร็จ ป.กศ.

๕.๑ เพศของผู้สำเร็จ ป.กศ.

ปรากฏว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. ทั้งเพศชายและเพศหญิง ประเมินค่าการปฏิบัติงานของตนเองเหมือนกัน

๕.๒ รุ่นปีการศึกษาของผู้สำเร็จ ป.กศ.

ผู้สำเร็จ ป.กศ. รุ่นปีการศึกษา ๒๕๑๐ ประเมินค่าความสามารถในการใช้กระดานดำ มีความสามารถมากกว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. รุ่นปีการศึกษา ๒๕๐๙ และ ๒๕๑๑ ส่วนในรายการอื่น ๆ ผู้สำเร็จ ป.กศ. ทั้ง ๓ รุ่น ประเมินค่าตนเองเหมือนกัน

๖. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นของผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับการรับรู้ที่รับจากสถานศึกษา จำแนกตาม เพศ คะแนนเฉลี่ย และรุ่นปีการศึกษา

ปรากฏว่าผู้สำเร็จการศึกษาทั้งเพศ คะแนนเฉลี่ย และปีการศึกษาต่างกัน มีความเห็นเหมือนกันเกี่ยวกับการรับรู้ที่รับจากสถานศึกษา

๗. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นของครูใหญ่เกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนของผู้สำเร็จ ป.กศ. จำแนกตาม เพศ และคะแนนเฉลี่ยของผู้สำเร็จ ป.กศ.

ครูใหญ่เห็นว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. ที่มีเพศ และกะแฉนเฉลี่ยต่างกัน ปฏิบัติงาน
สอนในโรงเรียนไคพอด ๆ กัน

๘. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ
ป.กศ. กับการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ.

ครูใหญ่เห็นว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความรู้และความสามารถทางวิชาสามัญ
และบุคลิกภาพทางวิชาชีพครู ก็กว่าที่ผู้สำเร็จ ป.กศ. ประเมินค่าตนเอง

ส่วนในเรื่องความรู้และความสามารถทางวิชาการที่เกื้อหนุน ความรู้และความ
สามารถในการปฏิบัติงานในโรงเรียน และลักษณะนิสัยบางประการนั้น ปรากฏว่าความเห็น
ของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็จ ป.กศ. กับการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. ไม่แตกต่างกัน

๙. ข้อเสนอแนะของครูใหญ่ต่อสถานศึกษาฝึกหัดครู

๙.๑ ฝึกอบรมใหญ่เรียน ป.กศ. มีความสามารถในการสอนวิชาต่าง ๆ ได้
เป็นอย่างดี โดยเฉพาะวิชาสอนภาษาไทย และวิชาสอนคณิตศาสตร์

๙.๒ ใหญ่เรียน ป.กศ. มีความรู้และความสามารถทางวิชาชีพอื่น จนสามารถ
นำไปปฏิบัติได้จริง ๆ ในการสอนนักเรียน โดยเน้นวิชา คณิตศาสตร์ — นาฏศิลป์ ทัศนศึกษา
กึ่งศึกษา เกมกิจกรรม และพลานามัย

๙.๓ ใหญ่เรียน ป.กศ. มีความรู้ในเรื่องระเบียบราชการและหน้าที่ปฏิบัติของครู
ตลอดจนงานธุรการประจำชั้นเรียน เช่น บัญชีเรียกชื่อ สมุดประจำชั้น และระเบียบสะสม
เป็นต้น

๙.๔ ประสิทธิภาพที่ควรให้ใหญ่เรียน ป.กศ. ได้ฝึกหัดเพิ่มเติมอีก ก็การทำ
และการจัดอุปกรณ์การสอน

๑๐. ข้อเสนอแนะของผู้สำเร็จ ป.กศ. ต่อทางราชการและสถานศึกษาฝึกหัดครู

๑๐.๑ ในทางราชการจัดสวัสดิการเรื่องบำนาญครู ค่าเบี้ยขาน การรักษารักษา
พยาบาล บริการช่วยเหลืออุปกรณ์การเรียนแก่โรงเรียน และช่วยเหลือทางการเงินพิเศษ
แก่ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ด้อยโอกาสแก่การและเลี้ยงชีพ

๑๐.๒ สถานศึกษาควรฝึกอบรมผู้เรียน ป.กศ. ให้มีความสามารถในการ
วิเคราะหฺวาทาง ๑ ความรู้ในระเบียบรารการและงานธุรการประจำชั้น ตลอดจนฝึกหัดการทำ
และใช้อุปกรณ์การสอน

อธิบายและขอเสนอแนะ

๑. ความเห็นของครูใหญ่และผู้สำเร็จ ป.กศ. และการประเมินค่าตนเองของผู้
สำเร็จ ป.กศ.

๑.๑ ความรู้และความสามารถทางวิชาการศึกษา

จากภาคแนะนํายาวกล่าวไว้ว่าครูใหญ่มีความเข้าใจหลายเรื่องด้วยกัน
เป็นกํว การแนะแนว การปกครองชั้น การวัดผล และประเมินผล และการควบคุมกิจกรรม
ส่วนในเรื่อง การจัดกิจกรรม การอบรมนักเรียน การใช้อุปกรณ์การสอน และการใช้ทรัพยากร
ในห้องดีให้เป็นโยบายต่อการสอน ครูใหญ่มีความพอใจไม่มากนัก และเมื่อพิจารณาถึงการ
ประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. จะพบว่าในเรื่องการจัดกิจกรรม การใช้อุปกรณ์การสอน
และการใช้ทรัพยากรในห้องดีให้เป็นโยบายต่อการสอน ยังปฏิบัติกันไม่มากเท่าที่ควร จึง
เป็นเหตุที่องคการยในสถานศึกษาฝึกหัดครู ที่ควรเน้นหนักในเรื่องวิชาสอนแก่ผู้เรียน ป.กศ.
ให้ตระหนักถึงความสำคัญและรู้จักการจัดกิจกรรมในห้องเรียน การใช้อุปกรณ์การสอน
เพื่อส่งเสริมความสนใจ ตลอดจนความรู้และความเข้าใจของ เด็กนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น สำหรับ
เรื่องที่ต้องการปรับปรุงเ้ามาก คือการใช้ทรัพยากรในห้องดีให้เป็นโยบายต่อการสอน ทั้งนี้
เพราะในวาทางของหลักสูตร ป.กศ. ได้เน้นความสำคัญในเรื่องนี้มาก ศึกษาในเทกประจำ
จังหวัดมีส่วนช่วยเหลือโดยจัดการอบรมประจำเดือนหรือประจำภาคเรียน เพื่อชี้แจงวิชาสอน
สำหรับการสอนนักเรียนรวมท ตลอดจนแนะนําทางวัสดุในห้องดี (Community resources)
เพื่อเป็นประโยชน์ในการสอน นอกจากนี้ควรจัดตั้งศูนย์ผลิตวัสดุประกอบการสอนในหน่วยศึกษา-
นิเทศประจำจังหวัดด้วย

๑.๒ ความรู้และความสามารถทางวิชาสามัญ

ในเรื่องนี้เมื่อพิจารณาจากลักษณะเด่นแล้ว ปรากฏว่าครูใหญ่มีความพอใจค่อนข้างมาก โดยเห็นว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความรู้ความเข้าใจในวิชาที่สอน และมีความแม่นยำในเนื้อหาวิชาค่อนข้างดี และผู้สำเร็จ ป.กศ. เองก็ประเมินค่าตนเองในเรื่องนี้เพิ่มเข้ากับการเห็นของครูใหญ่ นอกจากในเรื่องความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่เขายังไม่แน่ใจเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. ประเมินค่าตนเองในลักษณะที่ต่ำกว่าที่เป็นจริงก็ได้ อย่างไรก็ตาม ถ้าผู้สำเร็จ ป.กศ. มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และเอาใจใส่ในการเตรียมการสอนอยู่เสมอ ก็จะช่วยให้เกิดความมั่นใจและมีผลการสอนดีขึ้น

๑.๓ ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน

๑.๓.๑ ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน

ในเรื่องนี้พบว่าไม่ค่อยมีปัญหา เพราะจากความเห็นของครูใหญ่ และการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จ ป.กศ. แสดงว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานดี นอกจากมีบางเรื่องเท่านั้นที่ควรปรับปรุงได้ซึ่งนั่นคือ เช่น ความเอาใจใส่ในการจัดห้องเรียน และความเอาใจใส่หน้าที่พิเศษอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะการจัดห้องเรียนให้สะอาดเรียบร้อย และอากาศถ่ายเทสะดวก เด็กก็จะเพลิดเพลินและสบายใจ ไม่เบื่อหน่ายแม้จะนั่งเรียนในห้องตลอดวันก็ตาม นอกจากนี้ผู้สำเร็จ ป.กศ. ควรเอาใจใส่หน้าที่พิเศษต่าง ๆ ของโรงเรียนด้วย เช่น การดูแลรักษาอาคารสถานที่ เป็นต้น

๑.๓.๒ มนุษยสัมพันธ์

จากผลการวิจัยนี้ว่าเป็นที่น่ายินดี เพราะครูใหญ่มีความพอใจในคามมนุษยสัมพันธ์ของผู้สำเร็จ ป.กศ. มาก เป็นที่น่าพอใจ การยอมรับทั้งความดีและความผิด และการสัมพันธ์กับครูในโรงเรียน มีเพียงประการเดียวที่ควรได้รับการปรับปรุงก็ข้าง ก็คือการสร้างความเข้าใจและความรักกันดีจากชาวบ้าน เพราะเรื่องนี้มีความสำคัญไปหมดในการเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยแนะนำครู ป.กศ. ให้มีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น ให้ความรู้ทางการเกษตร และอนามัยทางเพศ แก่ชุมชน หรือเข้าร่วมในงานพิธีการและเทศกาลที่จัดขึ้นก็ได้

๑.๓.๓ ความรู้และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับในหน้าที่ครู

ความเห็นของครูใหญ่ตอญุ่สำเร็จ ป.กศ. และการประเมินค่าตนเองของตอญุ่สำเร็จ ป.กศ. ในเรื่องนี้คล้ายกันมาก ทำให้ผลการวิจัยเชื่อถือได้มากยิ่งขึ้น โดยครูใหญ่เห็นว่าตอญุ่สำเร็จ ป.กศ. มีความรู้และการปฏิบัติตามระเบียบอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาไม่หัดครู หรือหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องจะได้จัดทำคู่มือระเบียบปฏิบัติราชการสำหรับครูในระดับประถมศึกษา หรือจรรยาบรรณที่เรียกกันว่า ปัจฉนิเทศ เพื่อให้มีความรู้ในระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ก็จะช่วยให้ครู ป.กศ. มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงาน และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของงานได้เร็วขึ้น

๑.๓.๔ ผลการสนทน

ความเห็นของครูใหญ่ตอญุ่สำเร็จ ป.กศ. และการประเมินค่าตนเองของตอญุ่สำเร็จ ป.กศ. ในเรื่องนี้แตกต่างกันเล็กน้อย โดยครูใหญ่เห็นว่าตอญุ่สำเร็จ ป.กศ. ปฏิบัติหน้าที่การสอนได้ค่อนข้างดี ส่วนตอญุ่สำเร็จ ป.กศ. เห็นว่าตนเองปฏิบัติหน้าที่การสอนได้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าตอญุ่สำเร็จ ป.กศ. ประเมินค่าตนเองในลักษณะที่ค่อนข้างต่ำเป็นจริง และหวังผลในการสอนสูงกว่าที่ครูใหญ่หวังก็ได้ หรืออาจเป็นเพราะว่าครูใหญ่ประเมินผลการสอนของตอญุ่สำเร็จ ป.กศ. อย่างลำเอียงไปในทางบวกก็ได้ อย่างไรก็ตาม ตอญุ่สำเร็จ ป.กศ. หวังผลการสอน หรือวางมาตรฐานในเรื่องผลการสอนไว้สูง ถึงที่กล่าวไปแล้ว ก็นับว่าเป็นเรื่องที่น่าภูมิใจมาก แสดงว่า ตอญุ่สำเร็จ ป.กศ. มีความพยายามในการที่จะปรับปรุงการสอนของตนเองให้ดีขึ้นอีก

๑.๔ บุคลิกภาพทางอาวีพกรู

ในเรื่องนี้เมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยแล้ว อาจกล่าวได้ว่าครูใหญ่มีความพอใจ บุคลิกภาพทางอาวีพกรูของตอญุ่สำเร็จ ป.กศ. เกือบทุกเรื่อง เป็นานว่า สุนภาพ อารมณ์ การแต่งกาย กิริยามารยาท การใช้ภาษา การสำรวมและการควบคุมอารมณ์ เมื่อเปรียบเทียบความเห็นของครูใหญ่กับการประเมินค่าตนเองของตอญุ่สำเร็จ ป.กศ. แล้ว พบว่าแตกต่างกันเล็กน้อย โดยครูใหญ่เห็นว่าตอญุ่สำเร็จ ป.กศ. มีบุคลิกภาพทางอาวีพกรูดีกว่าตอญุ่สำเร็จ ป.กศ. ประเมินค่าตนเอง ผลการวิจัยทำนองนี้อาจจะคิดว่า ในทางทฤษฎีแล้ว เพราะฉะนั้น

ก็เชื่อใ้ความสำเร็ว ป.กต. ไม่โอ้อวดตัวเองมากเกินไป อย่างไรก็ตามก็ยังมีบุคลิกภาพทางอาชีพครู บางอย่างก็ครูใหญ่เห็นว่า ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นอีก เช่น ความสามารถในการตัดสินใจและการแก้ปัญหา เรื่องนี้ครูฝึกอบรมผู้เรียน ป.กต. จากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ชุมนุม กีฬา ฯลฯ ในสถานศึกษาฝึกหัดครู โดยใ้ผู้เรียน ป.กต. รู้จักวางแผนการจัดกิจกรรม การดำเนินงาน ตลอดจนรู้จักแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ผู้สำเร็ว ป.กต. ยังประเมินค่าตนเองว่า มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมไม่มากเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้สำเร็ว ป.กต. ส่วนใหญ่ ต้องเป็นครูประจำชั้น กล่าวคือต้องสอนอยู่ในชั้นเรียนตลอดวัน ประกอบกับที่ทั้งโรงเรียนอยู่ ทางไกลห่างไกลจากเมือง ทำให้ไม่สะดวกในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมก็เป็นได้

๑.๕ ลักษณะนิสัยบางประการ

ความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็ว ป.กต. และ การประเมินค่าตนเอง ของผู้สำเร็ว ป.กต. ในเรื่องนี้เหมือนกันคือ ครูใหญ่เห็นว่าผู้สำเร็ว ป.กต. มีลักษณะนิสัยที่ เกี่ยวข้องเรื่อง โดยเฉพาะในเรื่อง การใ้ไม่ขัดแย้งกับนายครู และความประพฤติ ครูใหญ่ มีความพอใจมากที่สุด เรื่องนี้เห็นว่ามีความจำเป็นมากสำหรับอาชีพครู เพราะสังคมทุกสังคม ถือว่า ครู เป็นบุคคลตัวอย่าง หากว่าครูเองเป็นผู้ที่สังคมรังเกียจไม่ยกย่องความประพฤติแล้ว ก็ยากที่จะสอนคนอื่นใ้ดีได้ ดังนั้นครูจะต้องมีความประพฤติดี ทั้งที่อยู่ในที่ของอาจารย์ ดังที่ อดีตอธิการบดีราชภัฏวชิรวิทยาดิศัย (ดร. ลาวัณย์ บัวศรี) เคยกล่าววว่า "มีความประพฤติดี กุศลธรรมก็ดี และมีความรู้เขื่องนักปรารถนา" สำหรับลักษณะนิสัยที่ครูใหญ่มีความ ใ้ใจเป็นอันกับ รองลงไปคือแก่ การตรงต่อเวลา และความขยันหมั่นเพียร ส่วนลักษณะนิสัยที่ครูใหญ่มีความ พอใจน้อยกว่าคนอื่น ๆ คือ ความกิริวเริ่ม การปรับปรุงเรื่องนี้เพราะทำได้จากการฝึกฝนและ ความเป็นผู้นำ (Leadership) ของที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษา เพื่อให้เป็นผู้มีความกิริวเริ่ม โดยฝึกในเรื่องต่อไปนี้ คือ การฝึกแสดงออกถึงความกิริวเริ่ม การเสนอความคิดที่คิดเป็น ระเบียบ การใ้ยอมรับของงานหนัก และการใ้ใ้ความกิดเมื่อยามกับชั้น

๒. ความเห็นของครูใหญ่ต่อผู้สำเร็ว ป.กต. เกี่ยวกับความรู้และความสามารถในการ เื่อว่าอาชีพเื่อ

ใ้เรื่องความรู้และความสามารถในการสอนวิชาเื่อ เื่อ ครูใหญ่เห็นว่า

ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถในการสอนวิชาพลานามัยมากที่สุด ที่รองลงไปคือ ศิลปศึกษา และดนตรี นาฏศิลป์ ส่วนวิชาพิเศษที่ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถในการสอนน้อยที่สุดคือ บรรณารักษ์ และเกษตรกรรมศาสตร์ ความเห็นของครูใหญ่ในเรื่องนี้อาจเป็นได้จริง เพราะ วิชาพลานามัย ศิลปศึกษา และดนตรี นาฏศิลป์ เป็นวิชาที่สอนได้ง่าย และมีอยู่ในแผนเรียน ของเด็กนักเรียน ส่วนวิชาพิเศษที่ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถในการสอนน้อย ก็คือวิชา บรรณารักษ์ และเกษตรกรรมศาสตร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าวิชาเหล่านี้ไม่มีในแผนเรียนของ เด็กนักเรียน ทำให้ผู้สำเร็จ ป.กศ. ไม่มีโอกาสสอนเลยก็ได้

๓. ความเห็นของผู้สำเร็จ ป.กศ. เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษา

๓.๑ วิชาสามัญ ผู้สำเร็จการศึกษาให้ความเห็นว่าได้รับความรู้ในระดับ ปานกลาง แสดงว่ามีผู้สำเร็จ ป.กศ. จำนวนไม่น้อยที่เห็นว่าได้รับความรู้ทางวิชาสามัญ ไม่พอเพียง สถานศึกษาฝึกหัดครูน่าจะได้อำนาจเรื่องนี้มีสาเหตุมาจากอะไร อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ความรู้ทางความรู้สามัญในอนาคตจะมีปัญหาในการสอนเท่าไรนัก เพราะ เป็นการสอนระดับประถมศึกษาตอนต้นเท่านั้น ผู้วิจัยมีความเห็นสอดคล้องกับครูใหญ่ที่อาจจะได้ เน้นหนักในเรื่องวิชาสอนมากกว่า โดยเฉพาะวิชาสอนภาษาไทยแก่เด็กเริ่มเรียน และวิชาสอน กติกาศาสตร์ เมืองตน

๓.๒ วิชาพิเศษ ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่าได้รับความรู้ทางวิชาพิเศษค่อนข้าง มาก แสดงว่ามีผู้สำเร็จ ป.กศ. จำนวนมากที่เห็นว่าได้รับความรู้พอเพียง อย่างไรก็ตาม จาก ข้อเสนอแนะของครูใหญ่ปรากฏว่า ท้องการให้สถานศึกษาฝึกหัดครูฝึกอบรมความรู้ทางวิชาพิเศษ มากขึ้นอีก เพื่อให้ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถในการสอนวิชานี้ได้เป็นอย่างดี ใ้ข้อให้เน้น ในวิชาดนตรี นาฏศิลป์ หัตถศึกษา ศิลปศึกษา เกษตรกรรม และพลานามัย

๓.๓ วิชาการศึกษา เรื่องที่ผู้สำเร็จ ป.กศ. ส่วนใหญ่เห็นว่าได้รับความรู้ พอควร ได้แก่ วิชาสอน การทำและการใช้อุปกรณ์การสอน จิตวิทยาการศึกษา และการวัดผล การศึกษา ในเรื่องนี้ถึงแม้ผู้สำเร็จ ป.กศ. จะได้รับความรู้พอควรแล้วก็ตาม มักจะมีปัญหาว่า มีความสามารถใดก็ใดเพียงไร ดังนั้นการเรียนการสอนครูใหญ่รับให้มีโอกาสทดลองปฏิบัติด้วย โดยอาจารย์ผู้สอนไม่ควรบรรยายหรือสาธิตให้ถูกตน เรื่องที่ผู้สำเร็จ ป.กศ. เห็นว่าได้รับความรู้ ยังไม่เพียงพอ ได้แก่ การวัดกิจกรรม และการใช้กระดานดำ สำหรับการไ้กระดานดำ

อาจไม่มีความจำเป็นมากนัก เพราะผู้สำเร็จ ป.กศ. อาจฝึกหัดเอาเองได้ แต่ทั้งนี้อาจารย์ผู้สอนอาจพิจารณาหาความรู้ในเรื่องนี้แล้วแต่โอกาสจะอำนวย ส่วนในเรื่องการจัดกิจกรรมในห้องเรียน อาจารย์นี้เทคนิคการฝึกสอนควรให้ความช่วยเหลือแนะนำ ในขณะที่นักเรียนฝึกหัดครูออกทำการฝึกสอน

๔. ครูใหญ่ที่มีอายุราชการมากเห็นว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความกระตือรือร้นทางอาชีพครู ความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอน ความสามารถในการอบรม แนะนำ และปกครองชั้น บุคคลสัมพันธ์ การเข้าร่วมและการควบคุมอารมณ์ และลักษณะนิสัยบางประการดีกว่าความเห็นของครูใหญ่ที่มีอายุราชการน้อย ที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะว่าครูใหญ่ที่มีอายุราชการน้อย มีประสบการณ์ในการทำงานไม่มากนัก มักจะหวังผลการปฏิบัติงานจากครูน้อยสูงเกินไป ทำให้ประเพณีผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในเรื่องดังกล่าวดีกว่าที่ครูใหญ่ซึ่งมีอายุราชการมากประเมินผลก็ได้

๕. ครูใหญ่ที่มีวุฒิทางครูระดับต่ำกว่าอนุปริญญาเห็นว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. ปฏิบัติหน้าที่การสอนดีกว่าความเห็นของครูใหญ่ที่มีวุฒิทางครูระดับอนุปริญญา และที่ใบมีวุฒิทางครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูใหญ่ที่มีวุฒิทางครูระดับต่ำกว่าอนุปริญญา หวังผลในการสอนของผู้สำเร็จ ป.กศ. น้อยกว่าครูใหญ่ที่มีวุฒิทางครูระดับอนุปริญญา และที่ใบมีวุฒิทางครู

๖. ครูใหญ่เห็นว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. กลุ่มคะแนนเฉลี่ยสูงมีความกระตือรือร้นทางอาชีพครูมากกว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. กลุ่มคะแนนเฉลี่ยต่ำ เรื่องนี้อาจเป็นไปได้จริง เพราะผู้ที่มีความสามารถในการเรียนสูง ย่อมมีความกระตือรือร้นทางอาชีพ คือความขวนขวายในการศึกษาต่อ และรู้จักหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ แต่ในเรื่องความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอนครูใหญ่เห็นว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. กลุ่มคะแนนเฉลี่ยต่ำ มีความสามารถดีกว่า ทั้งนี้อาจเป็นไปได้เพราะผู้สำเร็จ ป.กศ. กลุ่มคะแนนเฉลี่ยต่ำ ใฝ่หัดถึงความสำเร็จที่จะต้องใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการสอน เพื่อช่วยให้เด็กนักเรียนที่เรียนก่อนเข้าใจได้เร็วขึ้น

๗. ในเรื่องการไว้กระหนก้า ผู้สำเร็จ ป.กศ. รุ่นปีการศึกษา ๒๕๑๐ ประเมินตนเองว่ามีความสามารถมากกว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. รุ่นปีการศึกษา ๒๕๐๘ และ ๒๕๑๑ เรื่องนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. รุ่นปีการศึกษา ๒๕๑๐ ประเมินค่าตนเองในลักษณะที่มากกว่า

ที่เป็นจริงก็ได้

๔. ครูใหญ่เห็นว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความรู้และความสามารถทางวิชาสามัญ และบุคลิกภาพทางวิชาชีพดีกว่าที่ผู้สำเร็จ ป.กศ. ประเมินตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. มองตนเองในลักษณะที่ต่ำกว่าที่เป็นจริง กับหวังผลในเรื่องความรู้ความสามารถทางวิชาสามัญ และบุคลิกภาพทางวิชาชีพของตนไว้สูงเกินไป หรือครูใหญ่ประเมินผลในเรื่องนี้อย่างต่ำเกินไปในทางบวกก็ได้

จากผลการค้นคว้าที่ได้อาจหาความเห็นและข้อเสนอแนะของครูใหญ่ และผู้สำเร็จ ป.กศ. ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

๑. ปรับปรุงเนื้อหาในรายวิชาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับที่ผู้เรียน ป.กศ. จะนำไปใช้ในการสอนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา เพราะหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา มีความมุ่งหมายที่จะฝึกอบรมผู้เรียนให้เป็นครูที่มีความสามารถในการสอนเป็นประการสำคัญ ไม่ใช่เพื่อการศึกษาค้นคว้าสูงขึ้นเท่านั้น

๒. ปรับปรุงการสอนของอาจารย์ในสถานศึกษาฝึกหัดครู โดยเฉพาะอาจารย์ที่สอนในวิชาที่สอนวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาสอนภาษาไทย วิชาสอนคณิตศาสตร์ สำหรับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาทุก ๆ ระดับ โดยเฉพาะเด็กที่เร่งเรียน และไม่แยกตามชั้นอนุบาลมาก่อน อาจารย์ผู้สอนควรนำแบบเรียน หลักสูตร และประมวลการสอน ในระดับประถมศึกษา มาให้ผู้เรียน ป.กศ. ได้ศึกษาก่อนแล้ว และแนะนำวิธีสอนในวิชาต่าง ๆ ตลอดจนอุปกรณ์ที่จะใช้ประกอบการสอนด้วย

๓. ประสิทธิภาพที่นักเรียน ป.กศ. ได้รับจากการฝึกอบรมวิชาพิเศษ ควรเป็นประสบการณ์ที่เพิ่มประโยชน์และสามารถนำไปสอนแก่เด็ก ๆ ได้ ควรเน้นวิชาพลานามัย วัฒนธรรม - คหกรรม - นาฏศิลป์ เกษตรกรรม และศิลปศึกษา

๔. ระเบียนราชการและหน้าที่ปฏิบัติ ตลอดจนงานบริการประจำชั้น เช่น บันทึกเรียนคือสมุดประจำชั้น และระเบียนสะสม ควรจัดให้ใหญ่ผู้เรียน ป.กศ. ได้รับการฝึกอบรมพอควร

๕. การฝึกสอน ควรจัดให้ฝึกสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อให้ได้เข้าใจสภาพของชุมชน และสภาพของโรงเรียนที่จะออกไปสอนจริง ๆ นอกจากนี้ควรเน้นให้ฝึกหัดการควบคุม

ดูแลและให้ทำปริญาอย่างใกล้ชิด

๖. ปลุกฝังให้สูงสำเร็จ ป.กศ. รักอาชีพการ มีความเสียสละ มีความอดทน รักเด็ก และมีความเต็มใจที่จะสอนโรงเรียนเสมอ

๗. กอรวพิจารณาปรับปรุงใหญ่เรียน ป.กศ. มีความรู้ความสามารถในการวัดผลและประเมินผล โดยให้รู้จักเขียนและวิเคราะห์แบบทดสอบ นอกจากนี้ให้เข้าใจระเบียบการวัดผลในระดับประถมศึกษารองกระทรวงศึกษาธิการด้วย

๘. ปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยรวมมีทั้งกรรมสัมพันธภาพ กรรมการปกครอง ตลอดจนหน่วยศึกษานิเทศก์ เพื่อดำเนินการผลิตรายระดับนี้ให้คุณภาพและตรงตามความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง

๙. จัดทำโครงการเพื่อติดตามผลการผลิตรายระดับ โดยสม่ำเสมอ

๑๐. ทางราชการควรจัดสวัสดิการในคาน บานพักครู กาเขาน และการรักษาพยาบาล ให้แก่ครูอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะครูซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นกันดาร และเสี่ยงภัย ควรให้ความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้เพื่อสร้างน้ำใจในการทำงาน (Morale) อันจะเป็นผลให้การทำงานสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๑๑. ขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

การวิจัยครั้งนี้กระทำในขอบเขตจำกัด น่าจะได้วิจัยให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการวิเคราะห์หลักสูตร ป.กศ. ในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อจะได้ปรับปรุงเนื้อหา และการเรียนการสอนแต่ละวิชาให้โดยผลยิ่งขึ้น.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- วณิกา วิโลคม คุบ ชุมสาย, ม.ล. และสวัสดิ์ ประทุมราช การสำรวจภาวะผู้สำเร็จ
ปริญญาตรีวิชาการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๔๙๗ - ๒๕๐๓ วิทยาลัยวิชาการศึกษาศา
ประสาเมิตร ๒๕๐๕, ๑๑๘ หน้า.
- วิทยาลัยวิชาการศึกษาศาเมิตร, คณะวิชาการศึกษา ระเบียบวิธีสอนทั่วไป ๒๕๐๖,
๑๔๓ หน้า.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา เพชกักราช ๒๕๐๔
โรงพิมพ์การศาสนา ๕๗ หน้า.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง โครงการพัฒนาการศึกษา พ.ศ. ๒๕๐๓ โรงพิมพ์บรรหาร ๒๕๐๔,
๑๔๐ หน้า
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ วารสารการวิจัยทางการศึกษา โรงพิมพ์สำนักทำเนียบ-
นายกรัฐมนตรี ๒ • ๒๐ - ๔๑ มกราคม - เมษายน ๒๕๐๗
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมสามัญศึกษา ชุมนุมวิชาการ โรงพิมพ์สหกรณ์ขายส่ง ๒๕๑๐,
๓๐๕ หน้า.
- ศึกษานิเทศก์, หน่วย กรมการฝึกหัดครู เอกสารการสัมมนาผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และ
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาฝึกหัดครู (ไม่ปรากฏหน้า)
- สายหยุด ว่าปาทอง เมื่อปฏิบัติสำหรับครูในโครงการฝึกหัดครูชนบท แผนกการพิมพ์-
วิทยาลัยครูสวนสุนันทา ๒๕๐๕, ๙๐ หน้า.
- สายหยุด ว่าปาทอง และบุญถิ่น อัตถากร การผลิตครู โรงพิมพ์การศาสนา ๒๕๐๔, ๒๔ หน้า

สุทิน ฉิมโสม การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนฝึกหัดครูตลอดอาชีพการ วิทยานิพนธ์
การศึกษาระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๐๒, ๘๔ หน้า.

Arbuckle, Dugald S., Student Personnel Services in Higher Education, McGraw - Hill Book Company Inc., New York, 1953, 352 pp.

Clinton, Thomas A., "Beginning Teachers' Problems: A Study of Problems Encountered By One Hundred Graduates of East Texas State University and the Functional Relationship Between These Problems and the Teacher Education," Dissertation Abstracts, 27 : 1663, 1966.

Garrett, Henry E., Statistics in Psychology and Education, New York, 1958, 487 pp.

Guilford, J.P., Fundamental Statistics in Psychology and Education, McGraw - Hill Book Company Inc., 1950, 633 pp.

Lefever, D.W., Turrell, Archie M. and Weitzel, Henry I., Principles and Techniques of Guidance, Ronald Press Co., New York, 1950, 577 pp.

Schaefer, Reed N., "An Evaluation of the Teacher Education Program at Parsons College," Dissertation Abstracts, 22 : 3106, 1952.

Spiegel, Murray R., Theory and Problem of Statistics, Schaum Publishing Co., New York, 1961, 359 pp.

Stoops, Emory and Wahlquist, Gunnar L., Principles and Practices in Guidance, McGraw - Hill Book Company Inc., New York, 1958, 369 pp.

Taylor, Fred J., "An Appraisal of Selected Aspects of the Master of Teaching Degree Program at a Teacher Education Institution," Dissertation Abstracts, 23 : 3806, 1963.

ពាក្យដេញត

ภาคผนวก ก.

(สำเนา)

ที่ กข. ๐๒๐๑/๑๕๐๓

กระทรวงศึกษาธิการ

๒๒ มกราคม ๒๕๑๓

เรื่อง ขอมติร่วมมือในการวิจัย

เรียน ศึกษาธิการอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม ฯ จำนวน ของ

เนื่องจากมติปรีชาญาณของสภาอรรถนิเทศาและกรรมการผู้พิทักษ์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร จำนวน ๔ คน จะทำการวิจัยเรื่อง "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๐๘ - ๒๕๑๑ ในโรงเรียน
ประถมศึกษาทั่วประเทศ"

กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ผลของการวิจัยของคณะนี้สำคัญยิ่ง
จะอำนวยความสะดวกต่อการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นอย่างยิ่ง จึงสนับสนุนและให้ความร่วมมือ

เพื่อให้การวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จำเป็นจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูล
ร่วมมือจากท่านด้วย ฉะนั้น จึงเรียนขอความร่วมมือมายังท่าน เพื่อให้ได้โปรด

๑. แจกแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมหนังสือนี้ ให้แก่ครูใหญ่โรงเรียนต่าง ๆ ในอำเภอ
ของท่าน ตามที่กระทรวงได้จัดของบรรจุแบบสอบถามนั้น ๆ แล้ว

๒. แล้วยกรวบรวมแบบสอบถามที่ได้อนุมัติแล้วเสร็จแล้วจากครูใหญ่ต่าง ๆ ส่งกลับคืน
ไปยังหัวหน้ากองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๑๓
หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอแสดงความนับถือ

สาโรช บัวศรี

(นายสาโรช บัวศรี)

รองปลัดกระทรวง ศึกษาราชการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กองกลาง

สำนักงานปลัดกระทรวง

ภาคผนวก ข.

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

๒๒ มกราคม ๒๕๑๓

เรื่อง ขกความร่วมมือในการออกแบบสอบถาม

เรียน ครูใหญ่โรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม ฉบับ ก. จำนวน ๑ ฉบับ และฉบับ ข. จำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วยคณะนิสิตปริญญาโท วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร จำนวน ๘ คน มีความประสงค์จะทำการวิจัย เรื่อง "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๐๘ - ๒๕๑๐ ในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ" ในการทำการวิจัยเรื่องนี้ จะต้องขอความร่วมมือจากท่านในการออกแบบสอบถาม แสดงความกิตติมศักดิ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู ป.กศ. ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาของท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

- | | |
|----|----|
| ๑. | ๒. |
| ๓. | ๔. |
| ๕. | ๖. |

สำหรับแบบสอบถามฉบับ ก. ให้ท่านเป็นผู้ตอบทั้งหมด โดยพิจารณาจากการปฏิบัติงานของครู ป.กศ. ตามรายชื่อข้างบนนี้ทีละคน คนละ ๑ ฉบับ และฉบับ ข. ให้ครู ป.กศ. เหล่านั้นเป็นผู้ตอบ คนละ ๑ ฉบับ เปรียบเทียบกัน

สำหรับข้อเท็จจริงในแบบสอบถามที่ท่านตอบนั้น จะนำไปใช้ในการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น ไม่เกี่ยวข้องกับผลการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด และจะเก็บแบบสอบถามไว้เป็นความลับ ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เมื่อตอบเรียบร้อยแล้ว กรุณารวบรวมแบบสอบถามทั้งฉบับ ก. และฉบับ ข. ทั้งหมดคืนให้ที่งานวิชาการอำเภอ เจ้าจะไต่ถามกับไฉน

คณะผู้ทำการวิจัยต่อไป

หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณอย่างสูงมาก ณ โอกาสนี้
นี้ด้วย.

ขอแสดงความนับถือ

คณะผู้วิจัย

- หมายเหตุ ๑. กฎ ป.กศ. ในที่นี้หมายถึงผู้สำเร็จ ป.กศ. รุ่นปีการศึกษา ๒๕๐๙ - ๒๕๑๐ - ๒๕๑๑
๒. ในกรณีผู้สำเร็จ ป.กศ. ตามรายชื่อข้างบนนี้ ย้ายออกจากโรงเรียนนี้ไป ก็ให้พิจารณา ผู้สำเร็จ ป.กศ. ซึ่งมาแทนและมีคุณสมบัติตามข้อ ๑ แล้วนำมาแบบสอบถามฉบับ ข. ให้ผู้สำเร็จ ป.กศ. ซึ่งเข้ามาแทนตอบด้วย.

แบบสอบถามฉบับ ก.

ตอนที่ ๑

แบบบันทึกส่วนที่ผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดกรอข้อความลงในช่องว่าง () หรือกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐
ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

๑. ชื่อโรงเรียน

ประเภทโรงเรียน

ประชาชาติ (กรมสามัญ) ☐ประชาชาติ (องค์การบริหารส่วนจังหวัด) ☐อนุบาล ☐

ตำบล

อำเภอ

จังหวัด

๒. เพศ

อายุ

ปี

อายุราชการ

ปี

สภาพสมรส

โสด ☐สมรส ☐แยกกันอยู่ ☐อย่า ☐หม้าย ☐

๓. วุฒิปัจจุบัน

ก. วุฒิสามัญ

ป. ๔ ☐ป. ๙ หรือ ม. ๓ ☐ม.ก. ๓ หรือ ม. ๖ ☐ม.ก. ๕ หรือ ม. ๘ ☐

ได้มาโดยวิธีใด ?

เรียนจากโรงเรียนตามปกติ ☐เรียนจากโรงเรียนกวดวิชา ☐เรียนด้วยตนเองแล้วสมัครสอบ ☐

ข. วุฒิทางครู

ครู ป. ☐ป.ป. ☐พ.กศ. ☐พ.ป. ☐ป.กศ. ☐ป.กศ.สูง ☐อ.ป. ☐บ.ม. ☐ปริญญา ☐อื่น ๆ ☐ (ระบุ)

ได้มาโดยวิธีใด ?

เรียนจากสถานศึกษาตามเวลาปกติ ☐เรียนจากสถานศึกษาเฉพาะภาคค่ำ ☐เรียนจากสถานศึกษาภาคฤดูร้อน ☐จากการรวมรวม ☐เรียนด้วยตนเองแล้วสมัครสอบ ☐

ก. วุฒินี้ ๑

โคมาโคมิชิโก

๔. ในระหว่างที่ท่านรับราชการอยู่ท่านเคยได้รับการอบรมพิเศษหรือไม่

เคย ☐ไม่เคย ☐

ขอให้นายพิจารณาหลักสูตร ป.กศ. ที่อยู่ข้างขวามือของท่าน เพื่อออกแบบสอบตามนี้
โปรดตอบตามความเห็นและความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน ถ้าตอบของท่านจะเกินไป เป็นความลับ
ไม่นำไปเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

ตอนที่ ๒

ในการพิจารณา เมื่อท่านเห็นว่าบุคคลผู้นี้มีลักษณะ และคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อ
ก็โปรดการตรวจสอบ (✓) ลงในช่องที่บอกหน้าที่ของบุคคลผู้นี้

	ใช่หรือไม่ เลย	ยังไม่ พอ	ปานกลาง หรือพอ	ก	คืบหน้า
๑. ผลการปฏิบัติงานสอน					
๒. ความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอน					
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา					
๔. การใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม					
๕. การจัดกิจกรรมในห้องเรียน					
๖. การปกครองชั้น					
๗. ความสามารถในการแนะนำ					
๘. ความสามารถในการควบคุมดูแลนักเรียนทำ กิจกรรมต่าง ๆ					
๙. ความสามารถในการวิจัยและประเมินผล					
๑๐. การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย					

๑๑. การไ้ภาษาไทย
๑๒. การสำรวมและการควบคุมอารมณ์
๑๓. การ เ้ียนกระดานดำ
๑๔. กิริยามารยาท
๑๕. สุขภาพอนามัย
๑๖. ความสามารถในการตัดสินใจ
๑๗. ความสม่ำเสมอในการปฏิบัติงาน
๑๘. การรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
๑๙. การปฏิบัติตามระเบียบที่ระการกำหนด
๒๐. ความประพฤติ
๒๑. การวางตัวในหมู่คณะและในสังคม
๒๒. ความรู้และความเข้าใจในวิชาที่สอน

ไ้ไม่ได้ เลย	ยังไ้ พอไ้	ปานกลาง หรือพอไ้	ค	ดีมาก

๒๓. การที่เ้ษกันหาความรู้เพิ่มเติม
๒๔. ความเม่เย้าในเนื้อหาวิชา
๒๕. ความเอาใจใ้ในการเตรียมการสอน
๒๖. ความเอาใจใ้ในการจัดห้อง เ้เรียน
๒๗. ความขยันหมั่นเพียร
๒๘. ความกึกเริ่มสร้างสรรค

น้อย มาก	น้อย	ปาน กลาง	มาก พอไ้	มาก

๒๘. ความร่วมมือกับบุคคลอื่น
 ๓๐. ความเอาใจใส่ในหน้าที่พิเศษอื่น ๆ
 ๓๑. ความเชื่อมั่นในตนเอง
 ๓๒. ความละเอียดรอบคอบ
 ๓๓. ความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาต่อ
 ๓๔. การตรงต่อเวลา
 ๓๕. การสร้างความเชื่อถือ และความรักใคร่จากชาวบ้าน
 ๓๖. ความรู้ในระเบียบงานเกี่ยวกับหน้าที่การ

น้อย มาก	น้อย	ปาน กลาง	มาก พอใจ	มาก

ใบและช่อดอกไม้ โปรยการตรวจสอบ (✓) ลงบนเส้น ที่บอกขนาดของจุดเด่นดังนี้

ตัวอย่าง ทำมีความสามารถในทางดนตรี เพียงใด

ไม่มีเลย มีเล็กน้อย พอใจ จำนวน จำนวนมาก

ถ้าทำมีความสามารถทางดนตรี พอใจ ก็การตรวจสอบ (✓) ลงบนเส้น ดังนี้

ไม่มีเลย มีเล็กน้อย พอใจ จำนวน จำนวนมาก

๓๗. ความรู้และความสามารถที่จะอบรมศีลธรรมและวัฒนธรรมแก่นักเรียน

ไม่มี มีเล็กน้อย มีพอสมควร มีค่อนข้างมาก มีมาก

๓๘. ความพยายามใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมา เป็นประโยชน์ต่อการสอน

ไม่เลย บ้างเล็กน้อย พอประมาณ พอสมควร ทำทุกโอกาสทุกครั้ง

๓๙. การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

ไม่ยอมรับฟังเลย ยอมรับฟังเล็กน้อย ยอมรับฟังบ้าง ยอมรับฟังพอใช้ ยอมรับฟังดีมาก

๔๐. การมาร่วมประชุมคณะครู

ไม่เลย นานๆ มาพอใช้ มามาก มาทุกครั้ง

๔๑. ความสัมพันธ์กับครูในโรงเรียน

ใกล้ชิด ไม่ใกล้ชิด พอใช้ ดี ดีมาก

๔๒. การมีว่อกับนาย मुख

เคยเป็นประจำ เคยบ่อย เคยพอประมาณ เคยบ้างเล็กน้อย ไม่เคยเลยหรือไม่ปรากฏ

ตอนที่ ๓

โปรดพิจารณาผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ ป.กศ. กนี้ โดยการตรวจสอบ (✓)
ลงในช่อง ☐ ที่แสดงคุณสมบัตินั้น ๆ

๑. กูฏ ป.กศ. กนี้ มีความสามารถในการสอนวิชาพิเศษอะไรบ้าง (อาจตอบได้มากกว่า
๑ วิชา)

- | | |
|--------------------------------------|--|
| ☐ เกษตรกรรม | ☐ พละนาฏย |
| ☐ ศิลปศึกษา | ☐ คณิต |
| ☐ บรรณารักษ์ | ☐ นาฏศิลป์ |
| ☐ ทัศนศึกษา | ☐ ลูกเสือหรืออนุภาชาด |
| ☐ วิทยาศาสตร์ | ☐ ไม่มีความสามารถในการสอนวิชาพิเศษเลย |

๒. ท่านเห็นว่ากูฏ ป.กศ. กนี้มีความสามารถในการสอนวิชาพิเศษอะไรมากที่สุด และรอง ๆ
ลงไป กำกับหมายเลข ๑, ๒ และ ๓ ลงในช่อง ☐ ตามลำดับ สัก ๓ อันกับ
หมายเลข ๑ หมายถึงมีความสามารถในการสอนวิชานั้นมากที่สุด
หมายเลข ๒ และ ๓ หมายถึงมีความสามารถในการสอนวิชานั้นรอง ๆ ลงไปตามลำดับ

- | | |
|--------------------------------------|--|
| ☐ เกษตรกรรม | ☐ พละนาฏย |
| ☐ ศิลปศึกษา | ☐ คณิต |
| ☐ บรรณารักษ์ | ☐ นาฏศิลป์ |
| ☐ ทัศนศึกษา | ☐ ลูกเสือหรืออนุภาชาด |
| ☐ วิทยาศาสตร์ | |

๓. ถ้าครู ป.กศ. ก็นั้นไม่เคยสอนวิชาพิเศษเลย ทั้งนี้เป็นเพราะ

- ☐ มีครูสอนวิชาพิเศษประจำอยู่แล้ว
- ☐ ครู ป.กศ. ก็นั้นมีงานสอนมาก
- ☐ ครู ป.กศ. ก็นั้นมีงานอื่น (นอกจากงานสอน) มาก
- ☐ ไม่มีวิชาพิเศษเหล่านี้ จัดสอนในโรงเรียน
- ☐ ครู ป.กศ. ก็นั้น ไม่มีความสามารถในการสอนวิชาพิเศษ
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ ๔

ขอเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงคุณภาพของผู้สำเร็จ ป.กศ. ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

ก. ความรู้ในวิชาที่สอน

ข. ความรู้ความเข้าใจและความสามารถนำไปใช้เกี่ยวกับวิชาการศึกษา (เช่นวิธีสอน, จิตวิทยาการศึกษา การวัดผล การแนะแนว ฯลฯ)

ค. ความรู้และความสามารถเกี่ยวกับวิชาพิเศษ

ง. ความรู้ในระเบียนรับรองกับและหน้าที่ปฏิบัติของครู

จ. ประสิทธิภาพที่ควรได้รับการฝึกหัดเพิ่มเติมอีกสำหรับวิชาชีพครู เมื่อกำลังศึกษาในสถานศึกษา
ฝึกหัดครู

๑.

๒.

๓.

ฉ. ข้อเสนองานอื่น ๆ

๑.

๒.

๓.

๔.

ภาคผนวก ก.

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสาณัติ

๒๒ มกราคม ๒๕๑๓

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม ๑ ฉบับ

เนื่องด้วยคณะนิสิตปริญญาโทวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสาณัติ จำนวน ๘ คน มีความประสงค์จะทำการวิจัยเรื่อง "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๐๘ - ๒๕๑๑ ในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ" ในการทำการวิจัยเรื่องนี้จะต้องขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของท่าน

สำหรับข้อเท็จจริงในแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้ในการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด และจะเก็บแบบสอบถามนี้เป็นความลับ ขอให้ท่านโปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว กรุณาส่งที่กรุ๊ปใหญ่ เพื่อกรุ๊ปใหญ่จะรวบรวมส่งอำเภอและส่งต่อไปยังคณะผู้ทำการวิจัยต่อไป

หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย.

ขอแสดงความนับถือ

คณะผู้วิจัย

หมายเหตุ ๑. โปรดอย่าลืมกรอก ปี พ.ศ. และ ปีการศึกษา ที่ท่านจบ ป.กศ. ในแบบสอบถามด้วย

๒. ส่งแบบสอบถามที่ท่านตอบเสร็จแล้วไปที่กรุ๊ปใหญ่ โดยกระเพาะจากนายมนตรี หานะกิจวกได้

แบบสอบถามฉบับ ข.

ตอนที่ ๑

แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

- โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่างและกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ท่อในนี้
๑. ชื่อโรงเรียนที่สอน อำเภอ จังหวัด
 ๒. เพศ อายุ ปี (เต็ม)
 ๓. สถานภาพสมรส ☐ โสด ☐ สมรส ☐ แยกกันอยู่ ☐ หย่า ☐ ม่าย
 ๔. สำเร็จ ป.กศ. เมื่อ พ.ศ. หรือมีการศึกษา
จากสถานศึกษาอีกหลักสูตร
ได้คะแนนเฉลี่ยตลอด ๒ ปี วุฒิทางครูปัจจุบัน
 ๕. ภูมิลำเนาเดิมจังหวัด (ที่เกิด)
ที่อยู่ปัจจุบันจังหวัด
 ๖. ระยะทางจากที่พักมายังโรงเรียนประมาณ กิโลเมตร
เดินทางมาโรงเรียนโดย เป็นเวลานาน ชั่วโมง นาที
 ๗. ลักษณะที่พัก ☐ บ้านตนเอง ☐ บ้านพักครู ☐ บ้านญาติ ☐ บ้านเช่า
☐ หอพัก ☐ อื่น ๆ (ระบุ)
 ๘. จำนวนชั่วโมง ที่สอนในรอบสัปดาห์ ชั่วโมง (โดยเฉลี่ย)
 ๙. วิชาสามัญที่ท่านสอนในโรงเรียน (อาจตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

☐ คณิตศาสตร์	☐ วิทยาศาสตร์	☐ สังคมศึกษา
☐ ภาษาไทย	☐ ภาษาอังกฤษ	☐ ภูมิศาสตร์
☐ ประวัติศาสตร์	☐ สุขศึกษา	☐ หน้าที่พลเมือง - กิจการรวม
☐ ใบบัณฑิต		

๑๐. วิชาที่สอนที่ท่านสอนในโรงเรียน (อาจตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- | | | | |
|---|--------------------------------------|---------------------------------------|-------------------------------------|
| ☐ เกษตร | ☐ ศิลปศึกษา | ☐ หัตถศึกษา | ☐ วิชาอื่น |
| ☐ คนตรี - นาฏศิลป์ | ☐ พละนาฏศิลป์ | ☐ ลูกเสือ | ☐ อนุเคราะห์ |
| ☐ กหกรรมศาสตร์ | ☐ ไม่ได้อสอน | ☐ อื่น ๆ (ระบุ |) |

๑๑. ท่านสอนชั้นประถมศึกษา หรือ ☐ ชั้นอนุบาล

๑๒. ท่านปฏิบัติงานของโรงเรียนในตำแหน่งหน้าที่ (อาจตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- | | |
|---|--|
| ☐ ทำการสอน (ประจำชั้น) | ☐ ทำการสอน (ไม่ประจำชั้น) |
| ☐ ทำหน้าที่ฝ่ายธุรการ | ☐ ผู้ช่วยหรือรักษาการแทนครูใหญ่ |
| ☐ เป็นครูผู้ปกครอง หรือผู้ช่วย | ☐ กิจกรรมอื่น ๆ (ระบุ |

๑๓. ท่านปฏิบัติงานพิเศษที่มีหน้าที่โดยตรง (อาจตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- | | |
|--|--|
| ☐ สอนพิเศษช่วยนักเรียนที่เรียนอ่อน | ☐ ดูแลห้องอาหาร |
| ☐ ดูแลห้องพยาบาล | ☐ อบรมศีลธรรมมารยาทนักเรียน |
| ☐ กิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียน เช่นชุมนุมต่าง ๆ กีฬา ฯลฯ | |
| ☐ อื่น ๆ (ระบุ |) |

๑๔. สวัสดิการที่ท่านได้รับจากทางโรงเรียน หรือทางราชการ มีอะไรบ้าง (อาจตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- | | |
|--|--|
| ☐ บ้านพัก | ☐ รักษาพยาบาล |
| ☐ เงินค่าจ้างชีพ (นอกเหนือจากเงินเดือน) | ☐ ค่าเช่าบ้าน ☐ ค่าเล่าเรียนบุตร |
| ☐ ไม่มี | ☐ อื่น ๆ (ระบุ |

ตอนที่ ๒

แบบสอบถามครั้งนี้ ๕๒ ข้อ ขอให้ท่านพิจารณาด้วยตนเองตามลักษณะที่เข้าใจในแต่ละข้อ แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่บอกขนาดของลักษณะนั้น ๆ ขอให้ท่านตอบความจริง เพราะคำตอบของท่านจะไม่มีผลเสียต่อตัวท่านเลย

หัวข้อ ความสนใจของนักเรียนต่อบทเรียนที่ท่านสอน
 ท่านเห็นว่านักเรียนของท่านสนใจความสนใจในการ
 เรียนนี้ ท่านก็กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ก็
 ทั้งหัวข้อ

๑. ความรู้และความเข้าใจในวิชาที่สอน
๒. ผลของการสอนของท่าน
๓. ความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอน
๔. การจัดกิจกรรมในห้องเรียน
๕. การปกครองชั้น
๖. การใช้ทรัพยากรในห้องเรียนให้เป็นประโยชน์ในการสอน
๗. ความสามารถในการแนะแนว
๘. ผลการควบคุมนักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ
๙. ความสามารถในการวัดผลและประเมินผล
๑๐. การแต่งกาย
๑๑. ความสามารถในการใช้ภาษาไทย
๑๒. การควบคุมอารมณ์
๑๓. การใช้ภาษาถิ่น

หรือไม่ ได้เลย	ยังไม่ พอไร	ปาน กลาง หรือ พอไร	ก็	ก็มาก
			✓	

ดีมาก

๑๔. การรักษากิริยามารยาท
๑๕. การตัดสินใจ (เร็วและถูกต้อง)
๑๖. การวางตัวในหมู่คณะ และสังคม
๑๗. การสร้างความเชื่อถือและความรักนับถือแก่ชาวบ้าน
๑๘. สุภาพอ่อนน้อม
๑๙. การปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

มาก

๒๐. การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม
๒๑. ความแม่นยำในเนื้อหาวิชา
๒๒. เวลาที่ใช้ในการเตรียมการสอน
๒๓. ความเอาใจใส่ในการจัดห้องเรียน
๒๔. ความขยันหมั่นเพียร
๒๕. การให้ความคิดริเริ่มให้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน
๒๖. การให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่นในการปฏิบัติงาน
๒๗. ความสม่ำเสมอในการปฏิบัติงาน
๒๘. ความเอาใจใส่ในหน้าที่พิเศษอื่น ๆ
๒๙. ความรับผิดชอบในหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย

๓๐. ความเชื่อมั่นในตนเอง
๓๑. ความละเอียดรอบคอบ
๓๒. การขวนขวายเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพการงาน
๓๓. ความรู้เรื่องระเบียบงานในหน้าที่ครู
๓๔. ความสัมพันธ์กับเพื่อนครูในโรงเรียน
๓๕. การตรงต่อเวลา
๓๖. ความสามารถในการอบรมศิษย์และวัฒนธรรมแก่นักเรียน
๓๗. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๓๘. ความสามารถในการใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา
๓๙. การร่วมประชุมในราชการของโรงเรียน
๔๐. การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

ไม่มีเลย หรือ น้อยมาก	น้อย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง มาก	มาก

ต่อไปนี้ เป็นข้อถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับสถานศึกษาฝึกหัดครูที่ท่านสำเร็จการศึกษาออกมาเป็นครู ขอให้ท่านพิจารณากำถามแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงบนเส้น ที่บ่งลักษณะของคำตอบ

ตัวอย่าง ท่านชอบสถานศึกษาฝึกหัดครูของท่านเพียงใด

			✓	
ไม่ชอบเลย	ไม่ชอบ	ไม่พอใจ	ชอบ	ชอบมาก

๔๑. ความรู้ในเนื้อหาวิชาสามัญ (คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ฯลฯ) ที่ได้รับจากสถานศึกษา เพียงพอต่อการเป็นครูหรือไม่

ไม่เพียงพออย่างยิ่ง ไม่เพียงพอ ไม่แน่ใจ เพียงพอ เพียงพออย่างยิ่ง

๔๒. ความรู้ในเนื้อหาวิชาสามัญที่ได้รับจากสถานศึกษา ตรงกับที่ไรสอนมากน้อยเพียงใด

ไม่ตรงอย่างยิ่ง ไม่ตรง ไม่แน่ใจ ตรง ตรงอย่างยิ่ง

๔๓. วิธีการต่าง ๆ ที่เรียนรู้ไปจากสถานศึกษา เพียงพอต่อการนำไปใช้หรือไม่

ไม่เพียงพออย่างยิ่ง ไม่เพียงพอ ไม่แน่ใจ เพียงพอ เพียงพออย่างยิ่ง

๔๔. วิธีการที่เรียนไปเหมาะสมกับการนำไปสอนวิชาต่าง ๆ หรือไม่

ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง ไม่เหมาะสม ไม่แน่ใจ เหมาะสม เหมาะสมอย่างยิ่ง

๔๕. ความรู้ในคำอธิบายที่เรียนไป เพียงพอต่อการไปเป็นครูหรือไม่

ไม่เพียงพออย่างยิ่ง ไม่เพียงพอ ไม่แน่ใจ เพียงพอ เพียงพออย่างยิ่ง

๔๖. ท่านได้รับการฝึกทักษะในด้านการทำ - การใช้ อุปกรณ์การสอนเพียงพอหรือไม่

ไม่เพียงพออย่างยิ่ง ไม่เพียงพอ ไม่แน่ใจ เพียงพอ เพียงพออย่างยิ่ง

๔๗. การฝึกทักษะในทำนอุปกรณ์การสอนจากสถานศึกษา เหมาะสมกับการนำไปใช้หรือไม่

ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง ไม่เหมาะสม ไม่แน่ใจ เหมาะสม เหมาะสมอย่างยิ่ง

๔๘. การฝึกอบรมด้านวิชาชีพ (เช่น ฝึกป ั้รับร้อ๑ง ค๑นตรี ฯลฯ) จากสถานศึกษาเพียงพ๑อ
และเหมาะสมกับการนำไปสอนหรือไม่

ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง ไม่เหมาะสม ไม่แน่ใจ เหมาะสม เหมาะสมอย่างยิ่ง

๔๙. ความรู้เกี่ยวกับวิธีใ้กระค๑นค๑ำ ท๑นใ้เรี๑นรู้ไปเพียงใ้

ไม่เข๑ยเรี๑นเลย เรี๑นน้อยม๑ก ไม่แน่ใจ เรี๑นม๑ก เรี๑นม๑กอย๑งยิ่ง

๕๐. ท๑นใ้ร๑รับค๑การฝึกวิธีใ้กระค๑นค๑ำม๑กน้อย เพียงใ้

ไม่ใ้ฝึกเข๑ย ฝึกน้อย ไม่แน่ใจ ฝึกม๑ก ฝึกม๑กอย๑งยิ่ง

๕๑. การวัดผลค๑การใ้ศึกษาใ้ใ้ใ้เรี๑นรู้ม๑า เพียงพ๑ดต๑การนำไปใ้หรือไม่

ไม่เขี๑งพ๑ดอย๑งยิ่ง ไม่เขี๑งพ๑ด ไม่แน่ใจ เขี๑งพ๑ด เขี๑งพ๑ดอย๑งยิ่ง

๕๒. ท๑นใ้ใ้ฝึกใ้เกี่ยวกับวิธีจัดกิจกรรมใ้ท๑งเรี๑นเขี๑งพ๑ดต๑การนำไปใ้หรือไม่

ไม่เขี๑งพ๑ดอย๑งยิ่ง ไม่เขี๑งพ๑ด ไม่แน่ใจ เขี๑งพ๑ด เขี๑งพ๑ดอย๑งยิ่ง

ตอนที่ ๓

แบบสัณฐานตามก่อนนี้มี ๔ ข้อ ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นไต่อย่าง "เสรี"

๑. ท่านคิดว่ามีวิชาอะไรที่ไม่ได้เรียนมาจากสถานศึกษาฝึกหัดครู ซึ่งจำเป็นต้อง
รู้สอน

๒. ท่านคิดว่าประสบการณ์อะไรที่ท่านควรได้รับการฝึกหัดเพิ่มเติมอีกสำหรับการจะ
ไปเป็นครู เมื่อศึกษาอยู่ในสถานฝึกหัดครู

๓. ท่านคิดว่าสถานศึกษาฝึกหัดครูจะช่วยเหลือท่านในด้านการ หรือด้านอื่น
ไต่อย่างไต่บ้าง

๔. ท่านคิดว่าทางโรงเรียนหรือทางราชการควรจัดสวัสดิการและบริวารท่านอื่น ๆ
อะไรอีกบ้าง สำหรับครูในโรงเรียนนางของท่าน